

Hrvatski Glasnik

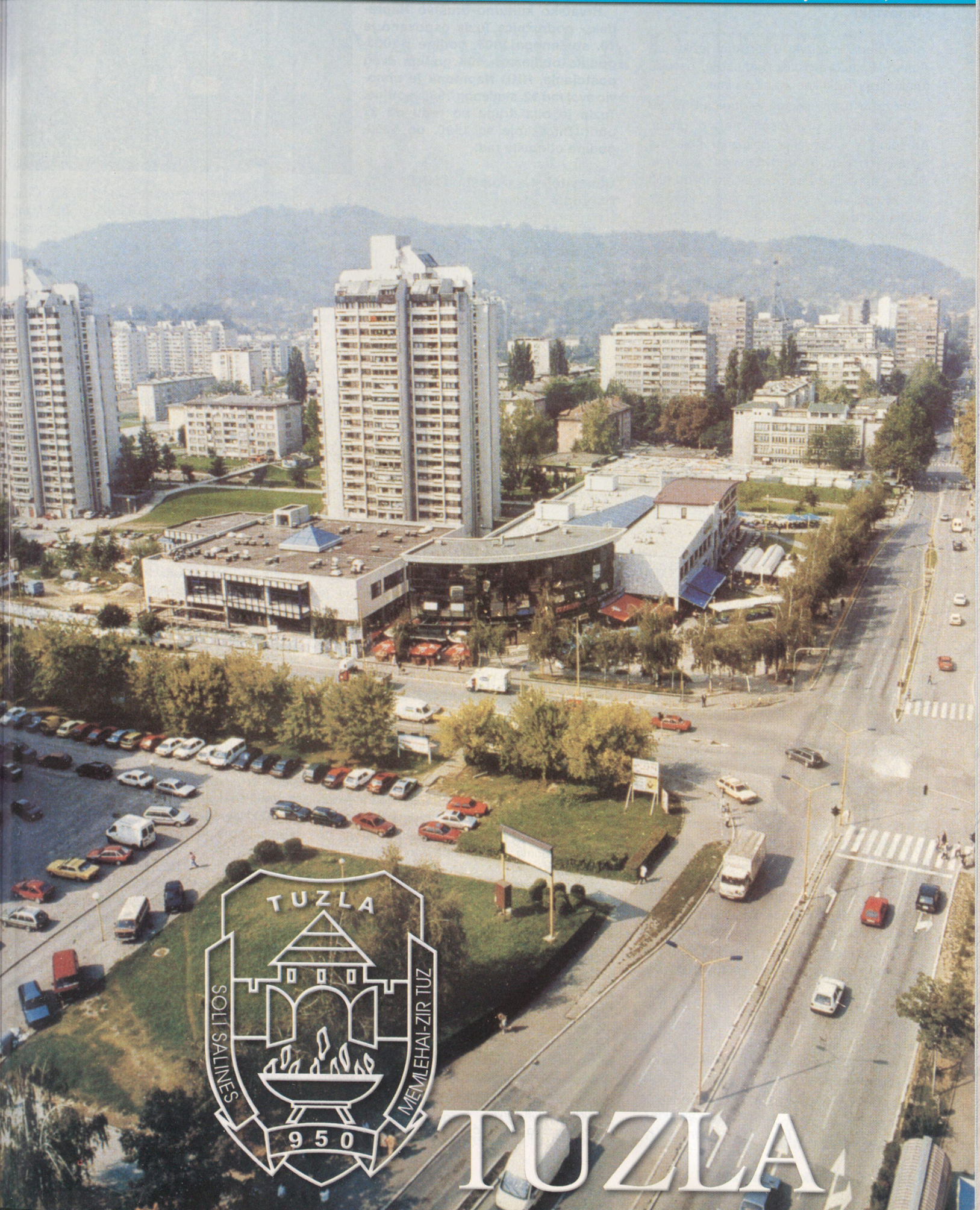
GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA XIII

Broj 146

TUZLA, LISTOPAD 2005.

Cijena 1 KM, 4 Kn

TUZLA

TUZLA

Grad Tuzla je središte Tuzlanskog kantona/županije u čijem je sastavu 14 općina. Prema popisu stanovništva iz 1991. godine, grad broji 131.618, a prema procjenama iz 1997. oko 165.000 stanovnika.

Ime grada ima izvor u turskom jeziku, a i Austro-Ugarska je, nakon aneksije, usvojila turski naziv Tuzla kao zvanično ime.

Na grbu Tuzle upisana je godina 950. jer od tada datira prvi pisani trag o gradu. Arheološka istraživanja pokazuju nalazišta materijalne kulture raznovrsne po značenju, stilu, materijalima i epohama. Jedno od njih je u Gornjoj Tuzli iz 4500 g. p.n.e. koje se ubraja u najstarija nalazišta u BiH, a drugo na lokalitetu zgrade gradske administracije gdje su pronađeni ostatci jednoga od najstarijih soleničkih naselja na južnoslavenskim prostorima.

Na Gradovrhu, iznad rječice Soline, pronađeni su fragmenti iz bronzanoga doba i ostaci Franjevačkoga samostana s očuvanim tragovima života od prahistorije do srednjega vijeka. U Muzeju sjeveroistočne Bosne koji se nalazi u BKC-u, prikupljeno je i izloženo oko 50.000 eksponata u rasponu od 6500 g. Na širem prostoru Tuzle naselja su imali Iliri, Kelti, Tračani, Grci i Rimljani, a u sedmom stoljeću trajno se naseljavaju Slaveni.

Srednjovjekovna župa Soli bila je u sastavu Bosanske države. Turci su Bosnu pokorili 1463., a Austro-Ugarska 1878. godine. Od 1918. Bosna je bila u sastavu kraljevine Jugoslavije, a Tuzla je u to vrijeme važila kao grad sa izrazito slobodarskom tradicijom. Ta se slobodarska tradicija u II svjetskom ratu artikulirala kao antifašistički stav. U ratu od 1992.-1995. Tuzla je imala prepoznatljiv način obrane u kojem se ponovo očitovao tradicionalni odnos prema slobodi. Uspomenu na ta vremena čuvaju mnogi gradski spomenici.

Prostor današnjeg grada počeo se razvijati oko Solnoga trga gdje je bio prvobitni slani bunar dubine 18 m. To je bila središnja točka (pazarište) oko koje su se dalje gradili brojni vjerski i javni objekti. Od spomenika islamske tradicije tu su: Šarena džamija (1545), Čaršijska džamija (1548), Poljska džamija (1572), i dr. Na temeljima porušena franjevačkoga samostana iz 16. stoljeća 1873. sagrađena je Tuzlanska rimokatolička crkva sv. Petra.

Ovo izuzetno vrijedno zdanje s brojnim freskama koje su bile pod zaštitom države moralo je 1987. biti srušeno zbog posljedica tonjenja, pa je 1983. počela izgradnja franjevačkoga samostana i crkve sv. Petra i Pavla koja je završena 1998.

U blizini je i srpska pravoslavna crkva iz 1874. godine.

(Izvod iz prospekta)
Turističke zajednice TK

Petnaest godina Napretka nakon OBNAVLJANJA RADA

U studenom 2005. godine HKD "Napredak" u Tuzli obilježiti će petnaestu obljetnicu nakon obnavljanja rada.

Hrvatsko kulturno društvo Napredak - podružnica Tuzla osnovano je 19. studenoga 1905. godine i 2005. godine obilježava 100 godina svog postojanja. HKD Napredak je obnovio svoj rad 12. studenog 1990. godine. Tuzla je bila druga po redu od 37 podružnica koje su 1990. do 1992. godine obnovile rad.

Tamburaški orkestar

Obnoviteljska skupština HKD Napredak Tuzla

Na inicijativu fra Josipa Zvonimira Bošnjakovića, gvardijana Franjevačkoga samostana Tuzla obavljene su sve pripreme kako bi se održala Obnoviteljska skupština HKD Napredak Tuzla.

U dvorani Radničkoga kulturno-umjetničkog društva (Radnički univerzitet), održana je 12. studenoga 1990. godine Obnoviteljska skupština Hrvatskoga kulturnoga društva "Napredak". Skupštini je prisustvovalo preko tri stotine članova skupštine, predstavnici kulturnih, vjerskih i političkih organizacija. Istaknuto je, da će tuzlanski "Napredak" djelovati kao podružnica HKD "Napredak" Sarajevo, koji je obnovljen prije mjesec dana.

Izlaganje o programskim zadacima Napretka u Tuzli podnio je prof. dr. Zdravko Milošević, dopredsjednik Središnje uprave HKD "Napredak" Sarajevo. U svom izlaganju istakao je potrebu da ovo Društvo širi humanističke ideje zajedništva svih ljudi na ovim prostorima kao i da radi na kulturnim, prosvjetnim, gospodarskim i drugim pitanjima, koja su od interesa Hrvata i drugih naroda u Tuzli. Napomenuo je da je Napredak djelovao u Tuzli od njegovog osnivanja 1905. do 1949. godine kada ga je državna vlast nasilno ukinula, kao i sva druga nacionalna društva.

Tajnik Napretka iz Sarajeva gospodin Anto Škegro govorio je o statutarim pitanjima, istaknuvši da je ovo obnovljeno Društvo izvanstranačko i izvanpolitičko.

Na obnoviteljskoj skupštini Napretka govorili su i prisutni gosti. Prvi je govorio prof. dr. Franjo Topić, predsjednik Središnje uprave HKD "Napredak" Sarajevo, koji je istakao da je jedan od temeljnih ciljeva nacionalnih društava njegovanje posebnih u riznici općih kultura naroda na ovim prostorima. Sve to treba doprinijeti suživotu svih ljudi.

Tuzlanskom Napretku poželjeli su uspjeh predstavnici vjerskih organizacija Islamske i Srpsko-pravoslavne crkve u Tuzli, te drugi gosti.

Fra Josip Zvonimir Bošnjaković, gvardijan Franjevačkoga samostana i župnik u Tuzli poželio je da Napredak afirmira demokraciju, mir, ljubav i toleranciju među svim ljudima, bez obzira na vjeru i naciju ili neku drugu pripadnost i osobna uvjerenja.

HKD Napredak - podružnica u Tuzli konstituirala se i tajnim glasanjem izabrani su: predsjednik: Veno Jerković, akademski kipar, dopredsjednik: Franjo Mott, tajnik: Lidija Pavić, rizničar: Ivo Petrović

ODBORNICI: Katarina Barišić, Zlatko Čolić, fra Marijan Dadić, Jakob Križan, vlč. Marko Lacić, fra Petar Matanović, Ivan Pavičić, Slavko Pecirep i fra Roko Špionjak.

NADZORNI ODBOR: Josip Biloš, Božo Bonić, Ina Jerković, Ivo Jurić i Ivan Martinašević.

U kulturno-umjetničkom dijelu Obnoviteljske skupštine sudjelovao je dječji zbor "GLAS SRCA" iz Šikare pod vodstvom fra Marijana Dadića.

* * *

Napredak se organizirao i nastavio je svoju djelatnost u skladu sa usvojenim Programom rada. Do slijedeće, prve godišnje Skupštine, koja je održana 22. veljače 1992. Uprava je održala 37 sjednica, poduzete su mnoge aktivnosti. Predsjednik Društva gospodin Veno Jerković posebno je istakao slijedeće aktivnosti: javni nastupi za blagdan, izložbe slika, glazbeni program i recitali, te koncert za orgulje u izvođenju mješovitoga katedralnog zbora "Albe Vidaković" iz Subotice (13. travnja 1991.), izložba fotografije iz života HKD Napredak, javne tribine, književne večeri s poznatim književnicima, kazališne predstave, formiranje tamburaškoga zbora i kupovina instrumenata, organizacijske i niz drugih pitanja. Na Skupštini je izabran novi Upravni odbor u sastavu: fra Josip Bošnjaković, Vladimir Divković, Nikola Divković, Vinko Dobrinčić, Čestimir Dušek, Zdravko Hlodik, Jakob Križan, fra Petar Matanović i Ivan Pavičić. U Nadzorni odbor izabrani su: Božo Bonić, Tomislav Križan, Božo Majić, Ivan Martinašević i Slavko Pecirep. Za dopredsjednika je izabran Željko Pešić, tajnicu Zvonimira Pecirep, a za rizničarku Ankica Krmeć.

HKD Napredak prekinuo je svoj rad zbog političke situacije od 27. ožujka 1992. do 19. siječnja 1993. godine.

Od obnavljanja Društva, te nakon nastavka rada poslije prekida u Napretku su osnovane mnoge sekcije: tamburaška, literarno-jezična, likovna i dr. Okupljeni su renomirani glazbenici umjetnici i mladi talenti, književnici, likovni umjetnici i mnogi značajni Hrvati koji danas rade u društvima. Priređivane su: javne tribine, koncerti, izložbe slika, promocije knjiga, književne večeri.

Nakon obnavljanja rada, Društvo je sudjelovalo na svim značajnim skupovima, obnoviteljskim saborima hrvatskih društava, obljetnicama, blagdanskim svetkovinama u Tuzli i izvan Tuzle, i u Republici Hrvatskoj, te na drugim manifestacijama, kako za građane Tuzle tako i za strane civilne i vojne organizacije koje su boravile u Tuzli. Održavani su cjelovečernji tamburaški koncerti.

Prigodom obilježavanja 100 godina osnutka i 15 godina obnove rada
HKD "NAPREDAK" TUZLA, organizira

Simpozij "STOLJEĆE NAPRETKA U TUZLI"

ODBOR PODRUŽNICE HKD NAPREDAK
SNIMAK: Tuzla, 21. 03. 1906.

Simpozij će se održati 9. i 10. prosinca 2005. godine u amfiteatru Katoličkoga školskog centra "Sv. Franjo" u Tuzli.

ORGANIZACIJSKI ODBOR: Prof. dr. sc. Miroslav Petrović, fra Zdravko Anđić, mr. sc. don Luka Tunjić, prof. dr. sc. Jugoslav Stahov i Nikola Čiča, prof.

Želje za formiranjem društva koje bi pomagalo đacima Hrvatima, namještalo djecu na zanate, pojavila se u razdoblju od 1896. do 1897. godine. U to vrijeme u Mostaru je djelovalo sastajalište za đake na kojemu su bolji učenici podučavali slabije. Bili su to prvi pokušaji organiziranog rada koji će ubrzo dovesti do rađanja ideje o osnutku posebnog društva za pomaganje učenicima.

Nakon dužih i mukotrpnih priprema 14. rujna 1902. godine u Mostaru je utemeljeno Hrvatsko potporno društvo za potrebe đaka srednjih i visokih škola Bosne i Hercegovine. Jedan od članova odbora bio je Kosta Urumović, profesor tuzlanske Gimnazije, koji će kasnije

postati i prvi predsjednik tuzlanskog Napretka. Nedugo nakon mostarskog Hrvatskog potpornog društva u Sarajevu je početkom studenog 1902. godine grupa entuzijasta poduzela akciju za utemeljenjem još jednog hrvatskog potpornog društva. Kao datum početka djelovanja uzima se razdoblje od 9. do 12. studenog 1902. godine. U Tuzli je 3. svibnja 1903. godine potvrđena prva podružnica mostarskog Hrvatskog potpornog društva.

Uskoro uslijed fuzioniranja sarajevskog i mostarskog potpornog društva i tuzlanska podružnica mostarskog društva uzima novi naziv **Napredak**, a sva imovina prethodnog društva prelazi na Napredak. Kao datum početka rada Napretka u Tuzli uzima se **19. 11. 1905. godine.**

Od svog osnutka Napredak je u Tuzli imao veoma značajnu djelatnost u društvenom i kulturnom životu grada. Značajno je spomenuti da su od samog početka rada Napretka u Tuzli posto-

jale dvije podružnice, u Tuzli i Kreki, koje su zajednički djelovale sve do gašenja 1949. godine.

Među najznačajnijim djelatnostima Napretka bilo je stipendiranje darovitih učenika i studenata. Među Napretkove stipendiste ubrajaju se neka od najvećih imena u kulturnom i društvenom životu Tuzle, Ismet Mujezinović, Franjo Leder, Kristijan Kreković, i mnogi drugi.

Okrugnicom od 31. ožujka 1949. godine tadašnja vlast je zabranila djelovanje Napretka a sva imovina se predaje Savezu kulturno-prosvjetnih društava Bosne i Hercegovine. Ta odluka se provela već 1. travnja 1949. godine.

Od obnove rada Društva, u proteklih 15 godina Napredak je postao nezaobilazni čimbenik svih kulturnih zbivanja u gradu Tuzli i šire.

U vremenu od 10. studenoga do kraja godine 2005. održati će se više manifestacija kako bi se dostojno obilježila stota obljetnica osnutka i 15 godina obnove rada HKD Napredak Tuzla.

Katolički školski centar "Sveti Franjo"

ŠKOLA ZA EUROPU

Vlč. mr. Luka Tunjić rođen je na blagdan sv. Luke evangelista 1963. godine u Vukanovićima kod Kaknja. Osnovnu školu je završio u Vukanovićima i Tršću, klasičnu gimnaziju u Dubrovniku, a filozofsko-teološki studij u Sarajevu. Od 1989-1991. godine bio je kapelan u župi Stup u Sarajevu i godinu dana župnik u župi sv. Luke na Alipašinom polju u Sarajevu. Potom odlazi na postdiplomski studij u Rim iz dogmatske teologije. U lipnju 1995. je magistrirao i imenovan ravnateljem tek osnovanoga KŠC-a "Sv. Pavao" u Zenici gdje ostaje do svibnja 2001. kada je imenovan ravnateljem KŠC-a "Sv. Franjo" u Tuzli, sa zadatkom da do rujna te godine dovrši gradnju, nabavi potreban namještaj i učila za početak nove školske godine u novoj zgradi, prebaci Opću gimnaziju iz Srednje mašinske škole te uradi sve za osnivanje Osnovne škole. Za to kratko vrijeme sve je urađeno tako da su obje škole, u vlastitoj zgradi, započele školsku godinu na vrijeme - prvi ponedjeljak u rujnu 2001. godine.

HG: Vrhbosanska nadbiskupija ima li je dovoljno pronicavosti, znanja i načina da radi na osnivanju katoličkih školskih centara u BiH, kako bi učinila više, nego što drugi čine, da mladi ne odlaze iz BiH. Je li se u tome uspjelo?

TUNJIĆ: Prvi KŠC osnovan je ratne 1994. godine u Sarajevu kada su svi, osim nekoliko entuzijasta te roditelja i učenika, sumnjali u mogućnost uopće osnivanja, a pogotovo zaživljavanja i uspjeha nečega sličnoga, s obzirom na odnose i okruženje koje je vladalo u Sarajevu i cijeloj BiH. Sumnji i nepovjerenja je bilo dakako više sa svih strana nego iskrenosti, otvorenosti i prihvatljivosti "čeda" koje se rađa i u povojima je,

Razgovor s ravnateljem mr. Lukom Tunjićem u povodu desete obljetnice rada Centra

zato je trebalo daleko više razboritosti, upornosti, strpljenja i vjere te pomoći tom "čedu" da prohoda i odrasta. Sada nakon deset godina imamo pet solidno opremljenih Centara (Sarajevo, Tuzla, Zenica, Travnik i Žepče) koji djeluju u vlastitim prostorima, preko četiri tisuće upisanih učenika, 300 djelatnika i stalnu tendenciju rasta. Čujem često svjedočanstva roditelja "da nije bilo vaših škola ja ne bih ostao u BiH", ili "ja se ne bih vratio". Ta svjedočanstva kao i mnogobrojni komentari roditelja i naših učenika nas obvezuju.

Za ovo smo vrijeme napravili i vlastiti plan i program za koji mislimo da je po mjeri svih nas koji smo vezani za projekt "Katoličkih škola za Europu" tj. Osnivača, djelatnika,

roditelja i učenika jer je taj novi plan i program rezultat želja, htjenja, rada i promišljenosti svih nas. Postali smo prepoznatljivi u gradu u kojem djelujemo kao i važna karika u sustavu školstva u cijeloj BiH. Kada se ovome pridodaju silni rezultati koji stoje i predstoje iza svakog Centra možemo s pravom reći da smo uspjeli, što je potvrdio i mons. dr. Pero Sudar prigodom proslave Dana našeg Centra i desetogodišnjice postojanja i rada 04.10. tekuće godine "ovakve smo škole željeli".

HG: Velik broj mladih želi napustiti BiH (preko 60%), jer nema osmišljene strategije razvoja, a ni rada sa omladinom. Kakva Vi predlažete rješenja za

izlazak iz gospodarske i moralne krize, uopće i rada s mladima?

TUNJIĆ: Ovo je pitanje, čini mi se više za političare i ekonomiste. Činjenice su, nažalost, istinite, a pogotovo zabrinjava što su mladi već duže vrijeme prepušteni sami sebi, bez vizija odgovornih ali je jednak problem što ni mladi nemaju jasniju viziju gdje su, što su, što žele? Jednostavno kao da su se pomirili sa statusom kojeg imaju. Morali bi biti drugačiji i u pozitivnom smislu agresivniji i nametnuti se svojim programima i projektima. Kontradikcija je upozoravajuća i rekao bih prijeteća za budućnost našega društva i BiH jer se odgovorni zaklinju u mlade, govore kako su mladi naša budućnost a ništa se ili malo ulaže u tu budućnost, da se u svakom pogledu osposobe i preuzmu uloge i odgovornosti koje ih očekuju.

HG: Kakva je Vaša ocjena situacije u obrazovanju, kulturi i položaju hrvatskoga jezika u Tuzlanskoj županiji?

TUNJIĆ: Svi smo zapali u zamku što obrazovanje i kulturu gledamo kroz prizmu političkih odnosa i ekonomije. Pa kako nam je politika i ekonomija bez izgleda budućnosti, u iščekivanju da nam stranci sve urede pa kako god to bilo, čini mi se da su nam kultura i obrazovanje skoro na istoj razini. Malo je onih koji se nisu u dobroj mjeri stranački opredijelili, a time htjeli ili ne htjeli osakaćuju kulturu i obrazovanje kao cjelinu. Sve pada u osrednjost i sve je manje onih kulturnih pregalaca i prosvjetnih djelatnika koji nisu pali pod utjecaj sive svakodnevnice, a tako su nam potrebni pronicljivi, odvažni i sposobni ljudi koji će nesebično znalački i savjesno, bez obzira na trenutno stanje, davati smjernice i iznijeti teret ovoga vremena radi sebe, budućnosti, kulture i obrazovanja. Zato smo svi odgovorni za stanje u kojem se nalazimo.

Što se tiče položaja hrvatskoga jezika u Tuzlanskom kantonu trebali bi se svi držati one evandeoske "ne čini drugome što ti nije drago da on tebi učini". Pravo na jezik je osnovno ljudsko pravo bez obzira jesi li manjina ili većina, i ono proizlazi iz opstojnosti, konstitutivnosti i principa demokracije. Jedna je i teško onoj vlasti koja uzme sebi za pravo to pravo nekome davati ili uskraćivati. Živim za to vrijeme i vjerujem da će ono doći kada će svatko tko se imalo bavi politikom, biznisom, radi u javnim ustanovama ili bilo gdje razmišljati i djelovati u okviru izrečenih načela.

HG: Sigurno je, da je naš Centar učinio znatan korak u stvaranju dobre,

U razgovoru...

Mr. Luka Tunjić

Msgr. dr. Pero Sudar

Na temelju Odluke Vrhbosanske nadbiskupije od 23. srpnja 1995. godine u Tuzli je osnovan Katolički školski centar "Sveti Franjo".

Opća gimnazija KŠC je započela s radom 6. studenoga 1995. godine. Upisana su tri odjeljenja sa 100 učenika - tri prvoga i jedno drugoga razreda. Škola je radila kao podstanar šest godina u Osnovnoj školi "Pazar" i u Mašinskoj školi u Tuzli.

KŠC radi od 2001. godine u novoj, modernoj i najljepšoj zgradi u Tuzli. U školskoj 2005/06. godinu upisana su 887 učenika u Osnovnu školu 528 i u Opću gimnaziju 359 učenika.

KŠC "Sveti Franjo" obilježio je 4. listopada 2005. godine desetu obljetnicu rada.

Centar je izgrađen na mjestu, gdje je bio i Zavod Kraljice Svete Krunice (zvani Kloster), koji je djelovao u Tuzli od 1888. godine do kraja Drugoga svjetskoga rata, kada su mu komunisti zabranili rad i otjerali časne sestre. Zavod su vodile sestre Kćeri Božje Ljubavi, koje su došle u Tuzlu 1883. godine i osnovale Osnovnu školu s hrvatskim i njemačkim odjeljenjem.

kvalitetne i moderne škole na ovim prostorima. Recite nam nešto o tome?

TUNJIĆ: Do osnivanja naših Centara postojale su samo državne škole. U demokraciji i europskim integracijama, za kojima težimo, ovakve i slične škole su normalne i poželjne. Stoga, da ih Nadbiskupija Vrhbosanska nije osnovala država bi trebala stimulirati pojedince, društva, zajednice ili institucije da ih osnuje. Sve je to cijena novoga sustava i naših težnji. U gradovima u kojima djelujemo u početku je bilo nepovjerenja, radi nepoznavanja i do tada mentalnoga sklopa da mogu postojati samo državne škole a sve drugo je pod velikim povećalom i sumnjama, te da netko želi korak unazad, a mi svoje škole nazovemo "Škole za Europu" i poručimo i poručujemo da smo korak naprijed. Roditelji i djeca su to prepoznali i upisuju svoju djecu kod nas prihvaćajući nas tako svojim. Moram ovdje reći da su općina

Tuzla i Tuzlanski kanton prepoznali naše namjere, da želimo korak naprijed u školstvu, za dobrobit svih, i podržali nas. Najiskrenije im zahvaljujem.

Teško je govoriti o sebi i o tome koliko smo moderni i kvalitetni. Najbolji sud je učenika, roditelja i šire javnosti. Prema mojim spoznajama čini mi se da idemo u željenom pravcu, ako ste vi drugačije čuli, volio bih čuti uistinu kritički drugačije stavove i mišljenja.

HG: Centar ima dobre prostorne uvjete (kabineti, knjižnice, sportske dvorane, amfiteatar i dr.) i stručnu zastupljenost nastavnim kadrom. Je li Centar ispunio zahtjeve Osnivača, grada, roditelja i učenika?

TUNJIĆ: Prostorni uvjeti su odlični, ali opremljenost učilima pojedinih kabineta i učionica nije još onakva kakvu želimo. Neki kabineti zadovoljavaju standarde neki nažalost, još ne, neke ćemo tijekom ove školske godine opremiti. Uglavnom, svake godine se nešto nabavi što je u svrhu poboljšanja, modernizacije i kvalitetnije škole. Sve to ipak još nije dovoljno da škola bude po mjeri svih koje ste spomenuli. Nastavnički kadar je stručno zastupljen. Tek kad svi, roditelji, učenici i djelatnici - stručni kadar, daju sve od sebe ispunit ćemo očekivanja jednih drugih. Dakle, zajedno učenici, roditelji - sadašnji i buduć, osnivač i društvena zajednica trebaju dati udio svojih odgovornosti i očekivanja kako bi svi davajući sve od sebe ispunili očekivanja i nadanja.

HG: Potvrdilo se da je stručno profilirani plan i program našega Centra prepoznatljiv i prilagođen učenicima. Ima li problema u realiziranju nastavnoga plana i programa? Jesu li učenici preopterećeni gradivom?

U razgovoru...

Mr. Luka Tunjić

Juraj Novosel

TUNJIĆ: Većina naših učenika, roditelja i djelatnika zna povijest novog plana i programa, ali radi šireg čitateljstva objasniti ću ukratko kako je došlo do novog Nastavnog plana i programa. Naime osnivanjem naših Centara Nadbiskupija Vrhbosanska je htjela, na svoj način, s obzirom na želje roditelja i približavanje europskim standardima, dopuniti postojeći državni plan i program koji je već bio opterećavajući za učenike.

Tri godine se radilo na usaglašavanju nastavnih planova i programa i 1997. god. na seminaru u Neumu je donesen obvezujući nastavni plan i program za sve Centre. Nekoliko godina se radilo po tom planu i programu, osjetile su se njegove dobre strane, ali i nedostaci koji opterećuju učenike. Analizirajući stanje proveli smo anketu u svim Centrima s učenicima, roditeljima i djelatnicima. Uglavnom su se svi složili da je postojeći plan i program preopterećen za učenike. Odmah smo stupili u akciju napraviti novi nastavni plan i program na temelju provedene ankete i računajući na stručnost stručnih aktivna a pod budnim okom i instrukcijama Pedagoškog vijeća "Škola za Europu" držeći se zajedničkih jezgara, postojećeg plana i programa, stručnosti nastavnika i izraženih želja. Kao rezultat svega ovoga jesu novi Nastavni planovi i programi. Vjerujem da su i oni preopterećeni, ali to više nije do nas nego do cjelovite reforme društvenoga uređenja i reforme školstva na razini BiH.

HG: U ovih deset godina mnogo je urađeno. Zapaženi su rezultati učenika u učenju i izvan-nastavnim aktivnostima u Tuzli, županiji i na Federalnoj razini. Jeste li zadovoljni i što predlažete da rezultati budu još bolji?

TUNJIĆ: Mislim da imam dobar pregled stanja u našim Centrima jer sam bio ravnatelj u Zenici, sada sam u Tuzli, a i član sam Pedagoškog vijeća Katoličkih školskih centara u BiH "Škola za Europu". U materijalnom smislu urađeno je puno, u organizacijskom i donošenju novih nastavnih planova i

programa također. Kao rezultat svega toga jesu i očekivani rezultati na različitim poljima rada. Svake godine naši učenici sudjeluju na različitim natjecanjima iz pojedinih predmeta kao i izvan-nastavnim aktivnostima. Mnoge diplome za prva mjesta krasi naše vitrine i hodnike na općinskim, kantonalnim i federalnim natjecanjima. Tako npr. prošle su godine naše škole i Osnovna i Opća gimnazija osvojile prvo mjesto na Kantonu u kulturno-umjetničkom stvaralaštvu što je teže ostvarivo nego iz predmetnih natjecanja i dobili smo specijalno priznanje za rad u izvan-nastavnim aktivnostima. Po sebi to dovoljno govori. Jednostavan je recept za biti zadovoljan i poboljšati rezultate. Voljeti svoj posao, biti uporan i raditi kontinuirano.

Nadalje ovo vrijeme traži stalno stručno usavršavanje, kroz časopise, knjige, seminare, simpozije... Nisam siguran da je dovoljno ovo što organizira Pedagoški zavod i ministarstvo. To ne treba propustiti a osobno usavršavanje tomu još dodati. U takovu okruženju i stanju duha rezultati ne smiju i ne mogu izostati.

HG: Recite nam nešto o suradnji s drugim centrima u BiH i s društvima s hrvatskim predznakom u Tuzli?

TUNJIĆ: Suradnja s drugim Centrima je intenzivna i kontinuirana. Svake godine najmanje dvaput susreću se stručni aktivni svih centara u jednom centru, a pred sam početak školske godine imamo zajednički seminar za djelatnike (Bol na Braču, Neum, Javorina, Kupres).

Tu je i Pedagoško vijeće koje potiče i koordinira tu suradnju, a tu su i kontakti između pojedinih Centara po potrebi. Vrijedno je spomena i susret svih ravnatelja i direktora Centara najmanje 4 puta godišnje. Tako razmjenjujemo iskustva, informacije, potrebe i želje a sve to da naše škole učinimo kvalitetnima, poželjnima, i po mjeri svih nas kako bi uspješno odgovorili svim izazovima. Mislim da bi suradnja sa svim društvima i institucijama mogla biti čvršća i

češća. Tako bi se otklonili eventualni nesporazumi i predrasude kojih ne manjka na sve strane.

HG: U KŠC su učenici svih naroda i religija. Ima li problema?

TUNJIĆ: Sadašnje katoličke škole su naslijedile ogroman kapital od sličnih škola prije drugog svjetskog rata. I one su bile multietničke i multireligijske. U sjećanjima starijih zapisane su kao škole života i ljubavi. To iskustvo i svjedočanstvo prenijeli su na svoju djecu i unuke. Možemo sa zadovoljstvom konstatirati da do sada nismo imali nikakvih problema kad je upis u pitanju, uvijek je bilo više zainteresiranih nego što smo mogli primiti. Još u ratno i neposredno poratno vrijeme roditelji su različitih nacionalnosti i vjerskih pripadnosti upisivali svoju djecu u naše škole iskazujući nam povjerenje i potvrđujući na taj način da su nam ovakve škole potrebne. Kaže blažena Majka Terezija da "jezik ljubavi svi razumiju". Uistinu, kad se radi iz ljubavi razlike postaju mostovi koji obogaćuju a ne prepreke! Uskogrudnosti i siromaštva imamo i previše.

HG: Svršeni učenici KŠC upisani su na fakultete u Tuzli, u drugim gradovima BiH, Hrvatske i u drugim državama Europe. Čuje se da su odlični studenti. Imaju li vezu s Centrom?

TUNJIĆ: Činjenica je da učenici koji su kod nas maturirali studiraju diljem BiH, Hrvatske, Europe i svijeta. Većina su odlični studenti. Učimo ih da vole sebe, druge i drugačije, svoju domovinu i Boga bez kojega ne možemo ništa učiniti i koji je Gospodar naših života i povijesti. Radujemo se njihovim uspjesima i suosjećamo u svim krizama i padovima. Najviše bi voljeli da oni koji vane završe fakultet svoje znanje ugrade u život i budućnost drage nam Bosne i Hercegovine. U tu svrhu stipendiramo po dva svršena maturanta iz svakog Centra, koji upišu studij u BiH, koji su bili dobri učenici i koji su na bilo koji način doprinijeli pozitivnom imidžu Centra. I to govori o nama i našoj opredijeljenosti.

Važno je napomenuti da svako ljeto u drugoj polovici kolovoza organiziramo, u suradnji s Udruženjem prijatelja Centra, druženje naših bivših i sadašnjih učenika. Priroda je to da se ponovno vide, obnove prijateljstva, razmjene iskustva i da sadašnjim učenicima pomognu oko odabira studija i lakšeg upisa. Dragocjen je to susret za sve. Interesantan je njihov odnos prema školi - Centru nakon što su osjetili studentski život. Uglavnom su oštre kritike poprimile pomirljiviji i drukčiji ton čak i prema najoštrijim profesorima. Znak je to njihova odgoja dozrijevanja koji je i cilj naših nastojanja. Kada se prati njihovo odrastanje u duhu kojeg sam gore spomenuo, i uspjesi onda naše zajedničke žrtve (učenika, roditelja, djelatnika) imaju svoj smisao, a osnivanje Centra svoje opravdanje i sigurnu budućnost.

Razgovarao: Juraj Novosel
Foto: M. Antunović

STJEPANU MESIĆU POČASNI DOKTORAT UNIVERZITETA U TUZLI

Senat Univerziteta u Tuzli donio je odluku o dodjeli počasnog doktorata znanosti Univerziteta u Tuzli Stjepanu Mesiću, Predsjedniku Republike Hrvatske. Počasni doktorat Predsjedniku Mesiću je dodijeljen za promociju mira, tolerancije i suradnje, te univerzalnih evropskih vrijednosti među narodima i državama u jugoistočnoj i srednjoj Evropi, za državničko, diplomatsko i visokomoralno općeljudsko djelovanje, za poseban doprinos razvoju društvene misli u polju pravnih i političkih nauka, međunarodnih odnosa, međuniverzitetskoj suradnji u regiji, za doprinos i afirmaciju priznanja i teritorijalne cjelovitosti Bosne i Hercegovine te razvitka bosanskohercegovačko-hrvatskih formi suradnje na svim razinama.

"Predsjednik Stjepan Mesić zasigurno pripada onom krugu velikih evropskih državnika čiji je politički rad upotpunjen intelektualnom afirmacijom te koji su u najbitnijim odrednicama svoga javnog djelovanja uvijek i iznad svega bili vođeni moralnim vrijednostima", stoji među ostalim u izvještaju o dodjeli počasnog doktorata Predsjedniku Mesiću.

Počasni doktorat Predsjedniku Mesiću zasigurno će osnažiti veze između Hrvatske i Bosne i Hercegovine te doprinijeti razvoju međudržavne suradnje. Isto tako, ovaj je potez i afirmacija Univerziteta u Tuzli i njegovih reformskih težnji.

Postupak za dodjelu počasnog doktorata Predsjedniku Mesiću pokrenula su Naučno-nastavna vijeća Ekonomskog i Pravnog fakulteta Univerziteta. Svečana promocija i uručenje počasnog doktorata Predsjedniku Mesiću održat će se 8. studenog 2005. godine u Tuzli.

HRVATSKA U EU

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju Europskoj uniji potpisan je 29. listopada 2001. godine. Europska komisija u travnju 2004. godine objavljuje pozitivan avis o hrvatskoj kandidaturi. U lipnju 2004. Europsko vijeće daje Hrvatskoj status kandidata, a u prosincu zakazuje početak pregovora za 17. ožujka 2005., uz uvjet pune suradnje s Haškim sudom. Dan prije predviđenog otvaranja pregovora 16. ožujka, Vijeće EU donosi odluku o odgodi pregovora zbog ocjene o nedovoljnoj suradnji s Haškim sudom. Radna skupina, ustanovljena za procjenu hrvatske suradnje s Haškim sudom, navečer 3. listopada 2005. preporučuje nakon pozitivne ocjene haške tužiteljice Carle del Ponte Vijeću da se pregovori otvore što je prije moguće. To se i dogodilo u utorak 4. listopada nešto iza ponoći.

U Bruxellesu 20. listopada počinje screening, pregled usklađenosti hrvatskoga zakonodavstva s europskim, a potom se u pregovorima dogovori način i tempo njihove provedbe.

Izvještaj Vijeću EU

Nakon što za pojedino od 35 poglavlja završi screen-

ing, EK podnese izvještaj Vijeću EU, koje odluči da o njemu počnu pregovori.

EK mora izvijestiti ne samo o prilagodbi zakona, nego i o provedbi.

Tri nova poglavlja

Tri poglavlja nezahtjevna, znanost i istraživanja te Kultura i obrazovanje.

Druga dva bit će Javne nabave, te najveće i najteže, poljoprivreda. Do kraja godine screening će se otvoriti za još tri poglavlja.

IZJAVA HRVATSKIH BISKUPA U POVODU POČETKA OTVARANJA PRISTUPNIH PREGOVORA ZA ULAZAK RH U PUNOPRAVNO ČLANSTVO EUROPSKE UNIJE

XXXI. plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije u Splitu, 10. - 13. listopada 2005.

Početkom listopada 2005. godine otvoreni su pristupni pregovori za ulazak Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije. Republika Hrvatska u svakom pogledu pripada Europi. Stoga je njezina bogata kulturna i vjerska baština u svoj raznolikosti sastavni dio u procesu stvaranja europske zajednice naroda. Pozdravljamo odluku Europske unije o početku pristupnih pregovora koji sada omogućuju Hrvatskoj kao aktivnom i punopravnom subjektu sudjelovanje u stvaranju i oblikovanju nove ujedinjene Europe.

Dok podupiremo početak pristupnih pregovora, ne krijemo da nam se nameću i određena pitanja, koja su uostalom zajednička i drugim članicama EU, s obzirom na njezinu budućnost. Mnogi se u tom pogledu pitaju, kakvu se Europu želi stvarati i na kojim temeljima? Hoće li ta nova zajednica znati uvažiti raznolikost mentaliteta, jezika, kulturnih i drugih obilježja prepoznatljivog identiteta našega kraja i naroda? Isto tako, hoće li naši građani znati prihvatiti društvena ponašanja i pravne stečevine ugrađene u temelje EU?

Naš narod je stoljećima stvarao Europu na "hrvatski način". I ona je ovdje prepoznatljiva po raznolikoj i bogatoj kulturnoj i vjerskoj baštini koju je kršćanska vjera nadahnjivala, te je tako nastalo povijesno čudo jedinstva u raznolikosti. Ne skrivamo želju da takva bude i nova zajednica u koju ulazimo. Hoće li ona takva biti, ovisi i o nama.

Upućujemo stoga Gospodinu žarku molitvu da nam udjeli duha mudrosti kojim ćemo prepoznati vrijeme velike odgovornosti sadašnjeg trenutka za Hrvatsku. A onima koji vode pregovore neka dadne razboritosti i jakosti kako bi znali braniti hrvatske interese i štitići posebnosti naše nacionalne i vjerske baštine kojom obogaćujemo zajednički europski dom. Neka ovaj proces prati zagovor Blažene Djevice Marije, naše majke i najvjernije odvjetnice. U Splitu, 13. listopada 2005.

Obilježen Dan oslobođenja Tuzle

Antifašizam i demokracija najvažnija obilježja Tuzle

U povodu Dana oslobođenja Tuzle, 2. listopada 1943. godine, delegacija općinskih zvaničnika na spomen obilježju Slana banja odala je počast svim žrtvama fašizma, a u Narodnom pozorištu Tuzla održana je svečana sjednica Općinskog vijeća Tuzla, na kojoj su građane Tuzle podsjetili na povijesne trenutke važne za opstanak multikulturalnosti i bratstva najvažnijih simbola Tuzle.

Načelnik općine Tuzla, Jasmin Imamović tom je prigodom istakao da će se zalagati da Tuzlaci ostanu jedinstveni u svojoj različitosti, po čemu su poznati diljem Evrope te da neće dozvoliti da sklad među njima bude narušen.

- I u borbi sa fašističkim snagama, a i kasnije, naši građani su znali da je BiH zemlja s jasnim kontinuitetom, da moraju braniti tekovine zajedničkog življenja. Građani Tuzle su oduvijek znali da nacionalni simboli neće smetati jedni drugima, jer antifašizam je naše drugo ime - istakao je zamjenik predsjedavajućeg OV Tuzla, Anto Pranjčić.

Svečanosti u kazalištu prisustvovali su mađarski ambasador u BiH, gradonačelnik Pečuha i rektor Univerziteta u Pečuhu, s kojima Tuzla ima višegodišnju suradnju. Gradonačelnik Pečuha, Toller Laszlo poručio je da povijest Tuzle umnogome slična povijest Pečuha, te da rukovodstvo toga mađarskog grada želi produbiti i ojačati veze sa Tuzlom.

Kao simbol bratstva i prijateljstva Tuzle i Pečuha i njihovih univerziteta ispred Elektrotehničkog fakulteta Tuzla postavljena je skulptura djelo kipara Istvana Benciska iz Pečuha.

Tuzlanske plakete

Na svečanoj sjednici OV Tuzla u povodu 2. listopada dodijeljena su najviša općinska priznanja - Tuzlanske plakete. Ova priznanja za izuzetni doprinos razvoju Tuzle dodijeljena su Zlatanu Mešiću, Šefketu Aganoviću i Kemalu Ibrahimoviću (posthumno), Nedretu Mujkanoviću, direktoru Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla, Džemi Tufekčiću, prorektor na Univerzitetu u Tuzli, te Ferizu Šehanoviću, Ibrahimu Dervišbegoviću, Boži Đuriću, a Tuzlanske plakete uručene su predstavnicima Osnovne škole Pazar i Doma penzionera Tuzla.

Odlukom vijećnika Općinskog vijeća Tuzla Francesco Giangrandi, predsjednik talijanske Provincije Ravenna, sa kojom općina Tuzla ima prijateljske odnose i austrijska humanitarka, Annemarie Kurry proglašeni su počasnim građanima Tuzle.

J. Šarac

Fotografije: Blicko

Foto: M. Petrović

Katastrofe

Katastrofalni potres u Pakistanu, Indiji i Afganistanu. Najteže je stradao Pakistan, posebno Kašmir.

Potres 8. listopada odnio je više tisuća života. Malo je nade da će se ispod ruševina pronaći preživjeli. Humanitarna pomoć za milijune stradalih u katastrofalnom potresu u Pakistanu pristiže u većim količinama iz cijeloga svijeta. Širi se strah od epidemije zaraznih bolesti poput kolere i malarije. Problem su neiskopana tijela poginulih. Potres je porušio oko tisuću bolnica, a poginuo je i veliki broj liječnika i zdravstvenog osoblja. Kao uvijek, u stradala područja dolaze i pljačkaši, kako bi pljačkali srušene kuće i konvoje humanitarne pomoći.

Tisuće Kašmiraca umiru bez pomoći

U velikoj katastrofi koja je zadesila Pakistan potrebna je hitna pomoć svijeta. Kofi Annan, glavni tajnik Ujedinjenih naroda moli za pomoć stradalima u potresu u Pakistanu. Prema dosadašnjim podacima poginulo je 79 tisuća ljudi, ranjeno 67 tisuća, a bez doma je ostalo tri milijuna ljudi. UNICEF je objavio podatak da spasioци još nisu uspjeli doći do 120 tisuća djece te upozorava da bi ih najmanje deset tisuća moglo umrijeti u idućih mjesec dana od hladnoće, gladi i zaraznih bolesti.

Ispraćaj ekipe liječnika JZU UKC Tuzla u Pakistan

U nedjelju, 23. listopada u 16 sati, ispred zgrade Uprave JZU UKC Tuzla, otputovala je desetočlana ekipa liječnika JZU UKC Tuzla u Pakistan.

Na čelu ekipe Javne zdravstvene ustanove Univerzitetski klinički centar Tuzla biti će neuropsihijatar, prof. dr. Osman Sinanović, direktor za edukaciju, istraživanje i međunarodnu suradnju, a činiti će je: kirurzi, dr. Jasminka Mujkanović, dr. Ferid Konjić, dr. Nusret Ramić, dr. Osman Muratović, dr. Nešad Hotić, ortoped dr. Mirsad Fazlić, infektolog doc. dr. Sead Ahmetagić, te pedijatri, dr. Belkisa Čolić i Lejla Osmančević.

O odlasku ekipe tuzlanskih liječnika - specijalista u potresom porušeni Pakistan, obaviješteni su Ministarstvo civilnih poslova BiH, član predsjedništva BiH, Sulejman Tihić, premijer Vlade Federacije BiH, Ahmet Hadžipašić, Vlada TK, Ministarstvo vanjskih poslova BiH i Ambasada Pakistana u BiH.

Satelitska snimka uragana Wilma

Siromaštvo

Trećina stanovništva Bosne i Hercegovine živi u teškim uvjetima

Svaki peti stanovnik Bosne i Hercegovine je siromašan, a oko 30% građana živi na granici siromaštva. To je priznao i predsjedatelj Vijeća ministara BiH Adnan Terzić, govoreći na simpoziju "Socijalni sigurnosni sustavi". On smatra da usprkos takvim pokazateljima BiH ne treba svrstati u red siromašnih zemalja.

Veliki uzrok siromaštva je i neodgovarajući sustav socijalne skrbi, koji je, kao i brojne druge nelogičnosti, rezultat kompliciranog političkog sustava definiranog Daytonskim sporazumom. Upravo je Daytonski sporazum glavni krivac što država nije u stanju pomoći socijalno ugroženim građanima, budući da taj sporazum nije predviđio postojanje niti jednog oblika socijalne skrbi na državnoj razini.

Većina umirovljenika u BiH mjesečno prima oko 200 KM, što je nedovoljno i za pola potrošačke košarice, odnosno osnovnih prehrambenih proizvoda nužnih da se preživi 30 dana.

Jedan od glavnih indikatora siromaštva u BiH je broj javnih, odnosno narodnih kuhinja. Od završetka rata do danas narodne kuhinje su pune.

CARITASOVA KONFERENCIJA

I ustrojstvo BiH je uzrok siromaštva

Humanitarne organizacije Caritas, Merhamet, Dobrotvor i La Benevolencija najavile su 11. listopada da će i ubuduće prioritetno raditi na pomoći socijalno najugroženijem dijelu populacije u BiH. Pod pokroviteljstvom Caritasa Europe jučer je u Sarajevu održana konferencija "Siromaštvo u BiH deset godina nakon Daytonskog mirovnog sporazuma", na kojoj su spomenute humanitarne organizacije izrazile jasnu opredijeljenost za zajedničku borbu protiv siromaštva u BiH. Sudionici konferencije potpisali su zajednički dokument, svojevrsnu izjavu kojoj su pobrojani svi prioritetni zadaci koje je potrebno poduzeti za ublažavanje posljedica siromaštva u BiH. Zanimljivo je da mnogi sudionici konferencije smatraju da je neuređeno političko i pravno ustrojstvo BiH jedan od glavnih uzroka zabrinjavajuće stope siromaštva u zemlji.

POVRATAK

ZA OBNOVU I POVRATAK DO SADA SE PRIJAVILO VIŠE OD 16.000 HRVATA

Broj prijava govori da je interes za povratak izražen kod sva tri naroda i da on približno odgovara nacionalnoj zastupljenosti iz 1991. godine.

Povratak u Federaciju i u RS

Približno podjednak broj Hrvata pokazao je želju za povratak u Federaciju i u RS. Od 7.838 potencijalnih hrvatskih povratnika u FBiH najviše je onih koji bi se vratili u Travnik, približno tisuću ljudi. Značajan interes za povratak Hrvati pokazuju i za Bugojno, Vareš, Orašje, Novi Travnik, Jajce, Vareš i Dobretiće. Kada je u pitanju RS, među 7.392 potencijalna hrvatska povratnika najviše je zainteresiranih za povratak u Bosanski Brod. Ukupno 2.249 Hrvata vratilo bi se u ovu općinu. Na području Doboja interes za povratak pokazalo je 1.430, a u Derventi 1.173. Hrvata. Prijavilo se 28 hrvatskih obitelji koje bi se vratile u Srebrenicu.

MEDIJI U SLUŽBI RAZUMIJEVANJA MEĐU NARODIMA

U prigodi obilježavanja Dana sredstava društvenog priopćavanja koji se na području BiH redovito proslavlja posljednje nedjelje rujna, predsjednik Vijeća za sredstva društvenog priopćavanja BK BiH vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić u Vrhbosanskoj katoličkoj bogosloviji upriličio je tradicionalni susret s novinarima. Na susretu je bilo preko 40 novinara iz različitih medija i redakcija s područja cijele BiH.

"Mediji u službi razumijevanja među narodima" naslov je poruke koja se po 39. put upućuje u povodu obilježavanja ovoga dana. Poruku je napisao blagopokojni papa Ivan Pavao II. Kardinal Vinko Puljić, predstavljajući poruku, kazao je okupljenim novinarima: "Mi koji živimo u različitosti na području BiH, koje su zlorabljene za konflikte, razumijemo značaj premošćivanja i poštovanja različitosti u duhu razumijevanja i rada na općem dobru."

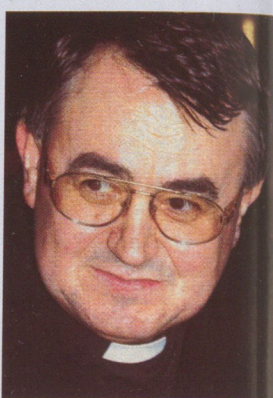
Upravo Papina poruka naglašava tu pozitivnu, odgovornu ulogu medija. Kardinal je naglasio da je potreban odgoj za medije koji trebaju izgrađivati javno mnijenje utemeljeno na vrednotama koje će ljude zbližavati te pomoći u suradnji.

Također je istaknuo: "Prevažno je staviti u svijest i odgovornost da mediji služe općem dobru, a toga nema bez poštovanja moralnog reda." Pred kraj svojeg izlaganja vrhbosanski nadbiskup i predsjednik Vijeća je kazao: "Katolička crkva gleda poučiti svoje vjernike da iz vjere otkrivaju uporište rušenja svih neprijateljskih ograd i da vraćaju povjerenje među ljude", što je cilj ovogodišnjeg obilježavanja Dana društvenog priopćavanja. Na koncu je odao priznanje svakom medijskom djelatniku koji je u službi istine, kulture života i drugih moralnih vrijednosti na putu izgradnje općeg dobra.

Novinarka Radiopostaje MIR Međugorje Višnja Spajić predstavila je direktoriji "Mediji

- divni Božji darovi u službi evanđelja" koje je izdalo vijeće za sredstva društvenog priopćavanja BK BiH.

Nakon toga su novinari imali prigodu uputiti pitanja predstavljacima dokumenta. Najveći broj pitanja se odnosio na samu komunikaciju između medija i Crkve, odnosno svećenika (redovnika) i medija te o etičkim izazovima u radu medijskih djelatnika. Susret je završio uz razgovor i razmjenu međusobnih iskustava medijskih djelatnika.

KATOLIČKI TJEDNIK

MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP POSVEĆEN PAVI ANĐELIĆU NA FRANJEVAČKOJ TEOLOGIJI U SARAJEVU

Međunarodni znanstveni skup posvećen arheologu i povjesničaru Pavi Anđeliću (1920-1985) održan je 14. i 15. listopada na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu u povodu dvadesete obljetnice njegove smrti. Dvadeset četiri predavača s više su strana znanstveno osvijetlili Anđelićev život i rad, a nazočna je bila i obitelj i prijatelji Pave Anđelića. Skup je bio interdisciplinarnog karaktera, te je sadržajem predstavljao pregled bosanskohercegovačke medijavistike u cjelini.

Prvoga dana skupa, nakon pozdrava fra Marka Karamatića, nastupilo je 18 referenata. Tomislav Anđelić (Mostar) govorio je o Anđelićevu životnom putu, a Veljko Paškvalin (Sarajevo), Anđelko Zelenika (Mostar) i Lidija Fekeža (Sarajevo) iznijeli su vlastita iskustva u radu s tim znanstvenikom. Mladi povjesničar iz Sarajeva Emir Filipović predstavio je Anđelićev rad na istraživanju bosanske srednjovjekovne heraldike i sfragistike, Elma Hašimbegović (Sarajevo) govorila je kulturološkom konceptu bosanskog srednjovjekovlja u njegovu djelu, a Amir Kličko (Sarajevo) o teritorijalno-političkoj organizaciji srednjovjekovne Bosne u Anđelićevu djelu.

Nakon referata Milka Brkovića (Zadar) "Bosansko-humske srednjovjekovne isprave i Pavo Anđelić" uslijedila su predavanja profesora s Central European Universityja iz Budimpešte Judith Rassin i Joseph Laszlovsky. Rassin je ocrtala mjesto Pave Anđelića u širem kontekstu europske arheologije, a Laszlovsky je povukao paralelu između Višegrada u Ugarskoj i bosanskog Bobovca u arheološkom i arhitektonskom smislu.

U popodnevnom satima prvoga dana svoje su referate iznijeli Ivo Goldstein (Zagreb): Zemljica Bosna u DAI Konstantina VII. Porfirogeneta, Ante Škegro (Zagreb): Bestoenska i Bosanska biskupija te Darko Karačić (Zagreb/Budimpešta): Bosna: naselje i/ili teritorijalno-administrativna jedinica. Uslijedila su zatim predavanja četvorice povjesničara. Srećko M. Džaja (München) iznio je shvaćanje pojma dobri bošnjani u povijesnoj literaturi, Dubravko Lovrenović (Sarajevo) opisao je način bošnjačke recepcije bosanskog srednjovjekovlja kroz analizu geneze tzv. bogumilskog mita, Dejan Zadro (Zagreb) iznio je svoje istraživanje o grobu Tvrta I. Kotromanića u crkvi Sv. Nikole u Milima, Leonard Valenta (Sarajevo) bavio se Veselom Stražom, a Esad Kurtović (Sarajevo) obradio je neke dileme o vojvodske tituli u srednjovjekovnoj Bosni.

Drugoga dana skupa Darko Periša (Zagreb) donio je prikaz rada na polju arheologije franjevca fra Krune Misila, Mirosław Barun (Zagreb) obradio je temu bosanskog srednjovjekovlja u djelu Krunoslava Draganovića, Ljiljana Ševo (Banja Luka) prezentirala je svoje istraživa-

nje u vezi s motivima kola na reljefima stećaka, a Mirsad Sijarić (Sarajevo) ukazao je na neke heraldičke elemente na prikazima oružja na kraljevskim nadgrobnicima pločama s Bobovca.

Skup je završen s dvama književnim temama. Željko Ivanković je opisao recepciju bosanskog srednjovjekovlja u narodnoj predaji, a Enver Kazaz odnos bosanskog srednjovjekovlja i pjesnika Maka Dizdara.

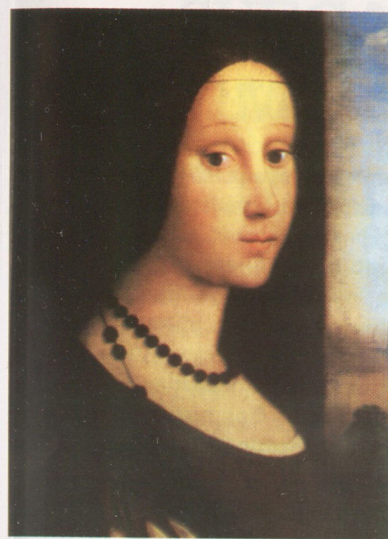
U zaključnoj riječi skupa, akademik Srećko Džaja je napomenuo da se skup nije samo ticao arheologije i povijesti, nego da je dao pregled cjelokupne bosanskohercegovačke medijavistike. Nakon završetka radnog dijela referenti i organizatori posjetili su Franjevački samostan u Kraljevoj Sutjesci, gdje je Pavo Anđelić također vršio arheološka iskopavanja. (kta/fia)

Manifestacija "Dani kraljice Katarine" u Kraljevoj Sutjesci

SPOMENIK POSLJEDNJOJ BOSANSKOJ KRALJICI

Pod visokim pokroviteljstvom predsjedavajućeg Predsjedništva BiH Ive Mire Jovića u Kraljevoj Sutjesci će se ovog vikenda održati kulturno-povijesna manifestacija "Dani kraljice Katarine", kojom će se obilježiti 527. obljetnica smrti posljednje bosanske kraljice Katarine Kotromanić. U bogatom programu te dvodnevne manifestacije sudjelovat će najznačajniji predstavnici vjerskog, kulturnog, znanstvenog, javnog i političkog života iz BiH i inozemstva. Sve će početi u subotu vojno-redarstvenim hodočašćem i svetom misom (u 11 sati) na starom kraljevskom gradu Bobovcu, koji već nosi naziv Oltar Domovine, a sve u organizaciji Vrh-bosanske nadbiskupije. Istog dana u samostanskoj galeriji u Kraljevoj Sutjesci bit će otvorena izložba sutješke narodne nošnje, sutješkog veza kraljice Katarine te slika i tradicionalnih rukotvorina, a nakon toga i promocija knjige "Narodna nošnja Hrvata Kraljeve Sutjeske". U večernjim satima predviđen je i "Frama party" u Domu kulture u Kraljevoj Sutjesci.

Drugog dana manifestacije, tj. u nedjelju nakon svete mise, na platou sutješkog samostana (13 sati) održat će se VI. međunarodna smotra folklor na kojoj će se predstaviti veći broj KUD-ova iz BiH i Hrvatske. Nakon smotre folklor na Trgu pape Ivana Pavla II. u Kraljevoj Sutjesci svečano će biti otvoreno spomen-obilježje kraljice Katarine Kotromanić, a u organizaciji Matice hrvatske Mostar, koja je isto spomen-obilježje otvorila i u gradu na Neretvi.

Franjo MATIĆ

SUSRET FRANJEVAČKIH ZAJEDNICA NA TRSATU

Svefranjevački susret južnoslavenske franjevačke konferencije, na kojemu se okupilo oko 1500 pripadnika franjevačkih zajednica iz Slovenije, Hrvatske, BiH i Srbije i Crne Gore, održana je 8. listopada 2005. na Trsatu.

Susret je počeo u Svetišu Majke Božje, a nastavljen je u Dvorani mladosti na Trsatu.

Današnjim susretom počele su pripreme za proslavu 800. obljetnice franjevačkog reda godine 2009. Naime, po svjedočanstvima životopisaca, sveti Franjo Asiški dobio je godine 1209. od pape Inocenta III. odobrenje za svoj način života po Evanđelju.

Nazočne su, među ostalima, pozdravili predsjednica Vijeća franjevačkih zajednica sestra Franciska Molnar te riječki gradonačelnik Vojko Obersnel, koji je kazao da je Marijansko svetište na Trsatu jedna od okosnica prošlosti i sadašnjosti Rijeke i dio njezina identiteta.

Svetu misu u povodu početka priprema za proslavu 800. obljetnice franjevačkog reda predvodio je riječki nadbiskup i metropolit mons. Ivan Devčić.

"Nije riječ samo o jubileju franjevačkog reda, nego i cijele Crkve", rekao je mons. Ivan Devčić. Podsjetio je da je "franjevački red toliko upisan u kršćansku i crkvenu povijest, kulturu i duhovnost mnogih naroda" te je "nemoguće to ne cijeniti".

"To posebice vrijedi za hrvatski narod, s čijom se dušom i kulturom franjevaštvo, zahvaljujući vjekovnom dijeljenju i podnošenju iste sudbine, naprosto stopilo i poistovjetilo", rekao je mons. Devčić.

Istaknuo je i da se u pripremama proslave cijela franjevačka obitelj i svaki član trebaju upitati "u kojoj smo mjeri doista maleni u evanđeoskom smislu jer smo uvijek u iskušenju da

malenost bude samo maska iza koje se skrivaju oni koji Krista ne razumiju i ne prihvaćaju".

Susret franjevačkih zajednica nastavljen je poslijepodne, kada je u prisutnosti franjevaca u našim krajevima izlagao fra Željko Tolić.

Nakon predavanja predstavljene su franjevačke zajednice uz molitvu i pjesmu. Svefranjevački susret završio je kratkom službom rastanka.

Franjevački red počeo je djelovati na području današnje Hrvatske osnutkom samostana u Trogiru godine 1214., a prva franjevačka provincija u hrvatskim krajevima osnovana je već godine 1217.

Procjenjuje se da diljem svijeta u samostanima ima 30.000 franjevaca i oko 16.000 sestara klarisa te više od 400.000 pripadnika svjetovnih redova.

Provincijali pet franjevačkih provincija iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine zatražili su od tužiteljice Haškog suda Carle Del Ponte da se javno ispriča zbog svoje izjave da se general Ante Gotovina krije u nekom od franjevačkih sa-mostana, ocjenjujući da ta izjava vrijeda franjevece.

Pismo su potpisali: fra Bernardin Škunce, provincijal Franjevačke provincije Sv. Jeronima-Zadar, fra Željko Železnjak, provincijal Hrvatske franjevačke provincije Sv. Ćirila i Metoda-Zagreb, fra Željko Tolić, provincijal Provincije Presvetog Otkupitelja-Split, fra Petar Matanović, vikar Provincije Bosne Srebrene-Sarajevo i fra Ivan Sesar, vikar Provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije-Mostar.

"Istinoljubivost i pravednost zahtijevaju javnu ispriku i mi je s pravom od Vas očekujemo" - stoji u pismu.

(HINA)

Ivo Miro Jović na Konferenciji UNESCO-a u Parizu

Predsjedavajući Predsjedništva BiH izrazio zahvalnost UNESCO-a na pomoći u obnovi Starog mosta i njegovom upisu na listu svjetske kulturne baštine

Ivo Miro Jović istakao je značaj suradnje s ovom međunarodnom organizacijom i doprinos koji je do sada učinila na zaštiti kulturne baštine:

"Ove godine UNESCO slavi 60. obljetnicu svoga postojanja. Ovo i intelektualno tijelo UN, kako ga neki nazivaju, u svojim 60 godina dostiglo je punu zrelost i ispunilo očekivanja članica, među kojima je i Bosna i Hercegovina ponosan član. Ispunilo je i očekivanja utemeljitelja te davne 1945. godine, kada je svijet tek izašao iz tragične povijesti i odlučio stvoriti svoju moralnu jezgru, te uspostaviti mjesto gdje će komunikacija i dijalog različitosti zamijeniti jezik nasilja."

Predsjedavajući Predsjedništva BiH je također zahvalio na angažmanu oko rekonstrukcije Staroga mosta i njegovog upisa na listu svjetske kulturne baštine.

"Povijest koja ne uzima u obzir sve istine i sve činjenice uzrokom je i sukoba koji se rađaju iz frustracije i nemogućnosti artikuliranja svoje istine. Povijest regije je dugo godina bila predmetom polemike, a često stvorena na dugogodišnjim predrasudama zbog nerazumijevanja i selektivnog korištenja informacija, što je blisko svim jednodržavskim režimima koji su temeljni na samo jednoj istini", kazao je Ivo Miro Jović.

SKUPOVI U ZAGREBU JE ZAVRŠEN TRODNEVNI SKUP PREDSEDNIKA SREDNJOEUROPSKIH DRŽAVA

Redoviti godišnji dvodnevni skup počeo je u petak, 13. listopada, u zagrebačkom hotelu Westinu. Skup je okupio 16 državnika, a prva plenarna sjednica bila je posvećena dovršetku europskih integracija, što su svi predsjednici podržavali u svojim govorima.

Ujedinjenje Europe treba završiti do kraja i u nju uključiti sve europske zemlje bez obzira na složenost procesa proširenja na nove članice, ocijenili su predsjednici srednjoeuropskih država na 12. skupu na vrhu.

Prvi dan sastanka predsjednici su završili odlaskom u Trakošćan. U subotu je bio završni skup, predsjednici su raspravljali o gospodarskim pitanjima.

Predsjednički summit se, prema ocjeni mnogih promatrača, uspio, jer se na ovako prestižnom skupu raspravljalo o gospodarskoj i socijalnoj budućnosti Europe, i jer su donijeti zaključci skupa kao i zbog ozračja i prijateljske atmosfere koja je vladala u Zagrebu - gradu europskoj metropoli.

Zašto su osude utemeljene na iznimnoj - NDH - epizodi

“Postoje stvari i pojave pri kojima je popustljivost i uzmicanje nemoralan čin”.
Mato ARTUKOVIĆ

Unatoč svojoj važnosti, kvaliteti i specifično-povijesnom doprinosu razjašnjenju jednostoljetne publicističke, političke, kulturološke i državotvorne zamućenosti u i oko zbivanja vezanih za Hrvate i Hrvatsku knjiga Dubravka JELČIĆA - “100 KRVAVIH GODINA - XX. stoljeće u hrvatskoj povijesti”, nije doživjela potrebitu revalorizaciju

Prošle je godine, u Nakladi “Pavičić”, iz Zagreba, objavljena knjiga **Dubravka JELČIĆA**, pod naslovom “100 KRVAVIH GODINA - XX. stoljeće u hrvatskoj povijesti” u kojoj su prikupljeni Jelčićevi eseji, polemike i epigrami. Unatoč svojoj važnosti, kvaliteti i specifično-povijesnom doprinosu razjašnjenju jednostoljetne publicističke, političke, kulturološke i državotvorne zamućenosti u i oko zbivanja vezanih za Hrvate i Hrvatsku, knjiga nije doživjela potrebitu revalorizaciju. Nisu o njoj, na pravi način i u zasluženoj mjeri, progovorili povjesničari, književno - publicistički kritičari, novinari, političari, vjerski velikodostojnici...! Informacije o ovom uratku do nas su stigle tek posredstvom tri-stotoga broja Novine Matice hrvatske za književnost, umjetnost i znanost “VIJENAC”, od 15. rujna 2005. godine. Pozornost na ovu knjigu skrenuo nam je **Mato ARTUKOVIĆ**, esejističkim osvrtom pod naslovom “KRITIKA LAŽNE POVIJESTI”. Sve to prelama se, manje-više, kroz minule i tekuće živote Hrvata Bosne i Hercegovine u tuzlanskoga kraja, pa joj stoga posvećujemo novinski prostor.

Nisu nam krivi samo drugi

U uvodnomu dijelu svoga eseja Artuković naglašava: **“Suočen s činjenicom razaranja vlastitog pamćenja i dopuštanja da se razori vlastito pamćenje i vlastito iskustvo, autor (Jelčić - op.N.J.I.) zahtijeva da se odustane od teze DA SU NAM ZA SVE NEDAĆE I SVA ZLA KRIVI SAMO DRUGI i da se potraži uzrok u sebi”.** U povijesnoj psihoanalizi istaknuo je obilje nevjerojatnih primjera, kako iz života pojedinaca, tako i onih koji su imali teške posljedice na povijest naroda. Jelčić naglašava, a Artuković na to skreće pozornost, da je za vrijeme Prvoga svjetskog rata Hrvatskom vladala hrvatsko-srpska koalicija, eksponent Srbije, a što je manje poznato iz povijesti koju (ni)su učile i ne uče generacije Hrvata.

Jelčić je kritičan ponajprije prema hrvatskoj historiografiji. **“Ni najgorljiviji branitelji naše struke (historiografije - op. N.J.I.) neće moći naći mnogo argumenata da obrane profesionalnu historiografiju od opravdanih optužbi (Jelčića - op. N.J.I.) da je desetljećima manipulirala ključnim činjenicama, da je PROSUDIVALA DOGAĐAJE VIŠE TUĐIM NEGO NAŠIM (ili svojim očima). Da ih je prečesto prilagođavala potrebama službene ideologije (i/ili aktualnih vlasti i autoritativnih pojedinaca - op. N.J.I.) da je mnoge - koje mogu sasvim jednostavno objasniti - povi-**

jesne procese zaobišla, prešutila, zatajila, a druge iracionalno uvećala,” zaključuje Artuković.

Jedna od tih, ključnih, činjenica višestruko je umnožavanje srpskih žrtava u Jasenovcu, ali uvijek umanjivanih žrtava, ili predstavljanih samo kao komunističkih, u međuratnoj Jugoslaviji i prešućenih logora i stradalnika poslije Drugoga svjetskog rata - za Nijemce, Hrvate...i stratišta Daksa, Jazovka, Brod, Zagreb...!

Sluganstvo po željama vlasti?!

Analizirajući dalje Jelčićeve eseje, polemike i epigrame, te izvlačeći iz njih ono što je čitateljstvu najrazvidnije, Artuković još konstatira: **“Autor (Jelčić - op. N.J.I.) s pravom smatra da su te krvave godine bile takve, jer je znanje o njima bilo krivotvoreno. Da bi stvorili sliku povijesti kako je žele vidjeti strukture vlasti, jer su i sami bili intelektualna elita te vlasti, povjesničari su NANI-JELI NEPROCIJENJIVU ŠTETU NARAŠTAJIMA HRVATSKIH INTELEKTUALACA SKRIVIVŠI BITNE DEFEKTE U NJHOVOJ NAOBRAZBI”**

Jelčić se zato s pravom zalaže za potrebu revalorizacije hrvatske povijesti 20. stoljeća, a osobito na ključne interpretacije u povijesnoj znanosti. Kritički je raspoložen i prema narodu za koji osjeća kako ima sluganski mentalitet. Nezaobilazna je činjenica i to da su na povijest Hrvatske i Hrvata utjecali interesi velikih sila o kojima se na hrvatskim i balkanskim prostorima malo ili nedovoljno znalo, ne samo među običnim, prostim i priprostim pukom, već i među elitama svih vrsta. Otud i činjenica da se vlastiti interesi nisu znali i/ili mogli adekvatno predstaviti svijetu.

NDH zločini i uvjetovanja

Knjiga Dubravka JELČIĆA izvanredno je i dragocjeno štivo, konstatira još Artuković i na-

glašava kako je polemično, ali ne uvredljivo. Nije zaobiden ni period NDH - Neovisne države hrvatske, kao ni zločini koji su se dogodili - čije se implikacije najviše reflektiraju na naše bh. prostore i njene žitelje hrvatske nacionalnosti, a u svezi svega toga najviše je aktualnih spoticanja i prigovarjanja.

Ono što Jelčić želi posebno istaknuti u razmatranju problema NDH sadržano je u pitanju: **“A najzad i ono najvažnije - zašto se o Hrvatski ističe generalna osuda na temelju jedne iznimne epizode u njihovoj povijesti, u jednom iznimnom vremenu, a ne na osnovu cijele hrvatske povijesti, koja, ako ćemo razgovarati s činjenicama u ruci, stoji u flagrantnoj suprotnosti s događajima koji obilježavaju tu epizodu”**

Jelčić naglašava da je Drugi svjetski rat u Hrvatskoj (i u Bosni i Hercegovini i na cijelom Balkanu - op. N.J.I.) puno slojevitiji nego se to u literaturi vidi. Postavlja on i pitanje položaja i stradanja Židova u NDH, ne ničećući i ne umanjujući njihovo stradanje.

Smatra kako je potrebno istaknuti ne baš rijetke primjere pomoći Židovima u tim preteškim vremenima. Za ilustraciju navodi ulogu nadbiskupa Stepinca, sestara Karmelićanki i podatak da je u NDH bilo 28 domobranskih generala Židova i da je u tom vremenu u Zagrebu djelovala Židovska općina.

Sve te podatke treba istražiti i analizirati, ne da bi se zločini umanjili, nego da se pokaže i prikaže istina u potpunosti i njenoj slojevitosti.

Na kraju, umjesto zaključka, složit ću se s tezama **Antuna PAVEŠKOVIĆA**, koji je u istom broju “VIJENCA” napisao da su književnici (dodajem i svi oni koji se odvažaju na bilo koje i bilo kakovo pisanje i objavljivanje) pristali na dragovoljnu suvislost, smišljeno zgubidanstvo i pomno planirano ludiranje.

Priredio: N. J. IVANOVIĆ

TITO PRIJE SMRTI TRAŽIO SVEĆENIKA

U svojoj knjizi **“Čudesni život Josipa Broza Tita” - Žarko Petan**, jedan od najpoznatijih slovenskih pisaca i istraživača Titove biografije, otkriva da je Tito prije smrti zatražio u ljubljanskoj bolnici 1980. svećenika.

“Dok je Josip Broz ležao u ljubljanskom Kliničkom centru”, piše Petan, “u veljači 1980. poželio je porazgovarati s duhovnikom! Zadatak je Crkva povjerila svećeniku Frančku Križniku (rođenom 17. srpnja 1944., Šmarje pri Jelšah), tada poznatom i javnom protivniku ateizma. Križnik se uputio na poziv u Klinički centar, ali sigurnosna služba Titovih čuvara nije dopustila prilaz diktatoru. Kad je Broz ponovio želju, poslali su po svećenika, koji je otišao u bolnicu i obavio dugi razgovor s Josipom Brozom. Uskoro, u ožujku, duhovnik Križnik otišao je na studijsko putovanje u SR Njemačku, gdje je 28. ožujka poginuo u nejasnim okolnostima, pod kamionom kod Düsseldorfa. Očito je da je neugodnu priču o tom sastanku struktura vojne policije KOS-a željela trajno zataškati”, zaključuje Petan.

(M. H.)

OBILJEŽAVANJE 15. GODIŠNJICE
OBNOVE RADA NAPRETKA

SVEČANOST U NEUMU I MOSTARU

Od 28. do 30. listopada u Neumu i Mostaru obilježiti će se **15. obljetnica obnove rada Hrvatskog kulturnog društva Napredak**. Ova se obljetnica održava pod pokroviteljstvom **predsjedatelja Predsjedništva Bosne i Hercegovine Ive Mire Jovića** i pod sloganom **Ako nekome ne možemo život produžiti, možemo mu ga barem uljepšati**.

Na velikom skupu u Neumu u hotelu Sunce sudjelovat će oko 200 napretkova, a okupit će se što veći broj bivših i sadašnjih Napretkovih stipendista. U Neumu će se održati i svečana Skupština, a u radnim grupama s mladima raspravljat će se o ulozi Napretkove mladeži u radu Društva kao i djelovanju mladih u bosanskohercegovačkom i hrvatskom društvu. Također će biti postavljena predstava **Juda Iškariotski** članova Napretkove podružnice u Tuzli.

U nedjelju, 30. listopada u Mostaru u 10.00 sati u mostarskoj katedrali služiti će se **Sveta misa** prigodom ove obljetnice, a misno će slavlje predvoditi biskup dr. **Ratko Perić**. Pjesmom će ovu misu uveličati članovi franjevačke mladeži iz Tuzle. U Mostaru će se sudionici skupa susresti s gradskim i županijskim dužnosnicima, a u popodnevnom satima običi će obnovljeni Napretkov dom, kao i staru gradsku jezgru.

Svečanim koncertom Napretkovih stipendista, koji će biti održan u **Hrvatskom domu Herceg Stjepan Kosača s početkom u 18.00 sati**, završit će obilježavanje ovog značajnog događaja. Na koncertu će nastupiti **Vedrana Šimić, Mihaela Soko, Berislav Puškarić, Lara Silvestri** uz klavirsku pratnju **Darjane Blaće**. Izvest će djela domaćih i stranih skladatelja. Ulaz će biti slobodan i svi su dobro došli.

Hrvatsko kulturno društvo “Napredak” utemeljeno je davne 1902. godine i djelovalo je sve do 1949. kada mu bivši komunistički režim zabranjuje rad i oduzima svu imovinu. Dana 29. rujna 1990. održana je Obnoviteljska skupština Napretka i od tada Napredak ponovno radi na korist hrvatskog naroda i svih dobrih ljudi svugdje gdje djeluju Napretkove podružnice.

Vanja Gavran

DESET GODINA HKD NAPREDAK BEČ

Poštovani,

Radi uštede u vremenu a i ujednačene komunikacije želim vas izvjestiti da će Podružnica Beč o povodu 10 god. postojanja i rada prirediti **SVEČANU AKADEMIJU** u četvrtak 24. XI. 2005. god. u 19 h u Svečanoj dvorani privatne gimnazije Theresianische Akademie u 1040 Wien, Favoritenstraße 14.

Na akademiji želimo se osvrnuti na 10 godina života Napretka u Beču i Austriji, okupiti članove, prijatelje, a po mogućnosti i nešto stipendista.

To će biti i jedinstvena prigoda okupiti naše veće i manje sponzore i podupratelje, bez čije materijalne i druge podrške ne bismo uspijevali postići naše ciljeve (mnogo raznih priredaba, 90. godišnjih stipendija studentima u domovini i u Austriji, sedam ljetnih škola njemačkog jezika za po 22-24 studenata iz domovine) i primjereno im odati priznanje. U njih brojimo kako neka austrijska savezna ministarstva i institucije, upravu grad Beča, pojedine tvrtke, tako i pojedince Austrijance i Hrvate u Austriji i u domovini.

Svečana akademija bi trebala biti i prilika da prikupimo snage i Napretkove ciljeve ubuduće još bolje i uspješnije ostvarujemo.

U programu akademije trebali bi sudjelovati i naši stipendisti: Mario Andrić, klavir, trenutno Beč, Vedrana Šimić, pjevačica, trenutno Zagreb, i dr.

Vaši prijedlozi i sugestije u vezi s organizacijom i tijekom akademije dobro bi nam došli.

U svakom slučaju već sada Vas pozivam da dođete i aktivno sudjelujete u ovom svečanom činu.

S vjerom da će nam i ovaj poduhvat primjerno uspjeti srdačno Vas pozdravljam
Filip Zloušić

NAPRETKOVI DANI

Zagreb, od 12. do 28. studenog 2005.

Osnovni cilj i svrha postojanja Hrvatskog kulturnog društva Napredak jest promicanje hrvatske kulture i duhovnosti, jačanje nacionalne svijesti, očuvanje jezika, skrb o odgoju i obrazovanju i gospodarskom razvoju u suradnji sa znanstvenim, kulturnim, odgojno-obrazovnim i gospodarskim institucijama, drugim udrugama, kao i istaknutim pojedincima.

Povijesnu listu Napretkovih aktivnosti čine: **rad s mladima i za mlade, izdavačka djelatnost, Napretkove knjižnice, koncerti, izložbe, stručni i znanstveni skupovi, sport i rekreacija.**

Jedna od tih aktivnosti je i obilježavanje značajnih obljetnica iz naše književne baštine s ciljem osvjetljavanja i predstavljanja pjesničke i književne umjetnosti s aktualnih metodoloških pristupa i europskih promišljanja te ih tako približiti široj kulturnoj i obrazovanoj javnosti.

Ove godine u okviru tradicionalne manifestacije **“Napretkovi dani” obilježavamo tri značajne obljetnice:**

- 1. Osamdeset (80) godina od smrti Antuna Branka Šimića i objavljivanja njegove znamenite knjige “Preobraženja”.**
- 2. Pedeset (50) godina od smrti Tina Ujevića.**
- 3. Trideset (30) godina od smrti jedinog nam književnika nobelovca Ive Andrića i u mladosti našeg stipendista.**

MEĐUNARODNI HERMENAUTSKI SKUP

IVO ANDRIĆ 30 GODINA NAKON...

Trideset godina nakon (1975) okrugla je godišnjica od smrti **jedinog nam književnika nobelovca**. HKD Napredak dično pamti da je mladi Andrić bio naš stipendist.

Drugi posredan povod da se priredi ovaj Skup dva su akademski kritička izdanja odabranih Andrićevih priča: “Međuratnih” 1921. - 1941. i “poratnih” 1946. - 1975. zagrebačkog izdavača “Konzor” i to 2002. i 2005. godine.

Andrićeva pripovjedačka umjetnost **osvijetlila bi se s hermenautskih aktualnih metodoloških pristupa** te ga tako približili široj kulturnoj i obrazovanoj javnosti pogotovo što je to **jedini skup o Ivi Andriću** u Hrvatskoj povodom obljetnice njegove smrti (30 godina).

Skup će biti otvoren za javnost tako da je kompletan sadržaj skupa ponuđen svima koji su zainteresirani za književno djelo nobelovca Ive Andrića, a prvenstveno je predviđen kao dopuna znanstvenih spoznaja i pogleda na njegov književni opus.

U radu Skupa sudjelovat će **24** poznavatelja Andrićeva djela od kojih je deset referenata iz inozemstva.

Sva izlaganja sa Skupa bit će objavljena u “Zborniku” kojeg će moći koristiti: profesori, studenti, učenici i svi ostali koji žele proširiti svoje spoznaje o djelu Ive Andrića prvog hrvatskog nobelovca za književnost.

TINU U ČAST

50. godina od smrti Tina Ujevića

Svake godine Napretkovi dani obrađuju određenu temu posvećenu osobi ili događaju, a ove godine posvećeni su velikanu hrvatskog pjesništva. Tinu Ujeviću obilježavajući pedesetu obljetnicu njegove smrti:

Tinu u čas obilježiti ćemo kroz:

- Likovnu izložbu: **“TIN U DJELIMA LIKOVNIH UMJETNIKA”**
- Glazbeno-poetska večer: **“KRISTALNA KOCKA VEDRINE”**
- Okrugli stol: **“PJESNIČKO DJELO TINA UJEVIĆA”**

Izložba će se održati od **12. do 27. studenoga 2005. godine**. Izbor djela, postavljanje izložbe i autor kataloga i plakata je **Nikola Matijević, akademski kipar**.

1. KRISTALNA KOCKA VEDRINE

Glazbeno-poetska večer

Mnoge kompozitore inspirirali su stihovi Tina Ujevića te su ih oni i uglazbili, a neki i sami interpretirali: “Uglazbljeni Tin” bit će popraćen recitalom njegove poezije. Na ovaj način slušateljstvu ćemo predstaviti Tinove neupitne pjesničke, duhovne i estetske vrijednosti.

2. PJESNIČKO DJELO TINA UJEVIĆA

Živom riječi, dijaloškim susretom, eseističko-kritičkom refleksijom predstaviti ćemo neupitnu pjesničku vrijednost Tina Ujevića.

A. B. ŠIMIĆ “DVOSTRUKO LICE”

80. godina od smrti A. B. Šimića

Glazbeno-scenskim susretom “DVOSTRUKO LICE” predstaviti ćemo slušateljstvu pjesničke i duhovne vrijednosti Antuna Branka Šimića.

Voditelj programa je Vinko Kraljević.

U programu sudjeluje osam članova Napretkove dramske skupine. Glazbena pratnja je Darjana Blaće, korepetitor.

ZOVİK - PROSLAVA SV. FRANJE

Na obroncima Majevice, u pejzažu pomicane planinske i ravničarske prirode, nalazi se župa Zovik.

Stara je to i ugledna franjevačka župna zajednica u kojoj se od davnina štovao sv. Franjo Asiški. Vjerni je puk u rijetkim oazama u Bosni, pored naj-

narodskog sveca sv. Ante Padovanskog, tako svojski prihvaćao sv. Franju i utjecao mu se kao što je to slučaj u župi Zovik. Na čelu procesije u kojoj su sudjelovali svi koji su toga dana došli svjedočiti vjeru, bio je stari zavjetni kip moćnog patrona župe, kojega su nosili odabrani muševci u zovičkoj narodnoj nošnji.

Nova velika crkva bila je doista premlena kako bi u nju, makar i stiskajući se, stali svi. Velik je broj vjernika bio primoran ostati vani. I pored toga nitko nije osjećao da je suviše, upravo kao što je i predvodnik misnoga slavlja fra Mirko Filipović u svojoj propovijedi napomenuo. Naime, plehanski gvardijan je u svojoj propovijedi naglasio bitnost svakog čovjeka u Božjem planu spasenja. Također je napomenuto kako svaki čovjek u sebi nosi nešto vrijedno, pečat Boga stvoritelja. I svaki pojedinac

zato može kao i Franjo pokrenuti revoluciju ljubavi u dječjoj poniznosti i povjerenju u oca nebeskoga. Franjo kao običan čovjek posjedovao je evanđeosku malenost, vjerovao je da je nebesko kraljevstvo očevo. Ono se čovjeku daruje u ponovnom rađanju, a tomu odgovara upravo djetinji stav koji dijete prihvaća s punim pouzdanjem svjesno vlastite malenosti, nesposobnosti i nemoći.

Ta se Franjina malenost ne oholi i ne izvrće, ne pada joj na pamet pripisivati sebi ono što je ipak dar. S najvećom naravnošću izvršava sve ono što joj se uputi kao zapovijed ili poziv.

Misno je slavlje uz svoje sviranje i pjevanje pratio "INUVENTUS SALINARUM" mješoviti zbor Frame iz Tuzle pod ravnanjem gospodina Zlatka Špoljarevića.

Na kraju misnoga slavlja sve okupljene je pozdravio i zaželio blagoslovljen blagdan sv. Franje, župnik fra Božo Krešo.

Nijedna proslava blagdana ili svetaca zaštitnika, ovih krajeva u Hrvata, katolika nije upotpunjena bez šargije i violine, te su tako i Zovičani opravdali tu tradiciju.

Mladen BOSANKIĆ

ŽUPA ULICE - SV. MIHAEL, GABRIJEL I RAFAEL Sv. Mihael "Mijoli" u Vitanovićima

Činjenica, da anđeli i arkanđeli kao nebeska stvorenja nisu samo negdje daleko u svemiru, nego i nama ljudima bliska bića, vjerom puku oduvijek je znana.

I ove su godine ponovno ta tri Božja glasnika pohodili župljane i sve hodočasnike te sjedili nebo i zemlju.

Na njihov spomendan u filijalnoj crkvi župe Ulice u Vitanovićima, selu smještenom između obronaka Majevice koji se dodiruju s ravnim posavskim pašnjacima.

Taj se dan iščekivao kao i uvijek s nestrpljenjem. Kao što je i u tradiciji posavskih hrvatskih katoličkih sela patroni, kirbaji najveća su narodna okupljanja i veselja. I blagdan trojice arkanđela puk Vitanovića osjeća i živi kao svoj dan, dan obnove vjere, susreta rodbine i prijatelja.

Vitanovići su u domovinskom ratu bili znatno oštećeni. Imajući na umu da je i sama prva crta bojišnice bila u selu, nije potrebno napominjati tragove migracije velikoga broja žitelja ove filijale župe Ulice. Tek s mirnodopskim vremenom dio se puka vratio u svoje domove.

Obnova porušenih imanja i domova bila je dugotrajan i bolan proces. Narod koji je oduvijek bio usko vezan uz crkvu i pobožnost, s Božjom je pomoću uspio izgurati Sizifov kamen, kao i mnogi drugi krajevi. Ipak, velik broj vjernika je i inozemstvu. I tek za velike blagdane posjećuju svoje rodno selo. Tako je bilo i na blagdan nebeskih zaštitnika u Vitanovićima.

Svetu je misu predvodio kapelan župe Ulice fra Ivan Čurić uz koncelebraciju župnika fra Marka Stjepanovića. U prigodnoj se propovijedi fra Ivan osvrnuo na značenja imena same trojice arkanđela, koji su najvjerniji Božji poslanici i naglasio moćnost arkanđela kroz zagovor i njihov doticaj s ljudskom poviješću u najvećem događaju naviještanju radosne vijesti rođenja Mesije - Spasitelja Mariji iz Nazareta.

Poslije svete mise vjerni puk se uz razgovor i pozdrave još zadržao u dvorištu crkve. Mnogi su posjetili grobove svojih najmilijih koji su pokopani odmah uz crkvu na Vitanovićkom groblju. Mnoštvo je svijeća, tog lijepog sunčanoga dana, svojim plamenom pokazivalo ustrajnost katolika Vitanovića u vjeri i nadi na grudi svojih otaca.

Mladen BOSANKIĆ

GRABOVICA - SVETI JURAJ U ŠLJIVIKU

Na inicijativu franjevacu iz Tuzlanskoga samostana ovoga je ljeta obnovljena stara kapelica sv. Jurja u Gornjoj Grabovici. Kapela je stara oko 200 godina, zbog čega i nije čudno što je bila u jako lošem stanju. Nakon obnove sačuvan je njezin izvorni oblik i sada kapela izgleda "starije" nego je izgledala prije obnove. Financijska sredstva za obnovu kapele prikupili su mještani sela Grabovica. U kapelu su postavljeni kip sv. Jurja iz 1854. godine, križ i slika Majke Božje Bistričke. Svečanu misu, pod kojom su blagoslovljeni kapela i kip, slavili su gvardijan fra Zdravko Anđić i samostanski vikar fra Marko Kepić, koji je vodio akciju obnove. Fra Marko je u propovijedi pozvao mještane Grabovice, ali i ostale župljane, da kapelica sv. Jurja postane "malo svetište" i da ponekad odvojimo vremena i odemo k sv. Juraju koji je odvojen od svakodnevnog gradskog vrućeg traženja svoj mir te da poput svetoga Jurja znademo pobijediti zlo. Misno su slavlje svojim pjevanjem uljepšali tuzlanski Framasi. Nakon mise mještani su priredili ručak za goste.

Zlatko ŠPOLJAREVIĆ

Patron župe "Kraljice sv. krunice" u Krepšiću

Krepšić se nalazi u sjeveroistočnom dijelu Bosanske Posavine, nedaleko od rijeke Save, 15 km sjeverozapadno od Brčkog, na prometnici Županja - Orašje - Lončari - Brčko.

Prema popisu biskupa fra Augustina Miletića iz 1813. godine u župi Zovik između ostalih navodi se i mjesto Krepšić, s 21 katoličkom kućom i 142 katolika, a od toga su bile 92 odrasle osobe (koje se pričešćuju) i 50 djece (nepričešćenih).

Prema podacima Šematizma Bosne Srebrene za 1864. godinu u župi Ulice navodi se naselje Krevšić, s 21 katoličkom obitelji i 194 katolika, a u Šematizmu za 1977. godinu u župi Gorice spominje se i naselje Krevšić, s 15 katoličkih obitelji i 150 katolika.

Prema Imeniku klera i župa za 1885., a s obzirom na podatke iz 1884. godine, u župi Gorice nalazimo naselje Krepšić, sa 185 katolika, a prema Imeniku klera i župa za 1910. godinu također u župi Gorice nalazimo Krepšić, sa 199 katolika i 367 pravoslavaca.

U Šematizmu za 1932., a prema podacima iz 1931. godine, u župi Gorice navodi se i naselje Krepšić, s 340 katolika, 362 pravoslavaca i 8 muslimana, a prema Šematizmu za 1961., koji donosi podatke iz 1959. godine, također u župi Gorice nalazimo naselje Krepšić, s 544 katolika.

Dekretom Nadbiskupskog ordinarijata br. 1601/75. od 15. rujna 1975. utemeljena je nova župa Krepšić, do tada samostalna kapelanija župe Gorice. Krepšić je bio samostalna kapelanija od 1972. godine.

Prilikom osnutka nove župe Krepšiću je pripojeno selo Drenava (34 kuće) iz župe Ulice.

Za zaštitnika župe uzeta je svetkovina BDM - Kraljice sv. krunice koja se slavi 7. listopada.

Radovi na župnoj crkvi dimenzija 20 m x 20 m s tornjem visine 19,5 počeli su 27. svibnja 1972., a crkva je svečano posvećena 5. listopada 1980. Nova župna kuća sagrađena je već 1974. godine.

Tijekom rata 1992. - 1995. godine župnu crkvu i ostale crkvene objekte srpski su ekstremisti razorili, a Hrvate katolike protjerali.

Djelomično obnova župne crkve u Krepšiću završena je 2001. godine, kada je župa imala samo 15 katoličkih obitelji. Ovakvo katastrofalno stanje bilo je posljedica ratnih događanja od 1992. godine.

Župom upravlja od 2001. godine vlč. Martin Anić, koji je prošle godine, uz pomoć svojih župljana, dovršio obnovu crkve izgradivši novi zvonik, fasadu, a ove godine ulaz u crkvu. Danas u župi živi 53 obitelji sa oko 140 župljana. Župa ima svoje groblje, a župnik planira obnovu u ratu srušene kapelice.

U subotu 8. listopada 2005. godine proslavljen je patron župe. Misno slavlje je predvodio vlč. Marjan Marjanović, župnik u župi Par Selo kod Tuzle, uz koncelebraciju većine svećenika brčanskoga dekanata. U svojoj je propovijedi isticao bitnost krunice u životu kršćanina, katolika. Citirao je pokojnoga papu Ivana Pavla II. koji je često pozivao nas vjernike na molitvu krunice. Na kraju mise župnik se zahvalio župljanima na pomoći u obnovi crkve i pozvao svoje župljane koji su u inozemstvu da ne zaborave svoje korijene i da razmišljaju o povratku na rodnu grudu.

Zlatko ŠPOLJAREVIĆ

DRAMSKO-GLAZBENA VEČER U ČAST SV. FRANJE

Sveti Franjo Asiški je jedna od osoba koja je obilježila prošlo tisućljeće. To uostalom govore i neke ankete rađene na američkom kontinentu. Njegov se životni put kretao od mladalačkog ludovanja pa sve do života duboko obilježenog Božjim pozivom. Prekretnica između te dvije krajnosti je bio glas koji je Franju upitao: "Franjo, kome je bolje služiti, sluzi ili gospodaru?"

Na zavjetima siromaštva, poslušnosti i čistoće, sveti je Franjo utemeljio svoj red unutar katoličke crkve. Franjini sljedbenici dolaze na ove naše prostore i na njima su stalno prisutni već više od sedam stoljeća.

Sjećajući se sv. Franje, tuzlanski su franjevci u nedjelju, 2. listopada priredili dramsko-glazbeno večer njemu u čast. Fra Marko Kepić je iznio osnovne crte iz Franjinog života, te se osvrnuo na njegovu ulogu u Crkvi i svijetu.

Svoju viziju Asiškog siromaha su kroz riječi i glazbu dali i gosti, glumci i glazbenici. U kratkom su dramskom prikazu glumci Ivana Petrović, Irfan Kasumović i Šaban Mujkanović pokušali dočarati snagu Franjinih riječi koja se osobito očitovala na primjeru sv. Klare. Sopranistica Vedrana Šimić uz orguljašku pratnju g. Zlatana Mujkanovića je još jednom oduševila tuzlansku publiku. U glazbenom dijelu programa je nastupila i Franjevačka mladež, skupina mladih ljudi koji se nastoje nadahnuti likom i djelom sv. Franje. Vokalno-instrumentalni sastav "Iuventus Salinarum" na čelu s g. Zlatkom Špoljarevićem je svirao i pjevao biblijski hvalospjev i molitvu sv. Franje.

Tuzlanska je crkva i ovom prilikom bila ispunjena do posljednjeg mjesta. I. K.

U Šikari proslavljen PATRON SVETI FRANJO ASIŠKI

Hodočasnici

Hodočasnici

Župljani Šikare i drugi štovatelji Svetoga Franje Asiškoga na svečan način proslavili su ovaj veliki katolički blagdan 4. listopada. Proslava samoga blagdana počela dva dana ranije, kada je u organizaciji Franjevačkog samostana Svetih apostola Petra i Pavla u Tuzli upriličena dramsko-glazbena večer, a dan kasnije franjevačko hodočašće Svetom Franji u Šikaru. Noć prije samoga patrona u župnoj crkvi u Šikari organizirana je još jedna dramsko-glazbena večer na temu *Transitus* - Preminuće Svetoga Franje. Središnje misno slavlje u dvorištu župne crkve u Šikari predvodio je fra Milo Babić, prof. dr. teologije u Sarajevu uz koncelebraciju svećenika iz okolnih župa, gvardijana tuzlanskog fra Zdravke Anđića i dekana, prečasnog Pere Iljića. Na samom uvodu sve nazočne je pozdravio

Vedrana Šimić

župnik iz Šikare fra Franjo Martinović te zahvalio svima koji su došli da slave Boga i zaštitnika ove župe, Svetoga Franju.

MISNO SLAVLJE 3. listopada navečer predvodio je fra Zdravko Anđić, gvardijan

Misno slavlje predvodio je prof. dr. fra Milo Babić

Sveti Franjo Asiški živio je u srednjem vijeku i spada u velike ljude. Roden je u Italiji u gradu Asizu 1182. godine i po gradu je nazvan Asiški. Umro je 3. listopada 1226. godine. Na krštenju je dobio ime Đovani što znači Ivan a njegov ga je otac nazvao Frančesko što znači Franjo. "Sveti Franjo Asiški nije bio samo velikan katoličke crkve i kršćanstva, nego i velikan cijeloga čovječanstva" rekao je prigodom propovijedi fra Milo Babić te dodao da ukoliko današnje čovječanstvo želi preživjeti onda se mora držati poruke Sv. Franje Asiškog koji je zastupao bratstvo i sestrinstvo svih ljudi na ovoj zemlji i ne samo to nego svih Božjih stvorenja na zemlji. "On je stalno naglašavao da je svim ljudima, odnosno svim bićima sudbina zajednička - ili ćemo svi zajedno propasti ili ćemo se svi zajedno spasiti. To praktično znači sljedeće: ako škodiš ovoj zemlji, onda škodiš i samom sebi. Ako škodiš drugom, onda škodiš i samom sebi. Prema tome nemoguće je napredak na ljudski način. Mi ljudi ugrozili smo ne samo život nego i cijelu zemlju. Ako nastavimo ovako živjeti onda nam prijeti ne samo ekološka nego i svaka druga katastrofa". Objašnjavajući nedjeljivost slobode i ljudi spomenuo se vremena u kojem je živio Sv. Franjo a u kojem su postojali bogati koji su sebe nazivali velikima i siromašni koji su za njih bili mali. Veliki su željeli vladati malima, a to se

zove slavohleplje, vlastohleplje i častohleplje. Tako je i danas u cijelome svijetu, kazao je fra Milo Babić te dodao da je potrebno slijediti primjer Sv. Franje. "Sveti Franjo je zagovarao obraćenje i smatrao da ako se čovjek obrati, promijeni sebe, onda može promijeniti i cijeli svijet. Sam sveti Franjo se obratio tako što se ugledao na Isusa Krista i što ga počeo nasljedovati. To je pokazao u susretu s gubavcem koga je zagrlio i poljubio te tim činom pokazao da su svi ljudi jednaki. To je jednakost bez koje je nemoguće živjeti na ovoj zemlji. Jednakost je danas glavni princip moderne demokracije. U demokratskoj državi, država garantira jednakost, i svi su građani jednaki a samim tim odgovornost je na državi i svim njenim građanima" - kazao je fra Milo Babić te dodao da ljudi koji nisu sposobni za demokraciju oni ne žele priznati jednakost svakog čovjeka a oni koji jesu sposobni za demokraciju oni su spremni i priznati jed-

nakost svakog čovjeka bez obzira kako se taj čovjek zvao, kojoj naciji i religiji pripadao. Naše prostore je nazvao nedemokratskim jer do dana današnjeg imamo vođe i sljedbenike. "Nespojivo je s demokracijom da naše vođe smatraju da su nepogrešivi, stoga nama ne trebaju ni vođe ni sljedbenici. Mi na našim prostorima uvidjeli smo da su naše vođe slijepi. U Novom zavjetu stoji: slijepac slijepca vodi u jamu, u propast. Prema tome dok god postoji podjela na vođe i sljedbenike, riječ je o slijepcima i to vodi u propast. Sveti je Franjo htio da svi ljudi budu jednaki kao braća, da misle svojom glavom i zato je postao popularan u cijelom svijetu". Sveti Franjo je htio biti i manji brat tj. manji u svemu od ostalih ljudi. To biti manji brat kod njega je značilo imati nesebičnu ljubav za sve ljude. Veliki ljudi u povijesti čovječanstva bili su nesebični i bez nesebičnih ljudi nema pomaka. "To je poruka svetoga Franje koji je osnovao franjevački red i zato njegova poruka obvezuje sve franjevce i sve ljude koji žele dobro ovoj zemlji".

Nakon misnog slavlja u dvorištu župne crkve u Šikari upriličeno je prigodno veselje uz nastup izvorne skupine **Tradicijska**.

Ankica Stijepić - Čosić
FOTO: M. Antunović

PROSLAVA DANA ŠKOLE I 1 GODINA RADA I POSTOJANJA KŠC "SVETI FRANJO" U TUZLI

Deset godina rada Katoličkog školskog centra Sveti Franjo Tuzla na svečan način obilježeno je prigodom dana zaštitnika Centra, Sv. Franje, 4. listopada.

Velikom broju nazočnih u dvorani Centra na samom uvodu obratio se ravnatelj, don **Luka Tunjić** te ih pozdravio i poželio srdačnu dobrodošlicu na obilježavanje dana Centra i desete obljetnice njegova postojanja i rada. "Okupili smo se oko oltara Gospodnjega kako bismo mu iskazali hvalu za proteklih deset godina djelovanja. U prvom redu za tolike žrtve uložene u Centar i u njemu 886 učenika, za njihove roditelje i za 60 djelatnika koji rade u objema školama" - rekao je ravnatelj Tunjić u uvodnom obraćanju te izrazio zahvalu za opremljenost Centra u kratkom roku kao i na dobrim rezultatima u različitim poljima djelovanja. "Uz zahvalu molit ćemo za sve nas, za naše osobne i zajedničke potrebe. Zazovimo duha Božjega da nam podari svoje darove kako bi ovdje u Centru i u gradu u kojem živimo stvarali civilizaciju ljubavi na što nas je pozivao naš pokojni papa Ivan Pavao drugi" - rekao je.

Misno slavlje predvodio je pomoćni biskup mons. **dr. Pero Sudar**, promicatelj katoličkog školstva, koji je na početku pozvao sve koji će moliti i zahvaljivati ali i zazvati Božju pomoć, da prate put ljubavi i praštanja. "Molitva će doći do Boga ukoliko je iskrena i iz srca, svjesni naših lomljivosti, krhkosti i grešnosti trebamo priznati Bogu grijehe, moliti za oprost i biti svjesni da Bog ne oprašta ukoliko sami nismo spremni na oprost, a trk onda da zahvalimo Bogu za oprost. Izmišljeni slavimo ovo sveto Misno slavlje, slavlje zahvale, zazivanja, ali i slavlje radosti jer nas Bog ljubi. Božja riječ, ona što ju je izgovorio upućena je evo i našim srcima pod ovom svetom Misom. Upućena da bi nam otkrila najvredniju tajnu ljudskoga života, a to jest smisao i tajnu njegove sreće" - rekao je mons. Sudar. On je naglasio radost što kako je kazao "zvijezda ljudske

povijesti - Sv. Franjo", ne gubi svoju aktualnost i privlačnost ni nakon osam stoljeća. To je tako jer je on svoju životnu filozofiju utkao i tako povezo zemaljsko i Božansko tako da oni čine neraskidivo jedinstvo i cjelinu. Sveti je Franjo postao graditelj jednog novog ljudskog života, svjedok jednog sadržaja, uočista u ovom zemaljskom životu. "To je učinio tako što je zaronio u Božju poruku, u svijest o sebi kao malom neznatnom stvorenju, uorio u poruku Isusa Krista i poistovjetio se do te mjere da i za njega vrijedi ono što Pavao Apostol govori o sebi: Ja nosim na sebi biljeg Isusa Krista".

Spominjući se odricanja Svetoga Franje iz Asiza, njegove spoznaje o pravim vrijednostima ljudskoga života, mons. Sudar je podsjetio na današnju stvarnost. "Danas kada je čovjek mislio da može uzeti vlastitu sudbinu u ruke, zanemario i odvratio pogled od neba, usmjerivši ga samo na zemlju, pretvorio se u neprijatelja zemlje i stvorenoga do te mjere da je došlo do neprijateljstva između čovjeka i stvorenja. Ako čovjek hoće opstati, izbjeći opasnost i napast da uništi stvarno, majku zemlju, morat će naučiti drugačije živjeti, da ono što je Bog dao ne iskorištava nego oplemenjuje" kazao je, te dodao da iz te poruke možemo pročitati i poslanje ovoga Centra, a to je ići putem što od čovjeka do Boga vodi civilizacijom ljubavi i pomirenja između stvoritelja, čovjeka i stvorenoga. Sudar je naglasio da svaki čovjek život treba prihvatiti i tražiti njegov smisao u trajnim vrijednostima koje dolaze odozgo te da će se tako one u nama i preko nas oplemeniti, oploditi i donijeti plod drugačijega odnosa prema sebi, bratu čovjeku, ali i drugačijeg odnosa prema stvoritelju Bogu.

"Željeli bismo da ovaj Katolički školski centar bude jedno od žarišta u kojem će svaki njegov sudionik biti prihvaćen, vrednovan i voljen kao najveća vrijednost ove zemaljske stvarnosti" - poručio je mons. Sudar.

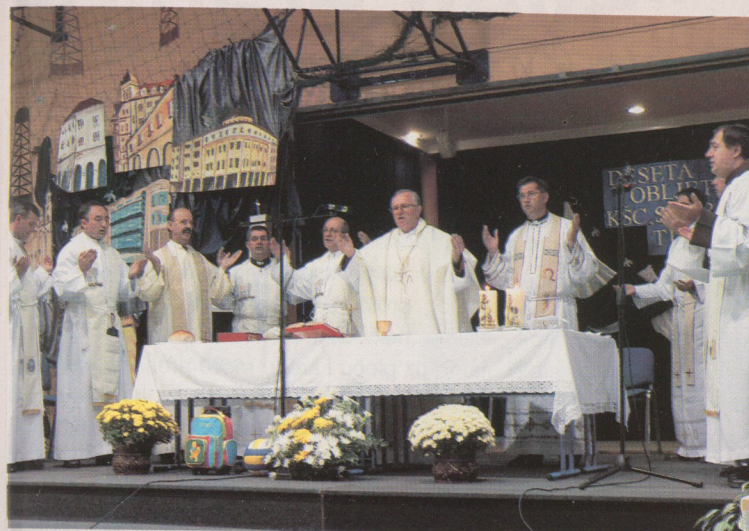
Gimnazija KŠC "Sveti Franjo"

Zbor pod ravnanjem profesorice Evice Cerić

Nastup u narodnim nošnjama

Misno slavlje je predvodio msgr. dr. Pero Sudar, biskup

Tamburaški orkestar

Nakon Misnog slavlja u dvorani Centra je upriličena svečana Akademija koja je kolažno iznijansirana pokazala početak, rast i nastojanja ove školske ustanove. Nazočni su to mogli da vide kroz recital, ples, pjesmu i dramu popraćeno tamburicom i narodnom nošnjom. Nastavnici i učenici onim što su priredili su još jednom pokazali zašto ovaj Centar mnogi nerijetko svrstavaju u najbolje.

Dvosatni program bio je popraćen burnim aplauzima sretnih roditelja i zadovoljnih prijatelja onim što su imali prigodu vidjeti. Zadovoljstvo je tim bilo veće i kod onih koji ih vode i promiču.

Ravnatelj Centra, don **Luka Tunjić** obratio se nazočnima te između ostalog kazao: "Sada nakon deset godina s ponosom mogu reći da naš Centar raste i razvija se u ono što je naš osnivač zamislio, što roditelji i društvena zajednica od nas očekuju, a to je poželjna, moderna i kvalitetna škola po mjeri svih nas. Mi stvaramo civilizacijom ljubavi, a pokazatelj našega rada brojna su priznanja koje postižemo".

Vidno ozaren nazočnima se obratio i monsijor **Sudar**, inače najzaslužnija osoba za otvaranje Katoličkih centara u BiH, čestitao je dan škole i desetu obljetnicu rada i postojanja te uputio zahvalu za sve što je učinjeno da ovaj Centar ostvari nade i želje osnivača. "U ime osnivača i u svoje osobno ime želim reći: Vi ste ono što smo htjeli. Trud, zanos i žar koji ste večeras ovdje prosluli, tamburice kojim ste svirali, glasovi kojima ste pjevali, narodna nošnja u koju ste odjeveni svjedoci da u Tuzli, u Katoličkom školskom centru ima duha, rada i žara i da ovaj centar, grad i zemlja unatoč svemu imaju budućnost".

Znajući cijeniti starine i rukotvorine, ravnatelj, don Luka Tunjić uručio je monsijoru dr. Sudaru prigodan dar iz tuzlanskog kraja.

Opća gimnazija u sastavu Katoličkog školskog centra u Tuzli djeluje od školske 1995/96. kao Javna ustanova za obrazovanje učenika po planu i programu tipa opće gimnazije i ima u svom podnaslovu naziv "Škola za Europu". U svezi s tim,

gimnazija ostvaruje dobru suradnju sa sličnim školama u tuzlanskoj regiji, BiH, Hrvatskoj, Njemačkoj i Austriji. "Škola se svojim izgledom, opremljenošću, profesionalnim kadrom i radom želi približiti standardima sličnih škola u Europi i osposobiti učenike za nastavak školovanja u BiH i izvan nje" - kazao nam je njen direktor, fra Martin Antunović. Gimnazija u ovoj školskoj godini ima 30 uposlenih djelatnika, broji 358 učenika u 12 odjeljenja. Osam generacija maturanata završilo je ovu školu i uspješno pohađa fakultete u BiH, R. Hrvatskoj, Austriji, Njemačkoj i Americi. 2001. školske godine gimnazija se preselila u novoizgrađeni suvremeni školski Centar u čijem sastavu djeluje još i osmogodišnja škola kao dobra priprava za gimnaziju.

Osnovna škola "Sveti Franjo" počela je s radom školske 2001/2002. godine. Te godine upisano je 312 učenika, a danas brojka je znatno veća - 528. Osim redovitih, veliki značaj pridaje i izvannastavnim aktivnostima putem kojih do izražaja mogu doći sposobnost i darovitost učenika. Svojim aktivnostima ostvaruju viziju škole, a to je: kvalitetna škola sa skladnim međuljudskim odnosima i pozitivnom socioemocionalnom interakcijom. Škola suvremeno odgojno - obrazovnih strategija, kreativnih, inventivnih učitelja i zadovoljnih učenika. "Želimo biti suvremena škola koja nastoji nadopuniti odgojnu funkciju roditelja koja je ugrožena zbog povećanja broja disfunkcionalnih obitelji, sve veće odsutnosti roditelja iz doma zbog sve dugotrajnijeg rada izvan kuće i povećanog ekonomskog stresa koji dovodi do nepovoljnog obiteljskog okruženja" - kazala je za Hrvatski Glasnik direktorica ove škole, **Žana Altumbabić**.

Obje škole pri Centru postižu značajne rezultate u radu, što svjedoče brojna priznanja, a nerijetko su domaćini brojnim natjecanjima, seminarima i sl. Pozornost se između ostalog posvećuje i redovitoj edukaciji uposlenika.

Antika Stijepić - Čosić

Foto: M. Antunović

Veliki i okrugli broj najprije vas podsjeti koliko je zapravo prošlo vremena, što se sve promijenilo, a što ostalo isto

Deset godina od osnutka KŠC "Sveti Franjo"

4. listopada ulazeći u Zgradu KŠC "Sv. Franjo", na samom ulazu, dobro poznato lice profesorice matematike vratilo nas je u "stare dane". Osjećaj kao da je vrijeme stalo i da se ništa nije promijenilo.

Skoro pa ništa. Samo što smo sada apsolventice prava i što je od pospremanja knjiga i bilježnica iz gimnazijskih dana prošlo više od četiri godine.

Ulazeći u prepunu dvoranu za tjelesni odgoj i vidjevši toliko novih i nepoznatih lica shvatile smo da se ipak puno toga promijenilo. Uzalud smo pogledom tražile svoj IV-a. Nigdje nikoga. Za trenutak nam je bila neobična gužva, nečije tude školske torbe, pozitivna trema novih gimnazijalaca pred svečanu akademiju i obljetnicu naše Gimnazije, jer nekada smo i mi bile aktivni sudionici svega toga. Nekako nam se strašnom učini činjenica da već sljedeće godine slavimo pet godina od mature.

Uživajući u pripremljenom programu, sjećanja su počela navirati.

Nama su kave poslije škole uvijek bile jako bitne. Bile su to prilike za komentiranje, sređivanje dojmova, pokazivanje tuge, bijesa, sreće, spominjanje Ane, Pere, Ivice, Tonke, fra Petra i svih drugih sa "crne liste" koju smo s vremena na vrijeme znali izvući iz teških, dačkih torba.

U međuvremenu subjekti su se promijenili. Mijenjali su ih univerzitetski profesori, a sad komentari koliko je ispita još ostalo i sjeta u glasu kad shvatimo kako je sve brzo prošlo.

I sugovornici su se promijenili. To su neki novi. Osnovni vid komunikacije sa starima jest e-mail, sms, poneki susret u gradu, a prije nešto više od četiri

godine sjedili smo u istoj učionici, kolotali očima na svaki nenajavljeni kontrolni (moguća gimnazijska buna), pokušavali odgoditi svaki najavljeni mali roj pčela u stomaku svaki put kad bismo na rasporedu vidjeli njemački jezik, bili kao bubice pognutih glava dok Romeo izgovara: "Danas bismo trebali ponavljati" i počinje "birati žrtve" listajući dnevnik, pisali formule iz kemije po stolu, dopisivali se na satu i nakon zvona žurili na "radno mjesto" - naš radijator u hodniku o čake smo nadgledali situaciju.

Žao nam je što vremenom nestaje bliskosti među nama, što sa svakim zrnom pijeska pjesčanog sata naše generacije puca po jedna spona, a one su nas četiri godine školovanja čvrsto vezivale.

Neposredno poslije škole bilo nam je toliko toga zajedničkoga, no, počeli smo se otuđivati i polako nestaju zajednički interesi. U okolnostima gdje uvijek i samo sebe stavljamo na prvo mjesto lagano se pojavljuje ravnodušnost prema nekad dragim ljudima. Zatrpani mnoštvom informacija od onih neophodnih, potrebnih, nepotrebnih do besmislenih, jedna takva gdje je tko, kako je tko, kako fakultet, život i ljubav neće biti na vrhu liste. Pritisnuti silnim obvezama imamo malo vremena za brisanje prašine koja neumorno pada po sjećanjima i uspomenama. Ponekad je poželimo obrisati i sa dobro poznatim osobama vratiti film unatrag, ali previše je novih lica u našim životima koja ne želimo zapostaviti, pa onda s vjerom da jedno javljanje može pomoći održavanju iskre starih prijateljstava pošalje se poneka sms-poruka.

Mada, sva velika prijateljstva su iz srednje škole. Pravim ljudima ne treba dopustiti da odu lako iz vašeg života, a svima novima treba dati šansu, jer možda baš sutra dobiju značajno mjesto u tvom srcu i na listi prijatelja. Poslije Gimnazije svatko je pronašao svoj put. I evo sad, kad se cilj već uveliko nazire polako postajemo svjesne koliko je s raznih prečica na njega došlo novih ljudi.

Čini se nevjerojatnim da smo prije punih osam godina prvi put sjeli u gimnazijske klupe. To nisu bile klupe naše škole, nego one podstanarske i možda su baš zbog toga bile tvrde, ali ne i pretvrde.

Nije bilo lako biti podstanar, prvo u Osnovnoj školi "Pazar", a zatim u Mašinskoj školi, četiri

godine ići samo u drugu smjenu, većinu subota provoditi u prostorijama Hrvatskoga doma na satima glazbenog i informatike...

Sjećamo se pismenih radnji iz hrvatskog i čestih konstatacija da školu ne čine zidovi - kako su nas samo znale utješiti. Nedostatak adekvatnog prostora nadomjestili su naši profesori. Naime, neki kažu da dobar profesor i na livadi samo uz ploču i kredu može prenijeti učenicima ogromno znanje. Naši profesori su bili upravo takvi. Najbolja potvrda jesu uspješni studenti i akademski građani koji s ponosom kažu da su završili Opću gimnaziju pri KŠC "Sv. Franjo".

Gimnazija nam je pružala široku humanističku naobrazbu. Netko je uzeo više, netko manje. I u takvim (ne) uvjetima bili smo marljivi počevši od ranih sekcija, školskog časopisa *Ecce homo*, posjeta raznim kulturnim događajima, visoki rezultati na natjecanjima...

Na svečanoj akademiji povodom rođendana naše Gimnazije potvrđene su izmjene na bolje. KŠC je dobio školski prostor, nova učila, više učenika, osnovnu školu, dugo najavljivanu i obećanu. Nešto je ipak ostalo isto, a to je kontinuirana kvaliteta naobrazbe, dobri profesori, a sada su među njima i bivši učenici.

Nakon gimnazijskih dana upisali smo fakultete u Tuzli, Sarajevu, Zagrebu, Beču... i bili ponovno na početku. Trebalo se opredijeliti za buduću životnu zanimanja i nadograditi postojeće znanje. Naš se izbor opet poklopio, zajedničku školsku klupu zamijenile smo mjestima u amfiteatru Pravnoga fakulteta. Naviknute na podstanarstvo, nije nas iznenadilo što naš fakultet nema svoje prostorije.

Nismo bili tu kad je Gimnazija dobila zgradu. Obilazili smo je i obilazimo, možda nedovoljno. Gimnazija nam svake godine upriliči susret bivših učenika kako bismo ipak održali ili ponovno uspostavili međusobni kontakt i komunikaciju.

Kad plima bijesa prođe jer niti jedan sat nismo imali u novim prostorijama, drago nam je što smo mi bili one podstanarske generacije koje su s Gimnazijom koračale *per aspera ad astra*, oni zbog kojih se borila i izborila. Ona će uvijek biti naša, a mi njezini.

Naša Gimnazija u novom, raskošnom ruhu. Slavimo njezine rođendane, slušamo i čitamo o njoj, dijelimo s njom svaki uspjeh i koračamo dalje, čvrsto.

Kristina Tadić & Anita Petrović

Sanja Tunjić iz Donjeg Bistarca postala Miss BiH za 2005. godinu

HRVATICA U KINI PREDSTAVLJA BiH

Osamnaestogodišnja brucešica germanistike, **Sanja Tunjić** iz Donjeg Bistarca - Lukavac, predstavljat će Bosnu i Hercegovinu na izboru Miss World koji će se 10. prosinca održati u Kini. Osim nakhlonosti stručnog žirija na izboru Miss BiH, Sanja je dobila najviše glasova gledatelja i oktila se lentom Miss televotinga, a proglašena je i za Miss Oriflamea.

U kući Tunjića u Donjem Bistarcu iznenađenje i radost zbog pobjede, ali i svime što je uslijedilo nakon toga. Mještani su Bistarca u noći poslije izbora organizirali doček, a dan kasnije u Lukavcu je priređen i vatromet u čast ljepotice.

- *I Sanju, ali i sve nas, dirnuo je takav doček, jer se svemu nismo nadali. Djeca su joj prilazila, čestitala, željeli su je dodirnuti. Sanja nije zaplakala na proglašenju, ali je tu večer pustila suze - ispričala je Milica Tunjić, majka Miss BiH za 2005. godinu.*

Sanja kaže da nije očekivala pobjedu, jer se na prvi, kantonalni natječaj, prijavila - iz dosade. Naime, željela je da ljetni raspust, koji je uslijedio nakon što je maturirala u **Općoj gimnaziji Katoličkog školskog centra „Sveti Franjo“** u Tuzli, iskoristi kako bi doživjela novo iskustvo.

- *Nikada nisam planirala da se prijavim na ovakav izbor. Raspust je dug i htjela sam iskusiti i naučiti nešto novo - rekla je Sanja.*

Govoreći o izboru Miss BiH, kaže da je njen favorit bila Valentina Jurković iz Čapljine, kojoj je, odlukom žirija, pripala lenta prve pratilje. Usprkos činjenici da je Sanja u posljednjih nekoliko godina prva Hrvatica, koja je odabrana za predstavnicu BiH na svjetskom izboru za Miss, Sanja smatra da nacionalni ključ nije odlučivao o pobjednici.

- *Mišljenje žirija dijele i gledatelji. Zato mi je drago što sam proglašena i za Miss televotinga, mada je to pojedincima beznačajno - kaže Sanja.*

Njena pobjeda na izboru najljepše užurbala je sve u obitelji Tunjić. Mama Milica, tata Čedo i starija sestra Tanja svoje svakodnevne obaveze stavili su u drug plan, kako bi Sanji pomogli da se snađe u novoj situaciji.

- *Nastojimo ostati isti, jer nemamo razloga da išta mijenjamo. Samo sada Sanja*

ima mnogo više obveza, a s njom i svi mi - kaže tata Čedo Tunjić.

Nakon povratka iz sarajevske Zetre, gdje je održan Izbor za Miss BiH, Sanja Tunjić se vratila fakultetskim obavezama. Jer, kaže, obrazovanje joj je na prvom mjestu. Najviše se zanima za jezike. Tečno govori njemački i engleski, a francuski, nije dovoljno usavršila nakon što je njena učiteljica i direktorica Francuskog kulturnog centra u Tuzli, Sophie Chifflet, tragično nastradala.

- *I poslije fakulteta želim nastaviti školovanje, vjerojatno ću se baviti jezicima ili književnošću. Ako mi obaveze dopuste, počet ću se baviti manekenstvom. Namjeravam imati obitelj, najmanje dvoje djece i to je moj životni cilj - kaže Sanja Tunjić, koja ne ispušta ljubimca, pekinzera Klajdi.*

Na izboru Miss svijeta, Sanja se ne nada pobjedi. Nije vidjela predstavnice ostalih zemalja, tako da nema favorita, ali vjeruje da će presuditi prirodan izgled djevojke.

- *Smatram da će na konačan izbor utjecati imati i ponašanje, odnosno, prirodnost i fleksibilnost djevojke - kaže Sanja Tunjić.*

Jasmina Šarac
Snimio: Zvonimir Čorić

KRUH... NASUŠNI, DUHOVNI...

Nad umornom sjetom beznada ljudske širine, progovara stasit crv, punoljetan, iskusan. Zašto ste zgazili korice kruha, ljudske siluete, nemilosrdnim stopalom hladnoga dodira? I zašto daljina jednih od drugih, nemiri opkoljeni bijesom? Čemu taj gordi podsmijeh kada su ionako s drveća počela padati ništavila? A, ne! Ništa ne valja! Ni dlan pružen bratu, sestri - nije više tvoj! Ni osmijesi nisu sa sobom raščistili jesu li od svojih ili stranci bližnjima! Samo očaj tebi, očaj meni. A pod ljudskom krinkom, toplo i osamljeno lice.

Kruh taj što danas imam, zar nije blagoslov s neba, koje jedino umije biti Milostivo? Zar smijem zadržati za se, zar ne podijeliti s tobom, skriti se u kut praznine i tamo ga kušati?! I onaj kruh kojeg si željan, koji ti nježnošću uljepšava dan, i noć miomirisima oboji dok si miran i sretan jer nisi sam?!

Prođem kraj oblića ljudskoga bića, aura njegova bez zanimanja: tko si? što si? ili ćeš biti? Samo lagani stih protkan tamnom, laganom svilom, i glazba, tiha, a jedina glasna. Pomozi mi da tijesto ljubavi podjednako predam, komadić svima, i.. dosta za sve... Samo, operi ruke kad prilaziš k stolu, ne namještaj osmijeh jer on se ne nameće. Udahni svoju tugu u tuđi dlan, stisni ga i osjeti koliko i on pati, koliko ga boli i koliko je sam! Ne prepuštaj ništa igri "bit će bolje", sada je tren za tvoju pokušaj. I da stalno padaš, bez umora, molim! Samo moraš biti u igri, neutralan nikomu ne trebaš. Uoči stas kukuruza, prati igru njegove kose! Nasloni obraz na usnulo lišće listopada i dlanom ugrij prohladno i hrapavo tijelo oraha. Znaš li da Dani kruha imaju poseban sjaj, da boje zemlje krase tvoje lice koje, unatoč svim sjetama, traži svoj izraz, svoju puninu? Ne uvjeravam me u suprotno jer su dani ionako prolazni poput zujalica nemarnoga leta. Ne dozvoli da te pogazi kolotečina ostalih, tvoje je da budeš drugačiji, da izmigoljiš ispod sunca dok se ledene kapi samoće ne sasuše. Ustraj! Pa nisi jedini spoznao da su ljudi danas samo pod lupom vidljivi! Saslušaj svoj hod, neka te on usmjeri da kruh, nasušni, duhovni, hrani i tijelo i dušu.

Kad svi posustanu, ustraj! I najmanji tračak svijetle obasjava čitavu sobu. Kad svi posustanu, ustraj! I neka si samac među mnogima! I neka si izrod među boljima! Ta ti već znaš tko si! I nijedna hvala, i nijedna kritika neka ne dopiru do tebe! Ti već znaš tko si!

Ljiljana TADIĆ

PUT OD OVISNOSTI DO SLOBODE

"Put od ovisnosti do slobode", naziv je debate koja je održana 14. listopada u Bosanskom kulturnom centru u Tuzli, u organizaciji Slon radija, televizije "Slon-extra" i Franjevačkog samostana u Tuzli, a pod pokroviteljstvom fondacije Konrad - Adenauer - Stiftung. U radu debate sudjelovali su bivši ovisnici iz zajednice "Cenacolo" iz Medugorja, predstavnici JZU Klinički centar Tuzla, Dom zdravlja Tuzla, Udruga roditelja djece ovisnika "Nada" Tuzla, učenici srednjih škola, predstavnici Vijeća roditelja i studenti Univerziteta u Tuzli.

Cilj ovoga okupljanja svakako je ukazati na zlo 21. stoljeća koje uništava kako onoga koji je došao u dodir s njim, tako i njegove bližnje, a riječ je dakako o drogi. Droga uništava slobodu čovjeka i njegove sposobnosti, a umnožava nepovjerenje, laž, nasilje, nepravdu. Na koncu čovjek gubi mjerilo ljudskih vrijednosti i poštivanja kako sebe tako i onih oko sebe. Najpodložniji ovom zlu su mladi ljudi koji zbog nailaska na određene prepreke u životu, sami i nedovoljno jaki, spas i smisao pronalaze u ponudama kojima robuju, a koje ih na kraju ubijaju. Mnogi su se našli na putu zla, a na žalost mnogi i danas idu njime. Da bi pronašli smisao svog života i izašli iz pakla, samo hrabri i podržani od strane svojih bližnjih, odlučili su da spas pronađu u zajednicama. Neki od njih svjesni svojih putova odlučili su da svojim iskazima pomognu i drugima. "Put od ovisnosti do slobode" prošao je Zlatko, rođeni Tuzlak. Zlatko je u zajednici boravio četiri godine, a skoro godinu je izvan nje. Kako kaže, najgora stvar je kada vidite koliko danas droge ima na ulici, u školi. On je došao na debatu s još nekoliko bivših ovisnika kako bi zajedno pokušali ukazati mladima na problem droge. Zlatko je imao sreću da kao i svi drugi koji su u zajednici probali promijeniti svoj život i krenuti iz početka. "U dodir s drogom došao sam za vrijeme rata, 1993. godine. Živio sam život od danas do sutra ni na koga se ne obazirući. Počeo sam s lakim drogama, a onda je došao kokain. Pretvorio sam se u roba koji nije mogao upravljati svojim životom. Danas mogu reći: Droga nikad više!"

Zajednicu "Cenacolo" osnovala je sestra Elvira. Danas u BiH imaju dvije kuće u Medugorju, jednu za momke, a drugu za cure. Zahvaljujući

sestri Elviri koja je pogodila dijagnozu i odredila terapiju Gospinom porukom: vjera, obraćanje, molitva, post i kao kruna svega - Mir, od 70 do 90% onih koji borave u "cenakulima", bivaju izliječeni. Jedan od onih koji trenutačno borave u zajednici u Medugorju je i Ivan, rođeni Zagrepčanin i tamo boravi već dvije godine. Dolazi iz obitelji koja se trudila da mu uvijek pruži ono materijalno, ali, kako kaže, nije imao prilike da provodi vrijeme s njima zbog njihove poslovne preuzetosti, te zbog nedovoljne komunikacije postao povučen, a samim tim i podložan tuđem utjecaju. U dodir s drogom došao je još u pubertetu. "Bilo je to vrijeme kad sam bio sam, nisam znao što želim od života i bio sam laka meta za drogu", kazao je Ivan te dodao da je obitelj uočila problem tek kada je on došao do samoga dna. Majka se potrudila da ga smjesti u zajednicu iz koje se nada da će izaći kao novi čovjek. Onima koji bi se nekada mogli naći na krivom putu poručio je da budu jaki pred iskušenjima, a ako su već, da na vrijeme potraže spas.

U debati su sudjelovali i roditelji ovisnika. Miro Majić, koordinator zajednice "Cenacolo" i roditelj bivšeg ovisnika koji je prošao put zajednice u Medugorju kaže: "Zajednica sestre Elvire je

najteža zajednica. Procenat izlječenja je veliki, ali je put dugačak i težak. Oni koji žele na sebi nešto da urade, ne žaleći vrijeme koje provode u zajednici, oni i uspijevaju. Svi oni roditelji koji imaju ili su uočili problem, ne trebaju da ga guraju pod tepih i glavu zabadaju u pijesak, nego da se očituju i da traže pomoć. Ne trebaju čekati jer droga je smrt".

Senada Pašalić, predsjednica Udruženja roditelja i prijatelja djece ovisnika "Nada" Tuzla, koje pomaže roditeljima i ovisnicima na putu izlječenja od svih droga, upozorila je na povećanje problema narkomanije koji poprima sve veće razmjere. Prema istraživanju koje je obavilo udruženje, preko 80% djece zabrinuto je za svoju budućnost, njih preko 40% zna da se neko drogira, a oko 17% konzumira drogu. "Što je pokazatelj da svaki treći, četvrti mladi čovjek eksperimentira s drogom" - kazala je.

Istraživanje je radeno prošle godine, a isto predstavlja alarmantan podatak koji poziva nevladin i vladin sektor da sudjeluju u zaustavljanju ovoga problema. U zaustavljanje ovoga problema uključena je i Crkva. Naime, u organizaciji ove debate, kako smo naveli, sudjelovao je i Franjevački samostan Tuzla gdje je dan prije služena Misa u kojoj su sudjelovali između ostalih i članovi zajednice iz Medugorja. Mise za ovisnike služe se redovito jednog četvrtka u mjesecu. U svemu gore navedenom aktivno sudjeluje franjevac, fra Marko Kepić koga smo pitali na koji se način katolička zajednica bori protiv ovoga problema?

"Kada govorimo o našoj zajednici u Tuzli, onda možemo reći da je to prije svega naš rad s mladima jer s njima treba dosta raditi kako bi oni mogli tražiti neki dublji smisao, gledali život s neke druge strane. Mislim da je to prvenstveno naše zalaganje. Onda idemo i na jedan način pokušati pokazati ljudima da u svim tim problemima postoji rješenje, postoji nada, izlaz i postoji nalazak smisla. Već dulje vrijeme radimo na tome planu tako što nekoliko godina dovodimo članove iz ove i sličnih zajednica. Ovo je evo prilika kojom pokušavamo i na razini grada ukazati na problem mladih.

Zalaganje franjevačke zajednice ide u tom smjeru da kažemo kako ljubav nije osjećaj, već je ljubav puna konkretnih poteza i djela. I, evo, mi pokušavamo povući jedan mali potez i napraviti jedno malo djelo, pokušati nekim ljudima pokazati put i spoznaju da rješenje postoji" - kazao je fra Marko Kepić.

Džanan RIBIĆ

Ankica Stjepić - Čosić

Na ovogodišnjem V. festivalu bunjevačkih pisama U IZBORU NAJBOLJE PJESME SLOŽNI I ŽIRI I PUBLIKA

Prema ocjeni stručnoga žirija, ali i prema glasovima publike, za najbolju na ovogodišnjem Festivalu proglašena je pjesma "Svako živi svoju tajnu" čiji je autor teksta, glazbe i izvođač Josip Francišковиć

Dugo najavljivani peti po redu, Festival bunjevačkih pisama održan je 30. rujna u prostorijama HKC "Bunjevačko kolo" u Subotici. Prepunoj Velikoj dvorani kao i manjem dijelu posjetitelja koji su program pratili izravno preko video-beama u restoranu "Dukat" predstavljeno je 15 novih pjesama.

Festival, čiji su program vodili **Marijana Tikvicki i Ladislav Suknović**, službeno je otvorio predsjednik HKC "Bunjevačko kolo" **Mirko Ostogonac** koji je, između ostaloga, kazao kako se ova manifestacija iz godine u godinu potvrđuje prije svega kvalitetom interpretacije, komponiranja, aranžmana i tekstova, ali isto tako i visokim konceptijskim osmišljajem te odličnom organizacijom. "Sve je to rezultat velikog entuzijazma, ali timskoga rada koji sinergijski proizvode ostvarenja koja nadilaze realni stvaralački kapacitet naše male zajednice", zaključio je Ostogonac.

AUTORI I IZVOĐAČI PJESAMA: U pratnji Festivalskog orkestra HKD "Bunjevačko kolo" kojim je ravnao **Branko Ivanković Radaković** tijekom večeri izvedene su sljedeće pjesme: "Krista" (tekst: **Stipan Šarčević**, glazba: **Zoran Šipoš**, aranžman: **Vojislav Temunović**, interpretacija: **Zoran Marjanušić**), "Pliću!" (tekst:

Marija Pijevac, glazba i aranžman: **Antuš Gabrić**, interpretacija: **Josipa Karjninger Parčetić**), "Ej tamburo stara" (tekst i glazba: **Zlatko Nikolić**, aranžman: **Vojislav Temunović**, interpretacija: **Franjo Vojnić Hajduk**), "Hej Bunjevci" (tekst: **Stipan Bašić Škaraba**, glazba i aranžman: **Antuš Gabrić**, interpretacija: **Anica Čipak**), "Bože pomози" (tekst: **Marko Sente**, glazba, aranžman i interpretacija: **Marinko Rudić Vranić**), "Jednog maja u bagremaru" (tekst: **Geza Babijanović**, glazba: dr. **Josip Stantić**, aranžman: **Vojislav Temunović**, interpretacija: **Tamara Babić**, prateći vokal: **Svetlana Milodanović**), "Zbogom" (tekst: **Mirela Stantić**, glazba: **Nikola Jaramazović**, aranžman: **Stipan Jaramazović**, interpretacija: **Boris Godar**), "Dušo moja" (tekst i glazba: **Vladislav Nadmić**, aranžman: **Julijan Ramač**, interpretacija: **Mihajlo Bodanec**), "Ponosno je srce moje" (tekst: **Mirjana Jaramazović**, glazba: **Ivana Mulić**, aranžman: **Zoran Mulić**, interpretacija: **Marija Jaramazović**), "Paorska duša" (tekst i glazba: **Petar Kuntić**, aranžman: i interpretacija: **Ante Crnković**), "Ples za misečinu, svilu i zvečke" (tekst, glazba i aranžman: **Nela Skenderović**, interpretacija: **Antonija Piukovi** i **Nataša Kostadinović**, harmonika solo: **Tomislav Vukov**), "Moj stari dom" (tekst: **Vladislav Nadmić** i **Antun Letić Nune**, glazba i interpretacija: **Antun Letić Nune**, aranžman: **Marinko Piuković**), "Salaši stari" (tekst: **Géza Kucsera st.**, glazba: **Géza Kucsera ml.**, aranžman: **Vojislav Temunović**,

Autor najbolje pjesme:
Josip Francišковиć

interpretacija: **Emil Antunić**), "Budi uz mene" (tekst: **Lidija Horvat** i **Slobodan Ivković**, glazba i aranžman: **Slobodan Ivković**, interpretacija: **Lidija Horvat**, prateći vokal: **Slobodan Ivković**) i "Svako živi svoju tajnu" (tekst, glazba i interpretacija: **Josip Francišковиć**, aranžman: ansambl "Ravnica").

ČLANOVI STRUČNIH ŽIRIJA: Nakon natjecateljskog programa, u revijalnom dijelu kao gosti večeri nastupili su članovi Tamburaškog ansambla "Ravnica" koji su zabavljali publiku do proglašenja pobjednika i dodjele nagrada.

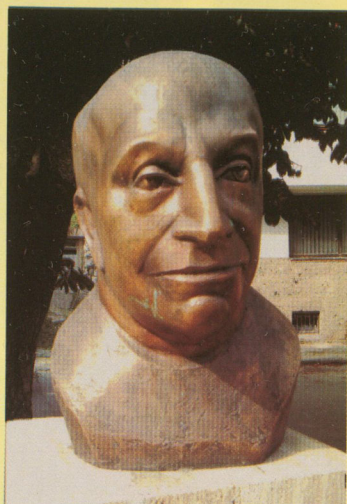
A, onda je uslijedilo i proglašenje najuspješnijih sudionika. Stručni žiri koji je bio zadužen za ocjenjivanje kvalitete skladbi, aranžmana i interpretacije vokalnih solista činili su: **Mira Temunović**, **Berislav Skenderović**, **Jozefina Skenderović**, **Đuro Molnar** i **Đuro Parčetić**, dok su kvalitetu tekstova vrednovali: **Katarina Čeliković**, **Ljiljana Dulić**, **Ivana Petrekanić Sić**, **Milovan Miković** i **Tomislav Žigmonov**.

NAGRADE: Prema ocjeni stručnog žirija, ali i prema glasovima publike, za najbolju na ovogodišnjem Festivalu proglašena je pjesma "Svako živi svoju tajnu" čiji je autor teksta, glazbe i izvođač **Josip Francišковиć**. Nagradu za najbolji aranžman dobio je **Julijan Ramač** za skladbu "Dušo moja" u izvedbi **Mihajla Bodenca**, a za najbolji do sada neobjavljeni tekst pjesma **Nele Skenderović** "Ples za misečinu, svilu i zvečke". Titula najboljeg izvođača otišla je u ruke **Lidiji Horvat** za interpretaciju pjesme "Budi uz mene" koju je uglazbio **Slobodan Ivković**. Drugu nagradu stručnog žirija osvojio je **Marinko Rudić Vranić** za skladbu "Bože pomози", za koju je tekst napisao dr. **Marko Sente**, a treća nagrada je dodijeljena autoru glazbe **Gézi Kucseri** mlađem za pjesmu "Salaši stari", radenu po tekstu **Géze Kucsera** starijeg, u aranžmanu **Vojislava Temunovića** i izvedbi **Emila Antunića**.

D. Bašić Palković - HRVATSKA RIJEČ

ZAVRŠENI PETI ŠOPOVI DANI NA PLIVI

Peti su Šopovi dani na Plivi završeni. Ova dvodnevna manifestacija, koja se održavala u organizaciji Hrvatskog kulturnog društva Napredak - Središnja uprava u Sarajevu i Napretkove podružnice Stjepan Tomašević iz Jajca, a pod pokroviteljstvom općine Jajce, okupila je bosanskohercegovačke i hrvatske pjesnike i znanstvenike. Zdravko Kordić, Miro Petrović i Dragan Marijanović iz Mostara, Hadžem Hajdarić, Stevan Tontić i Admiral Mahić iz Sarajeva, Jozefina Dautbegović, Dorta Jagić i Drago Štambuk iz Zagreba svojom su nazočnošću i sudjelovanjem odali priznanje velikom pjesniku Nikoli Šopu, ali i poklonili ugodne pjesničke trenutke svim stanovnicima ovog kraljevskog grada.

Program Šopovih dana započeo je u petak, 23. rujna s početkom u 18.00 u Domu kulture svečanom priredbom Napretkove podružnice Stjepan Tomašević iz Jajca. Članovi napretkovog zbora Nikola Šop izveli su nekoliko skladbi, a nastupila je i ženska vokalna skupina Sperante. Tom su prigodom vrijednim knjigama nagrađeni pobjednici literarnog natjecanja. Uručene su nagrade za prva tri mjesta učenicima osnovne i srednje škole.

Manifestacija je nastavljena u subotu predstavljanjem nedavno tiskanih knjiga o Nikoli Šopu koje je, što napisala što uredila, vrsna poznavateljica djela ovog pjesnika Fedora Ferluga Petronio, inače profesorica na Sveučilištu u Udinama (Italija). Predstavljene su knjige Kozmički svijet Nikole Šopa, Pesnički svet Nikole Šopa u slovenskome prostiru i Pjesničko stvaralaštvo Nikole Šopa između filozofije i kozmologije koja je prije nekoliko dana u nakladi Napretka izašla iz tiska. O samoj su autorici i ovim vrijednim izdanjima govorili Radovan Marušić, umjetnički ravnatelj Šopovih dana i njihov utemeljitelj i pjesnik Stevan Tontić. Marušić je rekao kako se u Bosni i Hercegovini Šopu ne daje puno prostora. "Malo se tko njime ozbiljnije bavi. Zahvalan sam stoga gospođi Ferluga Petronio, koja inače živi u Trstu, što puno svoga vremena i truda posvećuje Šopu i nadam se kako će se Šop 'vratiti' u svoju domovinu", rekao je Marušić. Tontić je s pravom ustvrdio kako je Šop najveći metafizički pjesnik u bosanskohercegovačkoj i hrvatskoj književnosti i može se u tom smislu promatrati i u svjetskim razmjerima. Sama je autorica naglasila kako je Šop kompleksan pjesnik te da je svojim istraživanjem pokušala Šopa svesti na razinu razumljivu čitateljima. "Znamo da je Šop iz političkih razloga bio prešućivan i tek je stota obljetnica njegova rođenja, koju smo obilježili prošle godine ovdje u Jajcu, utjecala na njegovu rehabilitaciju. Kao jedan od najvećih bosanskohercegovačkih i hrvatskih pjesnika mora ući u srca svoga naroda. Mislim da bi bilo više nego dobro da se dan kulture u Bosni i Hercegovini obilježava na dan smrti Nikole Šopa. Važno je reći kako ćemo do kraja godine promovirati njegove pjesme u Rimu i da će to imati velikog utjecaja u daljnjem afirmiranju Nikole Šopa", kazala je Fedora Ferluga Petronio.

U 16.00 se sati jedan dio pjesnika sastao s učenicima jajačkih škola u Šopovoj rodnoj kući u Jajcu, a u Domu kulture se jedan dio njih sastao s učenicima 4. gimnazije iz Ilidže koji su svoju jednodnevnu ekskurziju iskoristili kako bi sudjelovali na ovom kulturnom događaju.

U 18.00 su sati velikim Mitingom poezije na kojem su sudjelovali pjesnici čitajući svoje pjesme i nastupom gradskog filharmonijskog orkestra i zbora iz Zenice završeni Peti Šopovi dani na Plivi.

Organizatori su Petih Šopovih dana više nego zadovoljni kako kvalitetom programa tako i posjećenošću Ljubo Lovrić, predsjednik Napretkove podružnice u Jajcu kazao je kako će idući Šesti Šopovi dani biti za dvije godine te je izrazio uvjerenje da će ti Dani biti još bolji i svečaniji. "A do tada je na svima nama da još snažnije govorimo i promičemo ovog iznimnog pjesnika", rekao je Lovrić.

Vanja Gavran

U SARAJEVU SU ODRŽANI PROMOCIJA KNJIGE GABELA NA NERETVI I KONCERT HKUD-A

Pod visokim pokroviteljstvom predsjedatelja Predsjedništva Bosne i Hercegovine **Ive Mire Jovića** u Domu vojske Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, 30. rujna 2005. promovirana je knjiga **mr. Andelka Zelenike** Gabela na Neretvi i održan koncert članova Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva Seljačka sloga iz Trebižata kraj Čapljine, a u organizaciji Hrvatskog kulturnog društva Napredak.

Knjigu su predstavili **mr. Margita Gavrilović** i **dr. Marko Karamatić** te naravno sam autor. Knjiga **Gabela na Neretvi 1478. - 1878.** bez dvojbe je životno djelo gospodina Zelenike. To je vrijedan povijesni dokument u čiju je izradu utrošeno puno truda i vremena, ali ne bez razložno. Gabela je Zelenikinim znanstveno-istraživačkim radom "razotkrivena" i time je dobila na svojoj važnosti. No, kako su rekli i sami predstavljači s istraživanjima Gabele ne treba stati, jer nedvojbeno ima još puno toga skrivenoga. Zelenika je kazao kako u što skorije vrijeme treba napraviti znanstveni simpozij o Gabeli u cilju zaštite ovog vrijednog povijesno-arheološkog kompleksa.

Nakon predstavljanja knjige publika je mogla uživati u glazbi, pjesmi i plesu članova Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva Seljačka sloga iz Trebižata kraj Čapljine, koje ove godine slavi 80 godina svoga djelovanja. Nastupili su puhački orkestar, folklorna skupina i ženska klapa. No, prije samog nastupa nazočnima se obratio predsjednik Organizacijskog odbora obilježavanja 80 godina djelovanja HKUD-a Seljačka sloga **Ljubo Dragičević** koji je rekao nešto više o povijesti ovog Društva.

Izveden je raznovrstan program. Ženska je klapa nastupila sa spletom što tradicionalnih što novo skladanih dalmatinskih klapskih pjesama, a izvedba je bila na visokoj razini. Skladbe Hertwiga, Ghisalloa, Milana i drugih autora izveo je puhački orkestar, a posebno je zanimljivi

va izvedba nekoliko pjesama poznate grupe Abba, kao i splet pjesama Zdenka Runjića. Svako kulturno umjetničko društvo, pa tako i ovo, njeguje folklor. Folklorna je skupina nastupila s Hercegovačkim igrama i pokazala kako mlade generacije znaju čuvati starinu i tradiciju. Posebno je bio zanimljiv nastup glumca **Borisa Matića** koji je svojim monologom na temu života u Hercegovini nasmijao publiku. Na koncu programa puhački orkestar i folklorna skupina izveli su popularni ulomak iz opere Jakova Gotovca Ero s onoga svijeta.

Još jedan zanimljiv detalj. Predsjedatelj Predsjedništva Bosne i Hercegovine bio je dok je živio u Trebižatu aktivni član Seljačke sloge kroz puhački orkestar. No, to nije sve. On je i dugogodišnji napretkovac. U prošlom sazivu Središnje uprave Napretka Jović je bio član Središnje uprave, a danas je predsjednik Napretkove podružnice u Kiseljaku.

Vanja Gavran

KOMENTAR

Položaj mladih u BOSNI I HERCEGOVINI

Biti mlad u državi kakva je Bosna i Hercegovina doista nije lako. Odavno je poznato da je Bosna i Hercegovina po mnogo čemu, uglavnom negativnom, neslavni raritet ne samo u europskim, već i svjetskim okvirima. Država koja ima dva entiteta, deset kantona, bezbroj mahala koje su preko noći dobile status općine, tri člana Predsjedništva, nacionalne stranke u političkoj ekspanziji. Sve je to Bosna i Hercegovina. Ako pri tome uzmemo u obzir akumuliranu administraciju od općinske do državne, onda zaista ne treba da nas čudi što je 0 KM u državnom budžetu za tekuću godinu "izdvojeno" za mlade.

Položaj mladih u državi i više je nego katastrofalan. Toga su svjesni svi. Od nezavisnih medija pa do nevladinih udruženja i organizacija. Nažalost, samo predstavnici izvršne i zakonodavne bosanskohercegovačke vlasti još uvijek toga nisu svjesni. A upravo ti predstavnici najviše bi morali brinuti o položaju mladih.

Nakon Daytonskog sporazuma 100.000 mladih napustilo je državu. Sedam do deset mladih, također, namjerava otići van kada im se ukaže prva prilika za odlazak. Naše političare izrazito malih perceptivnih sposobnosti, ovi i slični podaci ne zabrinjavaju. Imaju oni i važnijeg posla. Poput svakodnevnih ponavljanja već otrcanih fraza da "Bosna i Hercegovina ima zagarantiranu budućnost u Europskoj Uniji" ili da nas "Europa s nestrpljenjem čeka".

Pitam se samo kako to da nas "Europa s nestrpljenjem čeka", ako mladi za tu istu Europu moraju imati vize za čak 45 njenih zemalja. Samo u četiri europske zemlje mogu putovati bez vize.

Jedina smo država u Europi koja nema vladine institucije za pitanja mladih. Našim političarima puno je prihvatljivija varijanta da je 45% mladih trenutno nezaposleno.

Vjerojatno u ovaj postotak ne ulaze njihova djeca i djeca njihove uže porodice. Bosanskohercegovačkim političarima nepotizam je urođeni dar. On im je jedino mjerilo njihovog političkog djelovanja.

Na sreću mladi su shvatili da ukoliko budu čekali da BH vlasti konačno počnu brinuti o njihovim stvarnim problemima, rješavanje tih istih problema možda dožive generacije koje će doći za nekoliko decenija. Zato mladi iz dana u dan svojim kampanjama širom države, upozoravaju vlasti na njihov pasivni odnos prema mladima.

Od vlasti zahtijevaju da što prije počnu rješavati njihove problema.

Dobro je da su mladi jednoglasni u svojim nastojanjima da se što prije promijeni ambijent u kojem žive. Student sam i najbolje znam što muči mene i moje vršnjake. Studiramo na fakultetima gdje je nedostatak adekvatnih učionica "normalna stvar", naći potrebnu literaturu u studentskim bibliotekama prava je rijetkost. Slabo opremljene računalne dvorane i nemogućnosti interaktivnijeg odnosa na relaciji profesor - student produkt su sumornog studentskog života.

Ako s vremena na vrijeme našim šefovima odsjeka i prodekanima za studentska pitanja pokušamo na krajnje pristojan način ukazati na probleme s kojima se susrećemo, oni nam krajnje nepristojno odgovaraju da se to nas ne tiče, da je naše samo da šutimo i učimo. O tim stvarima se kažu oni ima tko brinuti. Vrlo "akademski"!!!!

Ovakvi odgovori nikoga ne trebaju čuditi ako uzmemo u obzir da je dobar dio univerzitetskih profesora umiješan u razne afere i prevare. Naši profesori su uglavnom politički aktivni pa se do nekog boljeg položaja nerijetko dolazi stranačkom linijom.

Neusvajanje Zakona o visokom obrazovanju, koji je trebao biti donesen još u martu prošle godine, i zbog čijeg smo neusvajanja izgubili 42 milijuna dolara pomoći Svjetske banke nikoga ne ostavlja ravnodušnim osim političkih istomišljenika od rektorata do predsjedništva!!!

Novac koji bismo dobili da su političari imali imalo sluha za potrebe mladih trebao je biti namijenjen reformama u području visokog obrazovanja. Međutim, naše političare koji za svoj nerad imaju i više nego odličnu plaću, više veseli podatak da je Bosna i Hercegovina na rang listi trideset i deveta od 40 zemlja bolognskog procesa.

Krivicu za težak položaj mladih u državi, istina u manjim razmjerima od političara, snose i sami mladi. Samo u zadnja dva izborna ciklusa mladi su uveliko apstinirali i pokazali nezainteresiranost za politički život i same promjene u Bosni i Hercegovini. Samim tim su na jedan indirektni način odgovorniji što su na vlast došli nacionalne stranke koje su glavni krivac za težak položaj mladih.

"Život nije pošten, samo je pošteniji od smrti", rekao je jednom prilikom William Goldman. Kada bi svih 100.000 studenata koji studiraju na Univerzitetima širom države pridružilo se samo jednoj organizaciji koja se bavi problematikom mladih i studenata, onda ni tada ŽIVOT NE BI BIO POŠTEN, ALI BI PREMA MLADI-MA BIO POŠTENIJI OD OVOGA DANAS!!!

Džanan RIBIĆ

U krivom ogledalu

SIVA EKONOMIJA, SOCIJALNI MIR I DARIVANJE KRVI

Doktor ekonomskih znanosti **Meho BAŠIĆ**, profesor na Ekonomskom fakultetu Sarajevo javno tvrdi: "**Siva ekonomija (nije) bauk**", te dodaje kako zahvaljujući ovoj vrsti poduzetništva aktualne vlasti, tolerantnim odnosom spram sivila, kupuju socijalni mir.

Slažem se s uvažanim profesorom Bašićem, ali se ne slažem i nikada se neću složiti s političarima koji i na ovaj način kupuju svoje mandate, paušale, udobne i profitabilne fotelje.

U rujanskomu broju HRVATSKOGA GLASNIKA iz 2004. godine profesor zemljopisa u Općoj gimnaziji Katoličkog školskog centra "Sveti Franjo" Tuzla **Ivica IVANIĆ**, u svojstvu je nositelja liste za Općinsko vijeće Tuzla, između ostaloga, izjavio: "**...rubni pojas Općine, a samim tim i hrvatska sela ponovno su zapostavljena.**"

Unatoč tomu što je omjer snaga u sadašnjem tuzlanskom parlamentu drugačiji, nego u prethodnom mandatu i što su tijekom predizborne kampanje svi obećavali ravnomjerniji razvoj općine, a to znači i seoskih naselja, ništa se nije popravilo.

Za takovo stanje profa Ivanić nije ni najmanje kriv, jer nije dobio povjerenje birača. Za one koji su dobili potrebit broj glasova može se reći kako su se nečasno poslužili devizom o dozvoljenim lažima u pričama o lovu, ribolovu i u predizbornim kampanjama.

Šef Odjeljenja za nefrologiju i transplantaciju Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla gospodin **dr. Senahid TRNAVČEVIĆ**, izjavio je u jednoj novinskoj anketi kako mu je crno vino omiljeno piće i da je uz njega sve ljepše.

Slažem se s medikusom Trnavčevićem, ali ne podržavam njegov odgovor o spavanju kao poroku.

Pročitao sam u jednim novinama kako su pritvorenici nezadovoljni radom pravosudnih organa u Brčko - Distriktu.

Ništa novo! Pritvorenici i zatvorenici nikada nisu bili, a nikada i nigdje neće biti zadovoljni tužiteljstvima i sudovima. Za državom su se uvijek brinuli i brinut će ko za lanjskim snijegom.

P.S. Za stručna tumačenja naprijed napisanoga u pomoć pozivam gospodina **Radu PEJIĆA**, ministra pravde...itd. u Vladi Tuzlanske županije, što se kantonom zove.

U pismu izvjesnoga F. L. jednoj sarajevskoj novini stajalo je pitanje: "Kada će bh. vlasti inozemne investitore, što grade i otvaraju trgovinske centre, uvjetovati otvaranjem proizvodnih pogona?"

Prije nego to počnu stranci isto pitanje se odnosi na domaće veletrgovce.

Na kongresu Sindikata željezničara Bosne i Hercegovine ispaljena je tvrdnja kako će im briga o radnicima biti na prvom mjestu.

Umjesto bilo kakvoga komentara citirat ću onu čuvenu: "**Malo morgen!**"

Sredinom rujna ove godine u Srebreniku je promovirana knjiga "**MALI VELIKI ČOVJEK**", umirovljenoga rudara iz Gornje Lipnice **Ramiza MURIĆA**.

O tome su pisale i novine, ali iz objavljenih tekstova ništa nisam mogao saznati ni o knjizi ni o autoru. Na svu sreću pa sam ju pročitao prije ove promocije i ovog novinarskoga pisanja.

P.S. Unatoč tomu što nisam ni promotor, ni recenzent, a ni Murićev glasnogovornik zdušno ju preporučam za čitanje.

Nedavnom dragovoljnom darivanju krvi u Živinicama odazvalo se samo devet osoba, što je porazno malo.

Nisam stručan da bih odgovorio na pitanje što je uzrok sve lošijemu odazivu na ovaj humani gest.

Puno stručniji i p(r)ozvaniji bi mogli biti medikus: **Drago ANTIĆ**, **Jozo ĐEREK** i **Srećko TUNJIĆ**. Tim prije što je među darivateljima krvi nedopustivo mali broj medicinskih djelatnika.

Krivo (o)gledao: Nikola J. IVANOVIĆ

SVI NAŠI ZBOROVI TO TEK TREBA ČUTI

Mnogobrojni prisutni na Obnoviteljskoj skupštini Društva "Hrvatski dom" bili su prijatno iznenađeni nastupima Djevojačkoga pjevačkog zbora i Tamburaškog zbora. Ljude koji vode ove aktivnosti sigurno da nije potrebno posebno predstavljati. Tamburaški zbor vodi gospodin Vinko Dobrinić, umirovljeni inženjer građevine, dok Djevojački pjevački zbor vodi eminentni dirigent zbora, umirovljeni profesor Muzičke akademije u Sarajevu, gospodin Mirko Dušek. Osim ova dva "Napretkova" zbora vrlo marljivo vježba i crkveni mješoviti zbor.

Gospodin Vinko Dobrinić učio je svirati tamburu od gospodina Mihajla Katušića - Miška i svira od 1946. godine. U "Hrvatskom domu" svira od 1946. do 1949. godine kada ovo Društvo biva zatvoreno. Gospodin Dobrinić je do sada vodio Tamburaški zbor u "Uči" kao i Tamburaški zbor u "Ceriću". Tamburaški zbor u "Napretku" formira u proljeće 1992. godine, da bi se ozbiljno krenulo sa radom u jesen iste godine. Sredstvima franjevačkoga samostana kupljeno je devet tambura, što je minimalan broj instrumenata za jedan tamburaški zbor. U zboru je za sada okupljeno 23 svirača koji su podijeljeni u dvije skupine, početničku i skupinu onih koji imaju neka predznanja od ranije. Svi su dobili temeljnu teorijsku poduku, a redovito vježbanje usavršit će vještinu praktičnog muziciranja. Svoj prvi nastup tamburaši su imali na Obnoviteljskoj skupštini "Hrvatskoga doma". Tamburaški zbor neophodno je omasoviti, što neće ići bez poteškoća zbog visoke cijene glazbala. Jedna tambura srednje klase košta najmanje 500 DM, koncertna tri puta više. Stoga će se morat ići na prikupljanje sredstava donatorstvom.

Mirko Dušek je veliki dio svoga života proveo ili u pjevačkim zborovima ili vodeći ih, što mu je donijelo i punu međunarodnu stručnu i umjetničku afirmaciju. Uz ime prof. Dušeka veže se rad Tuzlanskoga simfonijskog orkestra, "Učinog" plesnog orkestra kao i rad "Učinog" pjevačkog zbora. Radeći kao profesor Muzičke škole u Tuzli, a potom i Muzičke akademije u Sarajevu, profesor Dušek je vodio pjevačke zborove ovih priznatih ustanova. "Napretkov" djevojački pjevački zbor, utemeljen je 1. veljače 1993. godine. Sve su to djevojčice ili djevojke od trinaest do osamnaest godina i trenutno ih je 64. Svoj prvi nastup Zbor je imao na Obnoviteljskoj skupštini "Hrvatskoga doma". Dobar pjevački zbor se stvara i odgaja upornim i napornim radom, kaže prof. Dušek. Probe su dva puta tjedno, marljivo se radi a izostanaka gotovo i da nema. Kako nam je rekao prof. Dušek, Zbor bi mogao do konca ove godine imati program sa kojim bi mogao samostalno se predstaviti ljubiteljima zbornoga pjevanja. Pjevački zbor za sada ima temeljne uvjete za rad. Pianino je, kao i tambure Tamburaškoga zbora, kupljen

Nastup Djevojačkog pjevačkog zbora u Glazbenom zavodu - Zagreb

nedavno sredstvima franjevačkog samostana. Omasovljenjem Zbora, uskoro će se postaviti problem prostora. Nadati se je da će i ovaj problem biti riješen na zadovoljavajući način.

Mješoviti crkveni zbor vodi gospođa **Evica Cerić**, profesorica glazbe, a od prve ideje pa do organizacije rada ovoga Zbora nezaobilazan je doprinos energične, okretne i svuda prisutne **sestre Klementine**. Gospođa Cerić već 29 godina radi sa dječjim pjevačkim zborovima. Ovo je prvi mješoviti zbor koji vodi, marljivo i savjesno svi kažu. Njena kćerka **Zrinka Andrejaš** profesorica na orguljama. Zbor je počeo sa radom 16. veljače 1993. godine. U samome početku bilo ih je dvadesetak da bi ih sada bilo oko 60. Ipak, kako nam rekoše gospođa Cerić i sestra Klementina, još nedostaje muških glasova, ali i kvalitetnih ženskih, alt i sopran. Imponira ozbiljnost kojom radi ovaj Zbor kojega čine članovi od 16 do 66 godina, često i dvije generacije iz iste obitelji. Kada smo posjetili Zbor, upravo su vježbavali četverglasnu misu dr. fra Ivana Gligotića. Sadašnji repertoar u potpunosti je posvećen

predstojećim Uskršnjim blagdanima. Također, Zbor priprema i prigodan program za dan patrona župe, Petrovo. Osim marljivoga rada, probe Zbora prilika su i za prijateljsko druženje. Mješoviti zbor još nije imao javni nastup, bit će to za Uskršnje blagdane, ali će učestvovati, kako nam rekoše gospođa Cerić i sestra Klementina, u svakoj prigodnoj svečanosti u susjednim župama. Već je izvjesno da će pjevati u Živinicama, a za Jurjevo i u Morancanima. Zbog brojnosti Zbor, prostor se postavlja kao ozbiljan problem, jer sadašnji prostor dijeli sa dva "Napretkova" zbora, a u istom prostoru se odvija živa aktivnost i ostalih organizacija Hrvata.

Na kraju ovoga priloga o našim zborovima nije suvišno napomenuti kako će oni biti naši koliko im mi pomognemo da opstanu i postignu punu afirmaciju. "Hrvatski Glasnik" želi im uspjeh u radu.

J. S.

Hrvatski Glasnik, broj 7 od 8. travnja 1993.

Sretan i blagoslovljen
BAJRAM
svim prijateljima
Hrvatskoga glasnika
Bošnjacima - muslimanima
želi **HRVATSKI GLASNIK**

Tešanj: izložba slikara naive Drage Marelje

SLIKE KOJE MILUJU DUŠU

Njegove umjetnine predstavljaju potragu za ljepotom kao načinom na koji Bog obitava u svijetu, zapisuje književnik Amir Brka

U tešanskom Centru za kulturu i obrazovanje, pred velikim brojem posjetitelja, otvorena je izložba slikara naive **Drage Marelje**, rođenog 1961. godine u Potočanima kod Tešnja, koji već petnaest godina živi u Đakovu (Hrvatska). Do sada je izlagao u više europskih zemalja, a slike mu se nalaze u brojnim galerijama i privatnim zbirkama diljem svijeta. Marelja je slikarstvo učio kod znamenitog umjetnika **Ivana Lackovića Croate**, te je u više navrata izlagao u slikarskoj grupi **Lacković i prijatelji**, a posljednje dvije izložbe prije Croatine smrti izlagali su zajedno kao **Lacković i učenik**.

"Osjećanje epifanije u ono što se meni čini najznačajnijom emocijom kojom nas ispunjava Mareljina umjetnost, dakle osjećanje Božje sveprisutnosti. Ali, njegove umjetnine predstavljaju potragu za ljepotom kao načinom na koji Bog obitava u svijetu. Stoga blagost Draginih slika kao da miluje našu dušu na jedan gotovo zaboravljen način. Ovo je umjetnost koja slavi i posvećuje život, i to u ljepoti koja postaje vrlinom, tako da se Mareljina estetika izjednačuje sa najdub-

ljim etičkim vrijednostima, a onda sa blagotvornošću, djelujući upravo ljekovito, jer nam otkriva ljepotu i nježnost što obitavaju duboko u nama, prekrivene naslagama svakovrsne anti-humane perversije u kojoj naš svijet odavno grca. Uistinu, krasna su ova likovna ostvarenja, zapravo lirske likovne poeme Drage Marelje, ali ne samo po ovoj svojoj idiličnoj i stišanjoj blagosti i sveprisutnoj ljepoti, nego li po nesvakidašnjem umijeću kojim se realizira", zapisao je, između ostalog književnik Amir Breka u katalogu ove izložbe.

O Marelji je govorio slikar iz Tešnja Hasan Mehinović, a izložbu, koja ostaje otvorena do 27. listopada, svečano je otvorio predsjednik Općinskoga vijeća Tešnja Rasim Omerbašić.

M. GEBIĆ-OSLOBOĐENJE

foto: M. Lovrić

U TJESKOBI NEMOJ POKLEKNUTI, BOSNO!

(Riječ Drage Marelje prigodom otvorenja izložbe u Centru za kulturu i obrazovanje Tešanj, 07. listopada 2005. godine)

Artem non odit nisi ignarus

(Samo neznalica mrzi umjetnost)

Dragi prijatelji, zahvaljujem vam na posjeti ovoj izložbi koju sam već dugo vremena htio i želio prirediti baš u ovom vašem i mom Tešnju, gradu koji je moju mladost obilježio lijepim uspomena. I zato se ja uvijek rado vraćam i ovom gradu i Bosni i Hercegovini koja je i moja domovina, jer sam se tu rodio i tu prohodao, a kad mi je korak postao čvrst - i mene, kao i mnoge druge Bosance, noge su odvele u svijet. Pa sad se vraćam tebi i bar na kratko, Bosno - majko, ratom izmučena, ali ponosna i prkosna uza svu tugu koju nosiš u srcu svome i u srcima djece svoje. Kako napisao Vladimir Nazor u svojoj pjesmi ovaj stih:

"Oh' nijedna se od sad majka nije... na takav način prevariti dala.

Nijednu stisle muke užasnije... nijednu slična tuga iskušala!!!"

Ne, niste željeli rat, nisam ni ja. Vaša i moja domovina Bosna i Hercegovina bila je napadnuta. Silna je laž i mržnja posijana i zlo sjeme isključilo na zemlji vašoj i mojoj Bosni. Lažovi i izdajice živjeli su s vama i sa mnom, i radili nam o glavi. Sad je došlo vrijeme otrežnjenja, spoznajete svatko svoje zablude i nevolje svoje nosi! Zločinci i izdajice srame se djece svoje, a mrzitelji zabluda svojih. Stvoreni smo za život, a ne za smrt, stvoreni smo da budemo braća, a ne neprijatelji. Nemojte vraćati zlo za zlo, već pustite vremenu neka teče i tražite prijatelje koji će vas razumjeti. Svanut će dan i istina će pobijediti. Još uvijek - ako pljunu desni obraz tvoj, pruži mi i lijevi. Doći će tvoje Veronike iz daleka svijeta i pružit će tebi ubrus da otareš lice svoje krvavo, a ti utisni sliku lika svoga i ostavi znak koji će tvoja djeca pamti do kraja života. I zato Bosno - domovino moja i vaša, čezni uvijek za pravdom i pravednošću, i neka istina ide pred tobom i djecom tvojom. Ne okreći se pred zabludama sinova svojih. Budi kao mudra djevica što nosi svjetiljku kojoj nikada ulja ne nestaje. Žižak demokracije neka ti uvijek svijetli na teškim putovima iskušenja.

I zato sada otvori svoja vrata širom, pa pokaži kulturu svih svojih naroda i pusti druge da ti prikažu svoju kulturu, ne stidi se - imaš što pokazati njima, a i oni svi tebi.

Živi Bosno! Živi svim svojim bićem, i neka te božica Fortuna uzme u zagrljaj!!!

Hvala vam svima na strpljenju.

Sanel Redžić uspješni gitarist iz Tuzle

POBJEDAMA DO INTERNACIONALNIH KONCERATA

Tuzla - Sedamnaestogodišnji gitarist Sanel Redžić iz Tuzle, zahvaljujući pobjedama na internacionalnim takmičenjima, otvorio je vrata za nastupe na međunarodnoj sceni. Sredinom rujna održao je cjelovečernji koncert u Grčkoj, kao nagradu za pobjedu na internacionalnom takmičenju održanom u veljači ove godine u Beogradu.

Ovaj mladi Tuzlak, koji pohađa 3. razred Srednje muzičke škole u Tuzli, u klasi profesora Predraga Stankovića, pobjednik je 8. internacionalnog takmičenja "Forum gitarre Wien", koji je održan od 28. kolovoza do 3. rujna ove godine. U konkurenciji do 18 godina bili su gitaristi sa svih kontinenata, a Redžić se bečkoj publici i žiriju predstavio izvođenjem djela "Fantasia hongroise" - Merz i "La serenor" - Assencio. Uprkos jakoj konkurenciji, Redžić se u Tuzlu vratio kao pobjednik, s gitarom vrijednom 2000 eura.

Osim gitare, Redžić je dobio priliku za samostalno predstavljanje pred bečkom publikom. Dogovoreno je da večernji koncert održi u terminu održavanja takmičenja "Forum gitarre Wien 2006", dok drugi termin koncerta još nije preciziran.

Sanel Redžić, koji je ove godine proglašen najuspješnijim tinejdžerom u općini Tuzla, planira i nekoliko koncerata u BiH, uključujući i Tuzlu, gdje redovno priređuje godišnje cjelovečernje koncerte.

Za iduću godinu, Sanel Redžić je najavio nastup u Dubrovniku, te sudjelovanje na značajnim natjecanjima, koja će se održati u Njemačkoj i Češkoj za kategoriju do 20 godina.

Sanel Redžić još je jedan od tuzlanskih talenata, koji će visoko školovanje nastaviti van BiH. U Njemačkoj planira upisati studij klasične gitare.

- Još uvijek ne znam hoću li tamo i ostati, ali ipak, mislim da ću se vratiti u BiH. Jer, smatram da mladi ovdje imaju budućnost, samo je valja graditi. Meni je najveći problem jedino viza koju stalno moram obnavljati kada idem na nastupe - kaže Sanel Redžić.

Uprkos školskim obavezama i vježbanju gitare s profesorom Stankovićem, koje, uoči takmičenja ima svaki dan po dva sata, Sanel nastoji da pronađe vremena i za zabavu. Jedan od hobija, kojemu se dosta posvećuje, a koje ga je na kraju "odvelo" na ovogodišnje takmičenje u Beč, je surfanje na Internetu. Tako je pronašao informaciju o natjecanju u Beču, a vrijedna gitara kao nagrada animirala ga je da se prijavi.

J. Šarac

Promocija KNJIGE

U dvorani Narodne i Univerzitetske biblioteke "Derviš Sušić" u Tuzli, 4. listopada 2005., promovirana je knjiga **"Telenovela - Fabrika ljubavi: Uvod u žanr i produkciju"** ("Telenovela - La fábrica del amor: Introducción en el género y a la producción") autora **mr. sc. Lejle Panjeta, prof. Nore Mazzioti, prof. dr. sc. Besima Spahića i Lorene Sánchez u suizdavaštvu Heft Produkcije i Naklade Zoro Sarajevo**. Promotor je bio **prof. Anibal Ford**, a o knjizi su govorili i autori.

Ovo je prva publikacija na navedenu temu na našem jeziku i na prostorima Balkana, te prvi zajednički projekt iz oblasti kulture argentinskih i bosanskih autora, koji je prvi put objavljen na bosanskom i španjolskom jeziku.

Radi se o znanstveno-stručnoj literaturi koja je prilagođena i dostupna široj javnosti, a posebno profesionalcima iz oblasti televizijske, filmske produkcije i socioloških diskursa. Realizacija ovog projekta omogućena je zahvaljujući inicijativi i naporima Lejle Panjeta i nakon sudjelovanja na Prvom svjetskom samitu telenovela u Miamiu 2003. godine, na koji je pozvana zbog rada na znanstvenom istraživanju vezanom za propagandu u telenovelama u sklopu njenog magistarskog rada, a u suradnji s argentinskim autorom **Danielom Delbeneom**. Autori su uložili zajedničke napore u radu na knjizi putom interneta u prethodnoj i ovoj godini.

VIJESTI - KULTURA

IZLOŽBA NARODNIH NOŠNJI

U povodu obilježavanja 60 godina rada, Gradsko kulturno-umjetničko društvo "Bosna" organiziralo je izložbu narodnih nošnji. Izložba je postavljena 3. listopada 2005. u Ateljeu "Ismet Mujezinović" u Tuzli.

IZLOŽBA SLIKA VINKA LAMEŠIĆA

GOVOR VREMENA

Prigodom početka nove sezone kulturnoga rada, Francuski kulturni centar "Sophie Chifflet" organizirao je izložbu slika Vinka Lamešića pod nazivom "GOVOR VREMENA".

Izložba je otvorena u ponedjeljak, 3. listopada 2005. u prostorima kulturnoga centra u Tuzli.

DOČEK RAMAZANA - NAJDRAŽEG MUSAFIRA

Bošnjačka zajednica kulture "Preporod" Općinsko društvo Tuzla i Zajednica općinskih društava Tuzlanskoga kantona organizirali 2. listopada 2005. u Bosanskome kulturnom centru u Tuzli DOČEK RAMAZANA - NAJDRAŽEG MUSAFIRA.

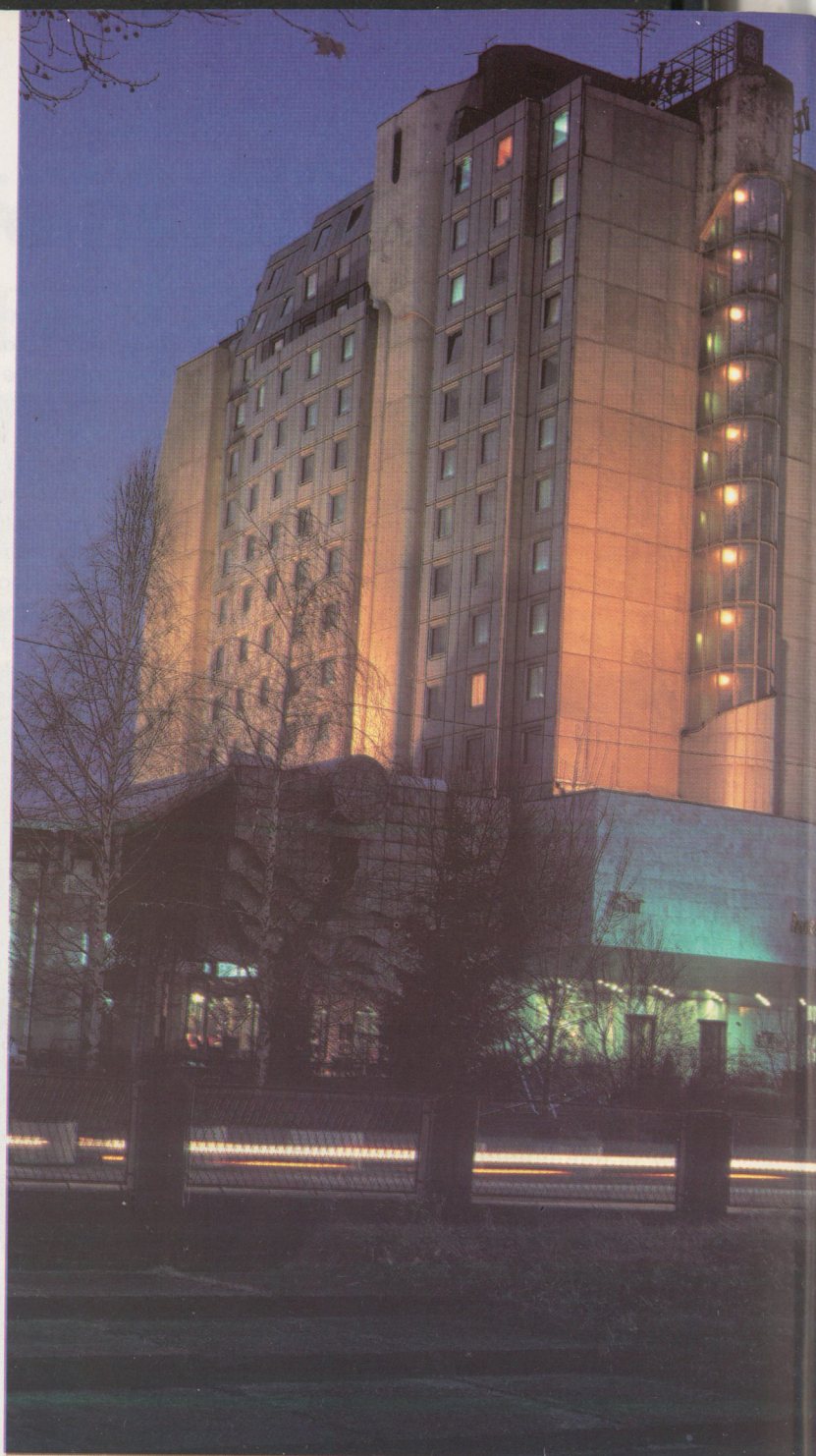
SAVIJETOVANJE

"ARHIVSKA PRAKSA 2005"

Arhiv Tuzlanskoga kantona organizirao je savjetovanje "Arhivska praksa 2005".

Svečanost otvaranja 18. savjetovanja održano je 29. rujna 2005. u Kristalnoj dvorani Hotela "Tuzla".

Nakon svečanog otvaranja predstavljen je časopis "Arhivska praksa" broj 8.

Hotel "Tuzla" d.d. Tuzla
Muharema Fizovića Fiska 15, 75000 Tuzla,
Bosna i Hercegovina • Europa
Tel/Fax +387 35 250 050; 248 070; 271 415
E - mail hoteltz@inet.ba • www.hotelitz.inet.ba

Slikom i tonom iz operacione sale uživo prenošeni zahvati uklanjanja katarakte ultra zvukom "Live surgery"

BiH, te gosti iz Hrvatske i Srbije i Crne Gore. Operatori su bili iskusni oftalmolozi iz Zagreba, Sarajeva i Tuzle, prof. dr. Nikica Gabrić, Poliklinika "Svjetlost" Zagreb, doc. dr. Iva Dekaris, Poliklinika "Sveti duh" Zagreb, dr. Vahid Jusufović, dr. Samir Čanović i prim. dr. Verica Vukotić, Klinika za očne bolesti UKC Tuzla, te prim. dr. Suvad Karčić, Klinika za očne bolesti Sarajevo.

Prema riječima direktora Klinike za očne bolesti UKC Tuzla, dr. Vahida Jusufovića, ovaj skup je imao edukativni i reprezentativni karakter, a zasigurno će doprinijeti ugledu oftalmologije u BiH.

U subotu 8. listopada 2005. godine, u amfiteatru Klinike za interne bolesti, s početkom u 10 sati, održan je "Live Surgery". Riječ je o zanimljivom projektu prijenosa slikom i tonom operativnog oftalmohirurškog zahvata na prednjem segmentu oka iz operacijske dvorane Klinike za očne bolesti UKC Tuzla, kojeg su na ekranu u amfiteatru Klinike za interne bolesti mogli posmatrati oftalmolozi iz cijele

- Prvi puta se "Live surgery" održava u BiH, a značajan je po tome što u njemu učestvuju ljekari oftalmolozi iz BiH - kaže dr. Vahid Jusufović.

Nakon završenog edukativnog kursa Wet Lab-a, koji se proteklih dana održavao u Tuzli, a na kojemu su polaznici radili operacije na svinjskim očima, na Live Surgery-ju je primljena ista operativna metoda, ali na humanom oku, tj. na čovjeku.

Urađeno je ukupno osam operativnih zahvata fakoemulzifikacije - uklanjanja karakte ultra zvukom, od čega dva vrlo komplicirana, a riječ je o kombiniranim zahvatima uklanjanja katarakte i glaukoma, koje je izveo prof. dr. Nikica Gabrić.

Ostalo su bile rutinske operacije katarakte, koje su izveli: doc. dr. Iva Dekaris, dr. Vahid Jusufović, dr. Samir Čanović, dr. Verica Vukotić i prim. dr. Suad Karčić. Operirani pacijenti su bili iz Tuzle, Bihaća, Brčkog, Odžaka.

U svijetu se ove operacije rade 20 godina, a u BiH tj. u UKC Tuzla posljednjih pet godina. Ova operacija košta 1.400 KM, ili 700 eura, s tim da u UKC Tuzla osiguranici iz Tuzlanskog kantona ne snose nikakve troškove, dok ih pacijenti iz drugih kantona plaćaju sami ili im troškove "pokrivaju" njihova osiguranja.

- Tuzla je u posljednjih pet godina napravila izvanredan napredak u tome što su ovdášnji oftalmolozi u vrlo kratkom vremenu dobili pet ljekara koji mogu operirati ovom metodom - ističe prof. dr. Gabrić.

Prema riječima doc. dr. Ive Dekarisa, ove operacije su veliki pomak u odnosu na klasične. Pacijent se puno brže oporavlja, budući da se operacija izvodi na rez koji je tri puta manji i već sutra vidi sasvim dobro, te se može vratiti normalnom životu.

Azra Kunosić

Suvremeni aspekti ASTME DJEČJE DOBI

Klinika za dječije bolesti JZU UKC Tuzla domaćin je Drugog stručnog sastanka pedijataru sjeveroistočne BiH. Ovog puta pozvani predavači su eksperti za pulmologiju dječje dobi iz susjedne Hrvatske, doc. dr. Neda Aberle (Slavonski Brod), prof. dr. Vladimir Ahel i prof. dr. Vojko Rožmanić (Rijeka), te domaćin dr. Mensur Hadžibegović iz Klinike za dječije bolesti JZU UKC Tuzla, koji su pripremili radove na temu "Suvremeni aspekti astme dječje dobi".

- Ovo je drugi skup pedijataru regiona sjeveroistočne BiH, područja koje je nekada bilo upućeno na Kliniku za dječije bolesti JZU UKC Tuzla. Sada nije tako, ali mislimo da bi se druženjem pedijataru sjeveroistočne Bosne, ponovo mogao objediniti taj prostor, u smislu da se pacijenti dječje dobi, upućuju na liječenje u našu kliniku - kaže prof. dr. med. sci. Husref Tahirović, direktor Klinike za dječije bolesti JZU UKC Tuzla, koji nije krio zadovoljstvo i iznenađenje, jer su sastanku prisustvovali pedijatri iz cijele BiH, a ne samo regiona sjeveroistočne Bosne.

- Prisustvo pedijataru iz Mostara, Sarajeva, Zvornika, Bijeljine, Orašja, Bijeljine, Šekovića, Brčkog, Zavidovića, Žepča i cijelog TK jamstva je da će skup biti vrlo uspješan i afirmativan - rekao je prof. Tahirović.

Prema riječima prof. dr. Vladimira Ahela, gosta predavača iz Rijeke, problem astme nije prisutan samo u BiH, nego i cijelom svijetu.

- Prevalencija astme dječje dobi se kreće između 9 - 15 odsto, što je veliki broj oboljele djece. Kako je astma najčešća kronična bolest u dječjoj dobi, bit je problema i svrha ovog sastanka, a to je ustvari jako dobra ideja, da se spoznaje, koje su u svijetu prisutne prenesu na najjednostavniji i najbolji način u bolnički i vanbolnički dio sustava. Cilj da se bolest rano prepozna, brzo uspostavi dijagnoza, a nakon toga i odredi adekvatna terapija. Što manje griješimo, naime, bolje prepoznavamo - bolje liječimo - rekao je prof. dr. Vladimir Ahel, koji je donedavno bio predsjednik Hrvatskoga društva za pedijatrijsku pulmologiju, koje tretira i bavi se problemom astme dječje dobi.

Azra Kunosić

U Predsjedništvu svjetske asocijacije za perinatalnu medicinu jedini predstavnik BiH iz UKC Tuzla

Na 7. svjetskom kongresu perinatalne medicine, održanom u Zagrebu od 21. do 24. rujna, u Predsjedništvo svjetske asocijacije za perinatalnu medicinu, izabran je direktor Klinike za ginekologiju i akušerstvo JZU UKC Tuzla, prof. dr. Zlatan Fatušić. On je jedini predstavnik Bosne i Hercegovine u ovom tijelu, kojeg, osim njega čini još jedanaest članova, iz isto toliko zemalja svijeta.

Kako se radilo o reizboru Predsjedništva, prof. dr. Fatušić se našao među pet članova koji su doživjeli reizbor, dok je preostalih sedam članova promijenjeno. Tako će ovo tijelo činiti predstavnici: SAD, Velike Britanije, Urugvaja, Španjolske, Njemačke, Portugala, Hrvatske, BiH, Mađarske, Japana, Izraela i Italije.

Na ovogodišnjem kongresu, prof. dr. Zlatan Fatušić se kao pozvani gost predstavio radom "Organizacija perinatalne zdravstvene zaštite u vanrednim situacijama", a održao je i sesiju o perinatalnim infekcijama.

Azra Kunosić

ZDRAVLJE

PET PRAVILA ZDRAVOG ŽIVOTA

Zdrava probava uglavnom ovisi o načinu života. To je najvažnije pravilo koje vrijedi za sve, a spriječiti crijevne tegobe znači i brojne bolesti. U crijevima se, naime, nalazi 100 milijuna živanih stanica (toliko ih ima i u lednoj moždini) i ona su tijesno povezana s mozgom. Komunikacija se odvija u dva smjera. Crijeva mozgu prenose neke podražaje, dok psihički stres izravno utječe na rad crijeva.

Jedite smireno

Ne dopustite da nakon obroka osjetite "kamen" u želucu, opustite se. Za najveće dnevne obroke, ručak i večeru, pronađite dovoljno vremena i pojedite ih smireno. Stres izravno ometa rad probavnog sustava. Osim toga važno je svaki zalogaj dobro prožvakati te izbjeći gutanje zraka sa zalogajima, jer to uzrokuje napuhnutost.

Poštujte svoj biološki sat

Navikli smo jesti 3-4 puta dnevno. Zašto bismo nasilno remetili taj ustaljeni raspored i preskakali obroke? Preskakanje obroka ometa probavu. Naime, u određeno doba dana probavni sustav nastavlja izlučivati probavne sokove koji, ako u želucu i crijevima nema hrane, nagrizaju sluznicu.

Pripazite što jedete

Oprez je potreban s namirnicama koje fermentiraju (kelj, mahune, celer...). One potiču umnožavanje crijevnih bakterija i proizvodnju plinova. Oprez je potreban sa sušenim voćem i mahunarkama, zelenim voćem, suhomesnatim proizvodima, agrumima, sokom od jabuke i grožđa te s čokoladom. Ako se radi o lijenim crijevima, budite oprezni i s unosom raži i cjelovitih žitarica. One sadrže vlakna (lignine) koja nadražuju crijeva.

Probiotska prehrana

U crijevima prirodno žive stotine milijuna bakterija. Više od 400 vrsta bakterija štiti crijevu sluznicu od raznih poremećaja. Stoga je, kako bi se poboljšala prohodnost crijeva, važna prehrana koja održava ravnotežu crijevne flore. To su ponajprije jogurt i mliječni fermenti.

Redovita tjelesna aktivnost

Tjelesna aktivnost poboljšava raspoloženje pa posredno utječe i na rad crijeva. Hodanje ili vožnja biciklom nakon napornog dana, trčanje ili plivanje vikendom, blagotvorno će utjecati na probavu, a usto i učvrstiti trbušne mišiće.

SPAVANJE SAN OBNAVLJA ENERGIJU

Svaka treća osoba misli da ne spava dovoljno, a svaka se peta tuži na loš san. Stres i tempo života bez sumnje tu graju izvjesnu ulogu, no prije nego počnete uzimati tablete za spavanje, iskušajte i neka druga rješenja

Loše spavate? Prije nego posegnete za lijekovima, isprobajte nekoliko već iskušanih trikova.

- Ne liježite ni prekasno ni prerano i idite na počinak uvijek u isto vrijeme.
- Navečer izbjegavajte sve što bi vas moglo živcirati: ne razmišljajte o temama koje vas ljute, izbjegavajte prepirke i tjelesni napor.
- Lagano večerajte (lagana jela bez mesa i odviše začina; ne pijte alkohol).
- Otuširajte se ili okupajte u mlakoj vodi i obucite pidžamu da se "programirate" za spavanje.
- Odaberite udobnu posteljinu.
- Ako je potrebno, stavite čepiće u uši.

POMAŽU DA ZASPITE

- Čaša mlijeka
- Čaj od kamilice
- Uzimanje magnezija
- Prozračna i prohodna soba
- Vođenje ljubavi
- Četvrt sata čitanja

OMETAJU SAN

- Sportske aktivnosti u večernjim satima
- Alkohol pomaže zaspati, ali povećava noćno buđenje i remeti duboko spavanje
- Obilan večernji obrok
- Uzbudljivo štivo

DOSKOČITE TJESKOBI

- Normalno je probuditi se između dva ciklusa spavanja, ali se zatim opet zaspi.
- Nemojte gledati na sat kad se noću probudite, jer će vas uhvatiti nemir pri pomisli da uskoro morate ustati.
- Nemojte svakog jutra brojati koliko ste sati spavali.
- Slijedite uvijek isti obred prije počinaka: čaj, tiha glazba, dobra knjiga...
- Kad počnete zijevati, izbjegavajte gledati televiziju iz kreveta!

NEISPAVANOST DEBLJA

Zahvaljujući istraživanjima mehanizma spavanja, zna se da organizam sustavno lišavan sna luči manje leptina, hormona koji suzbija apetit. Da bismo razinu leptina održali stalnom i tako izbjegli debljanje zbog prejedanja, trebali bismo svake noći spavati barem 6, a najbolje 8 sati.

PET STVARI KOJE PODIŽU MORAL

Ne čamite u mraku. Osigurajte tijelu dovoljno danjeg svjetla, odlazeći svakodnevno u jednosatnu šetnju.

Ugasite televizor. To je samo izvor nepotrebne buke, zamornog svjetla i uznemirujućih vijesti.

Pronađite hobi. Predanost aktivnostima koje nas ispunjavaju zadovoljstvom nezamjenjiv je izvor energije.

Duboko dišite. To je najjednostavniji način da se opustite i osigurate tijelu obilje kisika.

Smijte se. Smijeh suzbija stres, normalizira ritam rada srca i opušta krvne žile.

VJEŽBAJTE MOZAK I U STAROSTI

Rezultati istraživanja o životnim navikama Britanaca, a posrijedi je više od 10.000 ljudi, pokazuju da sva ona sitna zadovoljstva kojima

se bavimo u slobodno vrijeme izoštravaju moždane ćelije, osobito u zrelim godinama. A k tome, oslobađaju od stresa. Dakle, **uživajte rađeci u vrtu, kartajte s prijateljima, otidite u kino ili kazalište, na ples, rješavajte križaljke** i slično savjet je prof. dr. Michaela Marmonta.

SAMCI, OPREZ

Prema rezultatima istraživanja provedenog u Velikoj Britaniji, samce ne čeka sjajna budućnost. Muškarci i žene koji žive sami više rade i više piju, lošije se hrane u usporedbi s onima koji su u braku ili stalnoj vezi. Time su više izloženi većoj opasnosti od teških oboljenja.

RECEPT ZA SREĆU

Možemo li na pouzdan način biti sretniji? Da, ispitivanja pokazuju da na prvome mjestu istinski sretnih osoba nisu ni novac, ni izgled, a ni popularnost. Na vrhu je popisa samostalnost i osjećaj da su naše svakodnevne aktivnosti rezultat vlastite slobodne volje. Slijedi kompetencija, osjećaj vještine u obavljanju posla, pripadnost, osjećaj bliskosti s okolinom i ništa manje važno - samopoštovanje. To je recept za sreću, dobiven znanstvenim metodama.

JOGURT JAČA IMUNITET

U časopisu European Journal of Clinical Nutrition nedavno su objavljeni rezultati istraživanja u kojem se iznosi tvrdnja znanstvenika da jogurt može ojačati imunološki sustav i tako ojačati organizam protiv bolesti. Nutricionisti se slažu da **jogurt osobito trebaju uzimati sve osobe nakon 60. godina života**. Iznimno je važno da jogurt sadržava što manje masnoća i laktoze. Velik mu je plus i to što sadržava korisne crijevne bakterije pa olakšava probavu.

BLAGOTVORNA VODA

Boravak u vodi stvara osjećaj blaženstva, zadovoljstva i radosti tj. smanjuje psihičku napetost. Možda nas plivanje zapravo podsjeća na našu davnu fazu razvitka kad smo zaštićeni plutali u plodnoj vodi te svi problemi u vodi dobivaju lakšu, drukčiju dimenziju. Ljubitelji plivanja tvrde da im boravak u bazenu ili moru omogućuje da smirenije pristupe svakoj novoj situaciji ili iskušenju.

KAKO IZMJERITI TLAK KOD KUĆE

Tlak uvijek mjerite u sjedećem položaju, u mirnom okruženju i opušteni.

Kupite isključivo aparat za mjerenje krvnog tlaka koji odgovara normama službenih zdravstvenih tijela u EU i našoj zemlji. Postoje aparati s navlakom za napuhavanje koja se postavlja na nadlakticu, kao i oni za ručni zglob.

Kako bismo provjerili valjanost mjerenja, načinite 3 uzastopna mjerenja ujutro između ustajanja i doručka, te tri mjerenja navečer između večer i odlaska na počinak. To provodite 3 dana uzastopce. Aparat za mjerenje tlaka redovito bađarite.

Ne mijenjajte sami propisanu dozu lijekova. To smije učiniti samo liječnik.

VITA

IN MEMORIAM

OPROŠTAJ OD VELIKOGA STRUČNJAKA

Nakon duge i teške bolesti, u Tuzli je u 47. godini preminuo prim. dr. Muharem Merić, mr. med. sci., priznati kardiolog invazivne kardiologije i začetnik ove grane kardiologije u klinici za kardiovaskularne bolesti JZU UKC Tuzla, gdje je obavljao funkciju šefa Odjela invazivne kardiologije.

Prim. dr. Muharem Merić, rođen je 10. siječnja 1958. godine u Brčkom, gdje je i završio osnovnu školu i gimnaziju, a 1982. godine je završio Medicinski fakultet Univerziteta u Tuzli. Edukaciju implantacije i programiranja pacemakera obavio je 1985. godine u Pacemaker centru u Beogradu, a specijalizaciju iz interne medicine završio je 1989. godine na KBC Rebro u Zagrebu.

Na KBC Rebro, uspješno je završio školu ehokardiografije 1990. godine. Od 1995. do 1997. godine boravio u Buffalu, USA na sub-specijalizaciji iz kardiologije, oblast invazivne kardiologije. Za dostignuća u oblasti medicinske struke 1997. godine dobio titulu primariusa.

Od 1998. do 1999. godine ponovno boravi u Buffalu, USA, na edukaciji iz interventne kardiologije, PTCA-stent angioplastike, a 2000. godine je obavio edukaciju iz interventne kardiologije u Columbus Hospital, u Milanu u Italiji.

U Stockholmu je 2001. godine, na osnovu svoga rada i referenci, dobio titulu europskog kardiologa.

U Klinici za kardiovaskularne bolesti JZU UKC Tuzla, uveo transezofagalnu metodu u rutinsku dijagnostiku, a radio je i neinvazivnu dijag-

nostiku kardioloških bolesnika kao što su ergometrijsko testiranje, holtermonitoring. Magistarski rad pod nazivom: "Koronarna bolest i smetnja u provodnom sistemu srca", obranio je 14. siječnja 2004. godine i stekao naziv magistra medicinskih nauka.

Komemorativna sjednica u povodu smrti prim. dr. Muharema Merića, održana je u Narodnom pozorištu u Tuzli, a o njegovom liku i djelu govorili su direktor Klinike za kardiovaskularne bolesti UKC Tuzla, prof. dr. Emir Kabil, prof. dr. Jakob Bergsland, te načelnik općine Tuzla, Jasmin Imamović.

- Dr. Merić je bio čovjek koji je tako tiho i dostojanstveno postavio temelje modernoj interventnoj kardiologiji u BiH. Radio je strasno stvari koje je volio sa neskrivenim entuzijazmom i nevjerovatnom lakoćom. Danas, kada više nije među nama vidimo koliko će nam nedostajati njegova jednostavnost, neposrednost i medicinski talent - rekao je prof. dr. Emir Kabil.

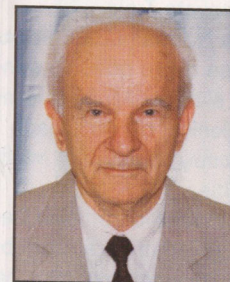
Prof. dr. Jakob Bergsland napomenuo je da je dr. Merić bio autoritet u medicinskim krugovima. Da nikada nije sreo temeljitijeg i spretnijeg kardiologa ili doktora kao što je bio prim. dr. Merić.

- Moje kolege u Americi su me molile da ga uvjerim da ostane u Buffalu, umjesto toga, uvjerio je mene i ostale iz Buffala da dodemo u njegovu domovinu, koju smo svi zavoljeli, velikim dijelom i zbog njega samoga. Za mene je Meki predstavljao ono najbolje kod ljudi iz Bosne, dobru dušu, duhovnost, velikodušnost, dobrotu srca - rekao je prof. dr. Bergsland.

Načelnik Tuzle, Jasmin Imamović je istaknuo da je malo ljudi koji su toliko voljeli Tuzlu i koji su svojim životom i radom zadužili ovaj grad i njegove građane, kao što je doktor Merić.

Azra KUNOSIĆ

SJEĆANJE

Dana 06. studenoga 2005. godine navršava se 40 tužnih dana od smrti našeg voljenog supruga, tate, djeda i pradjeda

IVANA ŠARIĆA

Njegova dobrota i plemenitost zauvijek će živjeti u našim srcima.

Supruga, kćerke, zetovi, unuci i prauunci.

SJEĆANJE

22. listopada 2005. godine navršava se devet godina od smrti

PERE TADIĆA

Sjećamo te se s poštovanjem.

TVOJI NAJMILIJ

SJEĆANJE na

**JELICU (rođ. JURIĆ) SOLDU
29. 10. 1997. - 29. 10. 2005.**

I danas i uvijek, ti si s nama u mislima, u srcima u uspomenama. Hvala svima koji te se sjećaju i posjećuju tvoj tihi dom.

Počivala u miru Božjem.

TVOJI: suprug Radoslav, sin Zlatko i kćerka Silva s obitelji.

SJEĆANJE

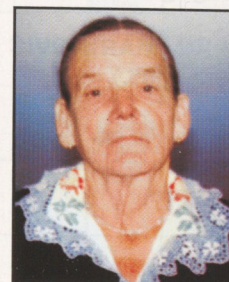

VEDRANA KNEŽEVIĆ

Nemoj teći suzo mala, kćerka tiho spava, oko nje divno cvijeće, a put joj svijetle upaljene svijeće.

TVOJI NAJMILIJ

SJEĆANJE

8. listopada 2005. godine navršava se šest mjeseci od smrti naše drage majke i bake

MARE (rođ. PAVLOVIĆ) JURIĆ

S tugom i neizmjernim poštovanjem uvijek ćemo te se sjećati jer ne postoji zaborav već sjećanje i ljubav.

TVOJI NAJMILIJ

SJEĆANJE

**PERANOVIĆ JANJA
26. 09. 2000. - 26. 09. 2005.**

Tvoju dobrotu i ljubav nikada nećemo zaboraviti.

TVOJI NAJMILIJ

SJEĆANJE

na voljene roditelje

VIKTOR DIVKOVIĆ

ELIZABETA DIVKOVIĆ

Postoji ljubav koju smrt ne
prekida i tuga koju vrijeme ne liječi. Dok živimo sjećat ćemo se vaše dobrote
i plemenitosti.

Vaša djeca i unučad

SJEĆANJE

**IVO PERKIĆ (IVIĆ)
MARIJA PERKIĆ**

19. X. 2003. - 19. X. 2005.
08. I. 1997. - 19. X. 2005.

Ima nešto što nikada umrijet
neće, a to je ljubav i sjećanje
na Vas.

Neka Vas u tišini vječnoga mira prate naše molitve,
a Bog neka Vas nagradi za ljubav i dobrotu koju ste nam pružili.

VAŠI NAJMILIJ

SJEĆANJE

na voljenu kćerku i sestru

ANGELU MRKONJIĆ

13. 10. 2000. - 13. 10. 2005.

Ni prošle ni ostale godine neće odnijeti tugu i bol iz našega srca i sjećanje na tebe.

Teško je bez tebe biti, teško je b

svijet gledati, a tebe ne vidjeti.
Počivala u miru Božjem.

TVOJI TUGUJUĆI otac Anto i sestra Ruža s obitelji.

SJEĆANJE

na našega dragog sina i brata

ŽELJKO (MARKO) MARINOVIĆ
(1999. - 2005.)

Šest godina praznine postala je još veća,
odvela je mamu k Tebi,
Tamo gdje nema boli ni patnje,
tamo je sada vaše mjesto.
Uživajte jedno s drugim,
u mislima smo s vama stalno.

TVOJI: otac Marko i sestre Jozefina i Janja

SJEĆANJE

MARKO VRBICA

20. 10. 2003. - 20. 10. 2005.

Tvoja dobrota, plemenitost i tvoj lik vječno će živjeti u našim srcima.

TVOJI NAJMILIJ

SJEĆANJE

DRAGINJA
(rođ. PEJIĆ) JOSIPOVIĆ

08. 10. 200. - 08. 10. 2005.

S ljubavlju i poštovanjem.

NJEZINI NAJMILIJ.

Znate li?

- Ime afričke pustinje Sahare zapisano je prvi put u 9. stoljeću, a ne zna se što točno znači ta riječ. Pridjev "sahara" označava nijanse od žute do crvene boje, a ima značenje neplodne zemlje. Stoga se smatra da je najveća pustinja na svijetu ime dobila po spomenutom pridjevu "sahara".
- Prvi rimski car, August (63.-14. pr. K.) bio je silno praznovjeran te je uvijek sa sobom nosio, a prije spavanja stavljao pod jastuk, komad peraje morskoga psa. Naime, mislio je da ga ona štiti od munje i groma kojim se i najviše bojao.
- Grčki povjesničar Diodor Sicilski, koji je živio u prvom stoljeću prije Krista, napisao je 40 knjiga pod naslovom "Biblioteka u povijesti". U njima kaže da je prva biblioteka bila osnovana u Tebi, u Egiptu, za faraona Osimandije, a to je Ramses II., još u 12. stoljeću pr. Krista, dakle u vrijeme punog procvata Troje.
- U 12. i 13. stoljeću zbog prodora Normana u Englesku i njihova utjecaja na engleskom se dvoru govorilo francuskim jezikom, svećenstvo se služilo isključivo latinskim, a jedini koji su govorili engleskim bili su seljaci.
- Pripadnici japanske carske obitelji smiju se voziti isključivo u automobilu smeđe boje.
- Saturn se okreće oko svoje osi mnogo brže nego Zemlja (kojoj za to treba 24 sata) i za jedan okret potrebno mu je deset sati i četrnaest minuta. Tako dan na Saturnu traje točno pet sati i sedam minuta.
- Kinezi su prvi narod koji je jeo sladoled, i to 2000. godine prije Krista. Radili su ga tako da bi mješavinu mlijeka i riže izlijevali na grudicu snijega.
- Kemijski spoj kojeg bi se kemičari vrlo rado odrekli jest metil-merkaptan. Taj je spoj, naime, odgovoran za zadržavanje iz usta i smrdljive noge. Njegova molekula je rezultat aktivnosti nekih bakterija koje žive u ljudskim ustima i nekim mikroba koje se nastanjuju između nožnih prstiju.
- Melodija za pjesmu "Sretan rođendan" napisana je 27. 6. 1859. godine.
- Udaranje slona nogom o zemlju nije izražavanje bijesa, već je utvrđeno da te životinje na taj način komuniciraju. Njihovi udarci izazivaju podrhtavanje tla, koje oni mogu osjetiti i na 30 kilometara.
- Kada bi čovjek pokušao raširiti čeljusti krokodila, trebala bi mu jednaka snaga kao da pokušava podignuti džip.
- Dorothy Horton iz Strounda (Engleska) primila je dopisnicu 56 godina nakon što ju je njezin otac poslao i 40 godina poslije njegove smrti.
- Svrakama se sviđa sve što sjaji i bljeska i rado to odnose u gnijezdo. U Oregonu (SAD) pronađeno je svrakino gnijezdo puno srebrnih novčića iz 18. stoljeća, a jedan je biolog pronašao cijeli "grad" svračjih gnijezda. U njima je bilo srebrnog novca još iz doba Aleksandra Velikog te čepova Coca Cole i staklenih ampula antibiotika.

Glasnikova **SKANDINAVKA**

AUTOR: ROBERT STRAUS	PLAVO-ZELENI DRAGI KAMEN	RADNI UČINAK	VREMENSKI PERIOD	POROK, NEDOSTATAK	STAROGRČKI KUPAR IZ EGINE	USKLIK NESTRPLJENJA	AUTO OZNAKA SPANJOJSKE	POVIK KONJU DA IDE NATRAŠKE	OZNAKA TEMPA U GLAZBI	GMAZOVI, GMIZAVCI		MOĆ, SILA	SASTAVNI VEZNIK	AVIO OZNAKA ZA ITALIJU	SVEČANI PROGLASI	GRČKI MISLILAC FLAVIJE	POKAZNA ZAMJENICA	NAGONSKI, NEHOTIČAN
APARAT ZA MJESENJE BRZINE VJETRA											FOTOGRAFSKI ISLAND							
RIJEKA U HRVATSKOJ							SASTOJCI MASNIH ULJA GRAD U NIGERIJU							ŠAHISTA NIMCOVIĆ ELEMENT ILINIJU				
PTICA CRNOG PERJA						ZASTITA OZLJEDE BILJNI ROD LJILJANA							DRUGI VOZNI RED				"SIMENS" ŽIVA BIČA (LAT.)	
KRATICA ZA "AIR MAIL"			NAPADAJ POSTOJATI KRUT.				INICIJAL HRVATSKOG KNJIŽEVNIKA TARTALJE			GOROSTAS ZNAK U HOROSKOPU								
KREMA, MAST				AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI SVETITELJ			RIBOLOVAC KAJKAVSKI VEZNIK							GRAD U ALBANJI DVOJNOST				
PRVO SLOVO ABECED		ŠAMPION MIKRO BIOLOŠKA IGLA				NIMBUSI PRIMEJSKA DIVOKOZA						VRSTA AMINOKISLINE AMPER						
MISA ZADUŠNICA								PLANETOID OTKRIVEN 1949 GOD.									KRAT. ZA "MILIBAR" OSTATAK	
OTVOR NA DIJELU ODJEĆE													RIJEKA U BUZINI ANTIČNOG RIMA					
GRAD U PERU-U													GRADIĆ U ŠVICARSKOJ					
POLUSAHARID U BILJKAMA		TRINA VRSTA ZGLAVKARA (množ.)											NAJTAJNE SLOVO		SLJED SEBIČNOST			
VRSTA PSA SA ŠILJATOM GLAVOM						LAKRODJA							KĆERKIN SUPRUG				GLAZBENI ZNAK ZA "ALT" STATUS	
SPRAT				FRANCUSKA MADEŽ (LAT.)									ELEMENT SREBRO				AUTO OZNAKA SENEGALA IZBAVITI SE	
RAZVALINA RUŠEVINA													GRADJEVINA PREKO RIJEKE					GRNČARSKI OBRT
KRAT. SAD DRŽAVE OKLAHOMA			ARGON ODJEĆA ZA POSLUGU (množ.)			KRAT. ZA "NEKVALIFICI- RAN"	TREĆI VOKAL	KRDO ŽIVOTINJA	TRGOVČIĆ, STINIČARI	SMJESA GUINE S HIDROKSID. ŽELJEZA	SASTAVNI VEZNIK	"OVERSEAS NEWS AGENCY"	RIMSKIM BROJEM TISUĆA	UPRKOS SVEMU GRADITELJI VIOLINA				
JEDAN SVETI SAKRAMENT																		
VRSTA PTICE MOČVARICE							VRLO JAKI VJETAR ESTONCI						FIZIOTERAPIJT ZEMLJOPISNA KARTA					
JEZERO U SREDNJOJ AFRICI					MUŽJAK DIVLJE SVINJE ZBRKA					JAPANSKI OTOK VULKANSKA MASA							OZNAKA ZA "AMPER" LIJETOPIŠ	
OZNAKA ZA "RADIUS"		RUKOMETNI SAVEZ HRVATSKE ZVUK				ŽITELJ SOMALIJE CJELOKUPNI					"ASTATIN" KRAT. ZA "SKRACENICA"			TOV. AVTOM. MARIBOR GL. GRAD ITALIJE				
JAPANSKE KRATKE PJESME			ZGB. TVOR. OBUČE MATIJAŠ KORVIN						LIJEKOVI PROTIV BOLOVA OSUJEK									
OSNOVNA ZNANJIA O NEČEMU (množ.)							MALI ŠUMSKI KUKUČOĐER PORTUGAL							PRONALAZAC IJUTN SASTAVNI VEZNIK				
DODATAK (MNOŽ.)							BILJEŽNIK						POLUPARAZIT- SKA BILJKA					

Glasilo
 Hrvatskog kulturnog društva
 "Napredak" Župe Soli
 List za kulturu i
 društvena pitanja

Osnivač i izdavač: HKD Napredak Tuzla • **Za izdavača:** Dr. sc. Miroslav Petrović, predsjednik HKD Napredak
• **Glavni i odgovorni urednik:** Juraj Novosel • **Lektor:** Alen Matošević • **Uredništvo:** Zdravko Anđić, Šimo Ešić,
Vlado Kerošević, Petar Matanović, Alen Matošević, Juraj Novosel, mr. Luka Tunjić • **Urednik fotografije:**
Martin Antunović • **Unos teksta:** Kata Čajić • **Adresa:** Tuzla, Kazan mahala 2/II • Tel/fax: 035/272-061 •
E-mail: napredak@inet.ba • **Tehnička priprema, repro i štampa:** PrintCom d.o.o. Grafički inženjering Tuzla •
Račun: 132-100-03108521-25 kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla - HKD Napredak, Tuzla - za Glasnik • List je
upisan u evidenciju javnih glasila u Republičkom komitetu za informacije pod rednim brojem 05/93 - 15. 03.
1993. Na temelju Mišljenja Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta TPŽ broj 10/1-483-9/98., list
Hrvatski glasnik je javno glasilo, te prema članu 19. točka 13. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga
- ne plaća porez • List izlazi mjesečno • Tekstovi i fotografije se ne vraćaju

ANTUNOVIĆ

"CENTAR ANTUNOVIĆ"

TRGOVAČKO - POSLOVNO HOTELSKI OBJEKT
I BENZINSKA POSTAJA S AUTOPRAONICOM
Ljubljanska avenija, Zagreb

ZAGREB, S. KRALJEVEC, Kobiljačka 102, Tel.: ++385 1/20 47 111, E-mail: info@antunovic.hr, www.antunovic.hr
BRČKO: Tel. ++387 49 216 031 - ORAŠJE: Tel. ++387 31 713 160

Predstavljamo VAM

TOMISLAV ANTUNOVIĆ

Rođen 20. prosinca 1943. godine u Ulica-ma, Brčko, g. **Tomislav Antunović** već preko trideset godina uspješno usklađuje svoj po-duzetnički i obiteljski život. Oženjen je i otac troje punoljetne djece pri čemu je cijela obitelj zaposlena u tvrtkama Antunović.

Kao inženjer prometa, g. Antunović je 1968. godine započeo svoju poduzetničku karijeru osnivajući tvrtku za građevinske djelatnosti. Proširujući svoje aktivnosti, g. Antunović otvara tvrtke u zapadnoj Europi, prvu u Beču, a potom i u Münchenu. Poslije višegodišnjeg rada i poslovanja u zapadnoj Europi, g. Antunović proširuje svoju djelatnost te ubrzo postaje prvi privatni poduzetnik u naftnoj branši u bivšoj državi.

Danas je vlasnik i aktivno upravlja tvrtkama u Brčkom, Orašju, dvjema u Zagrebu te Münchenu, Beču i Delaware-u SAD.

Volonterski je uključen u privredne i različite društveno-političke aktivnosti u BiH i RH te je u samom vrhu privredno političkih zbivanja u široj regiji. Nije član niti jedne političke stranke i nikada nije bio član Komunističke partije.

Trenutno obnaša niz visokih društvenih funkcija od kojih su najistaknutije: predsjednik Privredne komore Distrikta Brčko, član Upravnog odbora Privredne komore BiH, predsjednik udruženja poslodavaca u trgovini naftom i naftnim derivatima pri Hrvatskoj udruzi poslodavaca. Također je predsjednik Udruge Brčaka, Posavaca i Bosanaca u Hrv-

Ulice, Listopad 2005.

Dr. M. Petrović

T. Antunović

Fra M. Stjepanović

Hrvatskoj. Od 1990. do 1995. je bio član Izvršnog vijeća Skupštine općine Brčko.

Stalni je sudionik brojnih strukovnih i managerskih međunarodnih i domaćih konferencija.

Za svoje poslovne rezultate i društveni doprinos dobio je niz nagrada i priznanja. Među

njima se ističu: Zlatna paketa za managera 1991. i 2001. godine u projektu izbor poslovnog čovjeka Bosne i Hercegovine, Prva nagrada za najuspješnijeg managera i poduzetnika 2000. godine, Nagrada za životno djelo poslovnog čovjeka Bosne i Hercegovine 2002. godine.

stuhli tuzla
VI.: Branimir Stuhli
Ul. Bukinjska br. 60 • Tel. ++387-35-283-330 ; 061-13-10-13 • E-mail: stuhli@bih.net.ba

JAVNO PODUZEĆE
RADIO TELEVIZIJA
TUZLANSKOG KANTONA

I Osnovan 1992. godine
INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT
I love FM RADIO
Kameleon
Marketing: 250-261, 250-262, 250263 http://www.kameleon.delta.com.ba
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba

Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera, zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES, rezanog cvijeća, lončanica, svijeća, lampinjona, lukovica svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja. Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu i dobiti stručne savjete. Vaše je samo da dodete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu. **FRANJO BOSANKIĆ**

Digital foto laboratorij
FOTO ŽUNIĆ
Tuzla tel/fax 0038735254584
Tuzla 035257205
Tuzla 035251448
Gračanica 061772282
Tešanj 061251897
Doboj 053231554
Mobil 0038761135960
061142399
www.fotozunic.co.ba
e-mail zunic@inet.ba

VODA KOJA SVE POKREĆE
TUZLANSKI KISELJAK
A QUALITY PRODUCT OF Pivara Tuzla

CENTRALNO GRIJANJE
dioničko društvo
TUZLANSKI
WEG
Ul. Krečanska br. 1
75000 Tuzla Tel: ++387 35 283 440
Bosna i Hercegovina Fax: ++387 35 281 391
www.grijanjetuzla.com

SOL
HRVATSKI RADIO SOLI
92.7 MHz
103.4 MHz

PrintCom
GRAFIČKI INŽENJERING
75000 Tuzla Rudarska 63
Tel.: ++ 387 35 282.000, 283-218
Fax: ++ 387 35 280.210
e-mail: printcom@bih.net.ba

PLIVA

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO

Trg heroja 10, 71000 Sarajevo

Tel. ++ 387 33 65 11 33, 65 39 29

Fax. ++ 387 33 65 39 86

Za sva vremena

ŽIVOTNO OSIGURANJE
MOĆNO A OPOROČNO

CROATIA OSIGURANJE d.d.

tel: +387 39 839 100,
www.croatiaosiguranje.com, croatia-os.ljubuski@int.tel.hr

RENAULT

LOGAN

12.790 KM
do registracije

AK GRABOVIČKIĆ

CRNO BLATO 121, 75000 TUZLA
TEL/FAX: 035 250 377, 399 123, 267 561

HOLDINA

HOLDINA d.o.o. Sarajevo
Sarajevo, ulica Azize
Šaćirbegović 4b

Radost sigurne štednje

tuzlanska banka d.d. tuzla